

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΛΑΧΑΣ
ΕΦΟΡ. ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΝΙΚ

AP ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΥΣΙΟΣ
ΚΑΙ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΑΡΧΟΝΤΕΣ ΜΥΚΟΝΙΩΝ

Η μετὰ χεῖρας μελέτη ιστορεῖ τριάκοντα ἔτῶν γεγονότα τῆς νήσου Μυκόνου τῶν ἔτῶν 1669—1700· ἀλλ᾽ ἐν τῇ τριάκονταετεῖ ταύτῃ ιστορικῇ περιόδῳ περὶ τὰ πεντεκαίδεκα ἔτη ἔδρασαν ἐν τῇ ιστορίᾳ τῆς νήσου οἱ Χῖοι μεγάλοι ἑρμηνεῖς καὶ σεκρετάριοι τῆς Ὀσμανιδῶν βασιλείας, ὁ Παναγιώτης Νικούσιος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος ὡς ἄρχοντες Μυκονίων· καὶ οἱ τούτων δὲ ἐπίτροποι ἐν τῇ νήσῳ ἦσαν Χῖοι ὁ Ἰωάννης Καναθοῦτσος, ὁ Ἰωάννης Μαυρογορδάτος, ὁ Λουκᾶς Δαμαλᾶς, ὁ κυρίτσης Δράκος, ὁ Τσαννέττος Λογγῖνος καὶ ὁ Γιαννάκις ὁ δραγουμᾶνος.

Δὲν εἶνε παραδεδομένον πότε οἱ Χῖοι Μαυρογορδάτοι οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει μετοικίσαντες καὶ λαβόντες μεγάλα ἀξιώματα πολιτικὰ παρὰ τῶν κρατούντων, μετέβαλον τὸ ὄνομα αὐτῶν εἰς Μαυροκορδάτους, διὸ οὐ ἐγένοντο γνωστοὶ ἐν τῇ ιστορίᾳ. Οἱ Ἰωάννης ὡς ἐπίτροπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν Μυκόνῳ διεφύλαξεν ἐν βιβλίῳ πολλὰ τῆς δράσεως αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ γράμματα καὶ συμβόλαια, ἐν οἷς πολλὰ εἶναι γεγραμμένα τῇ αὐτῇ χειρί, ὑπογράφεται δὲ ἐν αὐτοῖς ἀεὶ ποτε Μαυρογορδάτος. Ἐκ τῶν δοκίμων ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ οἴκων τῶν Μαύρων καὶ Γορδάτων διὸ ἐπιγαμίας πρὸς ἀλλήλους συνθέμενοι παρήγαγον τοὺς Μαυρογορδάτους. Τοῦτο ἀυτὸν ἐγένετο καὶ ἐκ τῶν δοκίμων οἴκων ἐν τῇ νήσῳ τῶν Κάλνων καὶ τῶν Κορεσσίων ὡς πρὸς τοὺς Καλβοκορεσσίους. Καὶ τις ἐκ τοῦ δοκίμου ἐν τῇ νήσῳ οἴκου τῶν Κοκκίνων Πέτρος καλούμενος, ἐκλήθη Πετροκόκκινος πρὸς διάκρισιν ἀλλου κλάδου τοῦ οἴκου τῶν Κοκκίνων.

Ἐκτὸς τῶν ἐντύπων βιβλίων, οἵς ἔχρησάμην πρὸς συγγρα-

ΔΟΗΝΩΝ

φὴν τῆς μετὰ χεῖρας μελέτης, ἔχρησάμην καὶ τῷ προειρημένῳ γειρογράφῳ τεύχει τῆς δράσεως τοῦ Ἰωάννου Μαυρογορδάτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτρόπων τοῦ Ἀλεξάνδρου· πολλὰ δὲ ἐκ τούτων τῶν γραμμάτων ἐκ τοῦ εἰρημένου γειρογράφου τεύχους μεταγράψας προτίθεμαι νὰ δημοσιεύσω ἐν ἐπομένῳ τεύχει, ἵνα μὴ δι' αὐτῶν καταληφθῇ ἀπαν τὸ παρὸν τεύχος. Ἐν Μυκόνῳ πρὸ ἐτῶν εἰδον παρὰ τῷ Ἰωάννῃ Γρυπάρῃ δύο συλλογὰς λίαν σπουδαίας γραμμάτων ἀνηκόντων τῇ Μυκονίῳ ἴστορίᾳ· ἐξ αὐτῶν δυστυχῶς, ἐλλείψει χρόνου, ἐλάχιστα ἀντέγραψα γράμματα ἀνήκοντα τῇ ἴστορίᾳ τῶν χρόνων, οὓς διαλαμβάνει ἡ μετὰ χεῖρας μελέτη.

ΤΗΝ νῆσον Μύκονον κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἀστμον οὖσαν ἐποίει ἀσημοτέραν ἡ παρακειμένη νῆσος Δῆλος. Ἡκολούθησε δ' ἡ Μύκονος ταῖς τύχαις τῶν ἄλλων νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Ὁσμανιδῶν δουλωσύνης, ὅτε φθίνοντος ἐπτακαιδεκάτου αἰῶνος ἐπὶ ἔτη τεσσαρακοιδεκα ἐδόθησαν οἱ φόροι τῆς νῆσου εἰς τοὺς μεγάλους ἐρμηνεῖς τῆς Ὁσμανιδῶν βασιλείας Παναγιώτην Νικούσιον¹ καὶ Ἀλέξανδρον Μαυροχορδᾶτον².

Μετὰ τῶν ἄλλων νησιωτῶν οἱ Μυκόνιοι ἔπαθον τὰ πάνδεινα ἐπὶ Φράγκων (ασζ'.—αφλζ')., ὅπότε δ' οἱ Φράγκοι ἐπιδρομεῖς τῶν νήσων ἐδουλώθησαν ὑπὸ Χαϊρεδίνου Βαρβαρόσσα ἔτει αφλζ' τοῖς Ὁσμανίδαις καὶ ἀπεδιώχθησαν τῶν νήσων ὑπὸ Πεσλῆ πασσᾶ ἔτει αφξζ', ἔχειρώθησαν καὶ οἱ Μυκόνιοι τοῖς Ὁσμανίδαις μετὰ τῶν ἄλλων νησιωτῶν.

Ἐκράτει δὲ πάντων τῶν νησιωτῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους ὁ καπούσδαν πασσᾶς, Βεηλέρμπεης τῶν νησιωτῶν καλούμενος, καὶ ἐπέλουν τὸ πρῶτον οἱ νησιῶται τοῖς σαντσάκ μπέησι τῶν Κυκλαδῶν νήσων· κατόπιν ἐμισθοῦτο ιδίᾳ ἐκάστη νῆσος εἰς βοεβόδαν, πρὸς δὲ ἀπεδίδοσαν οἱ νη-

1. Joseph von Hammer Geschichte des osmanischen Reiches, (Pest, 1829, in 8°), B. VI, S. 530.

2. Johann Wilhelm Zinckesen Geschichte des osmanischen Reiches in Europa, (Gotta, 1857, in 8°), B. V, S. 18.

σιώται τοὺς ταχθέντας αὐτοῖς φόρους ἢ καὶ εἰς τοὺς καπούδὰν πασσάδες τοὺς πλέοντας ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον πρὸς δασμολογίαν καὶ ἀργυρολογίαν, καὶ ἐκόμιζον εἰς Χίον καὶ Κωνσταντινούπολιν. Οἱ δὲ καπούδὰν πασσάδες πλέοντες ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον παρεβίᾳζον τοὺς δοθέντας τοῖς νησιώταις ὑπὸ τῶν σουλτάνων ἀχτιναμέδας, καὶ τὰς προνομίας ἀς οἱ πρὸς αὐτῶν καπούδὰν πασσάδες παρεῖχον αὐτοῖς ἴδιᾳ, καὶ ἐπήρχοντο λαφυραγωγοῦντες, ἀρπάζοντες καὶ ληστεύοντες αὐτούς, ἐξ ὧν ἐκακοδαιμόνουν οἱ ταλαιπωροὶ νησιώται.

Παρεῖχον δ' οἱ Μυκόνιοι καὶ τροφὰς καὶ δῶρα, τῷ ἀνὰ πᾶν ἔτος πλέοντι ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον καπούδὰν πασσᾶ καὶ παντὶ Ὁσμανίδι ἐν ἀξιώσει καὶ πειρατῇ πρὸς ἀποφυγὴν προσορμίσεων εἰς τὴν νῆσον, ἀρπαγῆς καὶ λεηλασίας. Τὸν δὲ ἀνὰ πᾶν ἔτος πλοῦν τοῦ καπούδὰν πασσᾶ ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον βαρέως ἔφερον οἱ νησιώται, διότι τὰ πάντα ἐξ ὕδρεως καὶ δλιγωρίας ἀνάστατα ἐποίει. Κορνήλιος Μάγνης διηγεῖται ὅτι καταπλέοντος ἀνὰ πᾶν ἔτος τοῦ καπούδὰν πασσᾶ ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον πρὸς δασμολογίαν, οἱ πειραταὶ ἀπέφευγον αὐτὸν πάσῃ μηχανῇ, ἐκεῖνος δὲ φυλαττόμενος εἰς δχυροὺς λιμένας εἰσέπραττεν ἐλευθέρως τοὺς φόρους τῶν νησιωτῶν μετὰ βαρβαρότητος καὶ αὐστηρότητος καὶ ἀπέστελλε μικρὰς μοίρας πρὸς εἰσπραξιν τῶν φόρων τῶν ἀνωχύρων νήσων. οἱ δὲ νησιώται ἴδιᾳ οἱ νομιζόμενοι σχέσεις ἔχοντες μετὰ τῶν πειρατῶν ἔφευγον εἰς τοὺς βουνούς κρυπτόμενοι μέχρι τοῦ ἀπόπλου τῶν Ὁσμανιδῶν, οἱ κατέπλεον ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον οὐχὶ πρὸς ἐκδίωξιν τῶν πειρατῶν, ἀλλ᾽ ἵνα λαφυραγωγῆσωσι τοὺς νησιώτας κατὰ τὸ θέρος καὶ ἀφῶσι πάλιν κατὰ τὸν χειμῶνα τοὺς πειρατὰς δεσπότας ἀσελγεστάτους, μὴ δυναμένων τῶν νησιωτῶν νὰ ἀντιστῶσιν εἰς τὴν τούτων βίαν¹.

Οἱ Μυκόνιοι κατὰ τὰς προνομίας, αἱ μάλιστα παρείχοντο αὐτοῖς ὑπὸ τῶν καπούδὰν πασσᾶδων ἐλευθέρως συνήγοντο εἰς ἐκκλησίαν ἐν τινὶ ναῷ τῆς πόλεως ἐνθα ἐχρηματίζοντο περὶ τῶν κοινῶν, καὶ ἥρχοντο ὑπὸ ἐπιγωρίων ἀρ-

1. Quanto di più curioso, e vago ha potuto raccorre Cornelio Magni nel primo biennio da esso consumato in viaggi, e dimore per la Turchia, (Parma, 1679, in 12°), parte I, pp. 292—4.

χόντων ἐπιτρόπων καλουμένων, οἱ ἥρχον ἐνιαυσίαν ἀρχὴν, δύο ώς τὰ πολλὰ ἀνὰ πᾶν ἔτος ἀναδεικνυόμενοι. "Ηρχετο δὲ τὸ ἔτος ἑκάστης νέας ἀρχαιρεσίας ἀπὸ μηνὸς μαρτίου καὶ ἐτελεύτα τὸν μῆνα φεβρουάριον τοῦ ἐπομένου ἔτους. Παρεῖχε δὲ τοῖς ἐπιτρόποις τὸ κοινὸν ἀτέλειαν παντὸς φόρου, τὰ ἡμίση τελώνια, πάντα τὰ πρόστιμα, τὰ δῶρα τῶν ποιμένων, τῶν ἐγκαίρων (οὗτοι ἐκαλοῦντο παρὰ τῶν νησιώτῶν οἱ ἀγροὶ οἱ ἐπὶ διετίαν μὴ γεωργούμενοι, χρήσιμοι δὲ διὰ βοσκήν, ἐγκλειομένων ἐν αὐτοῖς τῶν βοσκημάτων· οἱ νῦν Μυκόνιοι παραγκαίριαν καλοῦσι τὸν δυσγεώργητον ἀγρὸν ώς καὶ ἀποχώραφον) ¹⁾, τὰ ἐκβραζόμενα εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς νήσου ξύλα, ἐκ δὲ τῶν ναυαγούντων πλοίων (ἀκάλουν τὰς κίσματα καὶ ἀνήκον τοῖς νησιώτῶν κοινοῖς, ἦτοι τὸ δίκαιον τῶν ἀκτῶν (*Jus littoris*)), τῶν μὲν μεγάλων τὰ ἡμίση, τῶν δὲ λέμβων πάντα καὶ πάντα τὰ κατὰ ἔθος ἀποδιδόμενα αὐτοῖς. Πολλάκις δὲ τὸ κοινὸν τῶν Μυκονίων ἀνετέθη τοῖς ἐπιτρόποις «καὶ τὴν κάρικα τῆς σανίτας, νὰ ἔχουν καὶ νὰ παίρνουν τὰ διάφορα τὰ ἀρμόδια τῆς σανίτας», ἦτοι τὰ ἐλλιμένια.

'Εδίκαζον δὲ τοὺς Μυκονίους οἱ ἐν Νάξῳ δικασταὶ συνήθως δι' ἐπιτρόπων τοιοῦτοι δέ, οὓς κριτὰς ἐκάλουν, συνήθως ἐτύγχανον δύντες κατὰ τὰς προνομίας αὐτῶν οἱ ἐπιχώριοι τῶν Μυκονίων ἀρχοντες, ἦτοι οἱ ἐπίτροποι, κολάζοντες ἅμα καὶ τὰ μικρὰ τῶν ἀδικημάτων. 'Εδίκαζον δ' αὐτοὺς καὶ οἱ τούτων ἀρχιερεῖς καὶ οἱ βοεβόδαι καὶ αἱρετοὶ κριταί, οὓς ἀλπίτρους ἐκάλουν, καὶ ἐξεκαλοῦντο τὰς αὐτῶν διαφορὰς παρὰ τῷ καπούδαν πασσᾶ τῷ ἀνὰ πᾶν ἔτος πλέοντι ἐπὶ τὸ Αἴγαίον ²⁾, ἢ παρὰ τῷ ναυάρχῳ τῶν Βενετῶν, ὁπότε οἱ Βενετοὶ ἐν πολέμῳ πρὸς τοὺς Ὀσμανίδας θαλασσοκρατοῦντες ἔφερον καὶ ἥγον τὰς ἐν τῷ Αἴγαίῳ πελάγει νήσους, ἢ εἰς Κωνσταντινούπολιν παρὰ τῇ μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ, ἢ καὶ παρὰ τοῖς Ὀσμανίδαις, πρὸς οὓς ἀεὶ οἱ Μυκόνιοι ἤδυναντο νὰ πρεσβεύσωσιν, ὅτε ὅμως στελ-

1. Θ. I. Γρυπάρη 'Η βοσκοπούλα τοῦ Αἴγαίου πελάγους, (ἐν Πειραιεῖ, 1832, εἰς 8ον), σελ. 21.

2. Relation d'un voyage du Levant, (Amsterdam, 1718, in 4°), tom. II, p. 38.

λομένου εἰς τὴν νῆσον μπούμπασίρη ἐζημιοῦντο οὐ μόνον οἱ διαφερόμενοι ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ νησιῶται. Ἰωσήφ Πιττῶνος Τουρνεφόρτιος καλῶν τοὺς Ἐλληνας φιλοδίκους προστίθεται ὅτι εἶνε τοσοῦτον ἄφρονες ὥστε νὰ δικάζωνται ὑπὸ Ὁσμανίδου δικαστοῦ μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων καὶ ιερέων αὐτῶν¹.

(Ἐπὶ Ὁσμανιδῶν τὸ πρῶτον οἱ Μυκόνιοι ἤρχοντο ὑπὸ καπητάνων, παραμεινάντων ἀπὸ τῆς ἐπὶ Φράγκων δουλοσύνης τῶν νησιωτῶν· γνωστοὶ δὲ καπητᾶνοι τῶν Μυκονίων εἶνε Ἰωάννης Καλδώρας ἄρξας ἔτεσι αφογ' — αχγ' καὶ Σίμων Ἰουστινιανὸς ἐν Μυκόνῳ ἀποθανὼν ἔτει αχιε'. Οἱ πρῶτοι κατ' ἀρχαιότητα ἐπιγάριοι ἄρχοντες τῶν Μυκονίων ἐγένοντο ἔτει αχιε', καθ' ὃ ἔτος μηνὸς δκτωβρίου δγδόῃ συνελθόντες οἱ Μυκόνιοι εἰς ἐκκλησίαν ἐν τῷ ἔξω τῆς πόλεως κειμένῳ τότε ναῷ τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, ἐψηφίσαντο τάδε· «κατὰ τὰ παράτια καὶ τοὺς ὄρισμοὺς ὅπου ἔχομεν ἀπὸ τοὺς ἐκλαμπροτάτους πασσάδες τοὺς ἀπερασμένους καὶ ἀπὸ τὸν πολυχρονισμένον Χαλὴλ καπετὰν πασσᾶ τὸν σημερινὸν, οἱ ὅποιοι ὄρισμοὶ διαλαμβάνουν, ὅτι τὸ νησὶ ἐτοῦτο τῆς Μυκόνου νὰ εἴνε κεσίμι ἀπάνω σὲ ὅλον τὸν ράγια καὶ νὰ ἔχῃ ἐξουσίαν ὁ ράγιας νὰ διαλέγῃ κάθε χρόνο νὰ βάζῃ κριτή»· καὶ ἀπέδειξαν ἐπιτρόπους Ἀνδρέαν Καλαμαρᾶν καὶ Μανουὴλ Στάθην, ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ ἀποθανόντος καπητάνου Σίμωνος Ἰουστινιανοῦ τοῦ ἐκλεχθέντος «νὰ γοθεργάρῃ τὸ νησὶ ἐτοῦτο». Ἡρέθησαν δ' οὗτοι «νὰ γοθεργάρουσι τὸ νησί μας ἔως ἐνα χρόνο . . . κατὰ τοὺς πάττους καὶ κοντετσιόνες ὅπου ἔχομεν καμωμένους τοῦ ἄνω εἰρημένου νησιοῦ μας». Ὡφειλον δ' ἵνα ἄρξωσιν ἀρχὴν μετὰ εὐθυγῶν ἐντίμως καὶ ἐν φόνῳ Θεοῦ· ἄλλως οἱ Μυκόνιοι ἔμελλον οὐ μόνον ἵνα καταλύσωσιν αὐτοὺς τῆς ἀρχῆς· ἀλλὰ καὶ ἐπιζημιώσωσιν ἐκάτερον τσεχίνια πεντακόσια ἀποδοτέα τῷ καπουδάν πασσᾶ. Οἱ μὲν πάττοι καὶ κοντετσιόνες, τὰ Μυκονίων ἐπὶ Ὁσμανιδῶν νόμιμα, τῶν χρόνων ἐκείνων εἶνε ἄγνωστα, ὅμως

1. Relation d'un voyage du Levant, tom. I, p. 108.

δ' ἐσώθησαν τοῦ ἔτους ,αχμζ', ἀ παρατίθεμαι καὶ ἐξ ὅν
κρίνει τις περὶ τῶν προγενεστέρων.

'Εγειροτόνουν δ' οἱ Μυκόνιοι ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐν ἐκκλησίᾳ
λογαριαστάδες, ὃ ἦν τῶν ἀξιωμάτων τῶν νησιωτῶν,
πρὸς ἔλεγχον «τῶν καδέρνων καὶ καδερνίστων», ἦτοι τῆς
ἀργυρικῆς διαχειρίσεως καὶ διοικήσεως τῶν ἐπιτρόπων· ἦν
δὲ καὶ ὁ καδερνίστας (ὁ ἀναγραφεὺς τῶν φόρων) τῶν
ἀξιωμάτων τῶν νησιωτῶν· ἔτι δ' ἐν ἐκκλησίᾳ ἀπεδείκνυσαν
καὶ τὸν ἑκάστοτε γραμματέα τοῦ κοινοῦ κατσελλιέρην
καὶ νοτάριον, ὄνομαζόμενον καὶ παυόμενον ὑπὸ τῶν Μυ-
κονίων καὶ ἐπικυρούμενον ὑπὸ τοῦ καπούδαν πασσᾶ.
ἳν δ' ἡ τοῦ νοτάριου ἀρχὴ ισόδιος. Οἱ νοτάριοι
οὐ μόνον ἔγραφον τὰ τοῦ δήμου συμβόλαια, ἀλλ' ἦσαν καὶ
γραμματεῖς καὶ ταμίαι τοῦ κοινοῦ τῶν Μυκονίων,

'Αξιωμα τῶν νησιωτῶν ἦν καὶ ὁ βοεδόδας, ἦτοι ὁ
ἐκμισθωτὴς τῶν φόρων, (ὅς σὺν τῷ χρόνῳ περιέπεσεν εἰς
τὸ νὰ σημαίνῃ τὸν διοικητήν), ὃς ἐξεμίσθου αὐτοὺς παρὰ
τοῦ καπούδαν πασσᾶ ἐν δημοσιωνίᾳ, ἦν δσμανιστὶ ἵν-
τσιλάμι, ἐκάλουν· ἐξ οὗ ἡ λέξις σὺν τῷ χρόνῳ περιέπεσεν
εἰς τὴν σημασίαν τοῦ κατ' ἀποκοπὴν φόρου. 'Οσμανίδαι μὲν
ἐμισθοῦντο τοὺς φόρους τῶν νησιωτῶν, ὅτε ὁ καπούδαν
πασσᾶς ἐξεμίσθου αὐτάς, νησιῶται δὲ ὅτε τὸ κοινὸν τῶν
Μυκονίων κατὰ τὰς ὑπὲρ αὐτῶν προνομίας· δηλαδὴ τὸ κοι-
νὸν στέλλον πρέσβεις εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐξεμίσθου τοὺς
φόρους ὡς κεσίμι ἢ μακτόν ἢ καὶ ἐξεμίσθου αὐ-
τοὺς παρὰ τῶν ἐκμισθωτῶν· οὕτω δ' ἀπέφευγον τὸ μίσθωμα.
'Οσμανιδῶν γιγνόμενον ἐπιζημιώτερον αὐτοῖς· καὶ ὁ φορο-
λόγος, ὃν χαρατσάρην ἐκάλουν, ἦν ἀξιωμα ἐν τῇ
νήσῳ, καὶ πολλάκις ἐτύγχανεν ὃν ἐκ τῶν ἐπιτρόπων· τοὺς
δὲ φόρους ἀποδιδούμενους εἰς καρποὺς ἐπώλει εἴτε ὁ βοε-
δόδας εἴτε οἱ ἐπίτροποι πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ τεταγμένου
αὐτοῖς φόρου. Τοῖς δ' ἀποποιουμένοις τὴν ἀπόδοσιν τοῦ
ἀνήκοντος αὐτοῖς φόρου ἐπώλει τὸ κοινὸν τοὺς αὐτῶν ἀγροὺς
καὶ τὰλλα τῶν κτημάτων ἐν δημοσιωνίᾳ, ἦν ιταλιστὶ ἵν-
κάντο ἐκάλουν καὶ ἦς ἐπεμελοῦντο οἱ τε ἐπίτροποι καὶ ὁ
χαρατσάρης. Οἱ δὲ πραττόμενοι φόροι εἰς ἀργύριον καὶ
καρποὺς οὐδὲν ἥρκουν πρὸς ἀπόδοσιν τῶν τεταγμένων φόρων,

τῶν ἐπιβαλλομένων νέων, τῶν διδομένων δώρων καὶ τῶν γιγνομένων τοῖς νησιώταις ἀρπαγῶν καὶ ζημιῶν· δι' ὁ τὰ κοινὰ τῶν νησιωτῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἀπεδίδοσαν τοὺς αὐτῶν φόρους ως ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ δανείων· οὕτω δὲ καταδάνεια γενόμενα καὶ ἀλλεπαλλήλως τοκοφοροῦντα ἐκακοδαιμόνουν.

Ἐπὶ τοῦ Κρητικοῦ πολέμου ἐκράτουν τῶν νησιωτῶν καὶ Ὀσμανίδαι καὶ Βενετοὶ ἐπὶ τέσσαρα καὶ εἴκοσιν ἔτη (‘αχμε’ — ‘αχζθ’). Οὗτοι ἐκατέροις δὲ πάντες οἱ νησιώται τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἐπαθον ἀνήκεστα κακά, διότι οὐ μόνον ἀπεδίδοσαν φόρους καὶ τοῖς Ὀσμανίδαις καὶ τοῖς Βενετοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐληστεύοντο καὶ ἡγδραποδίζοντο ὑπό τε τῶν Ὀσμανιδῶν καὶ τῶν Βενετῶν καὶ τῶν Φράγκων πειρατῶν τῶν λυμανομένων κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους πᾶν τὸ νησιωτικόν. Παῦλος Ρικώτος διηγεῖται ὅτι οἱ Ὀσμανίδαι οὐδέποτε φροντίσαντες περὶ τῆς ἀπὸ τῶν πειρατῶν προστασίας τῶν νησιωτῶν, ἐσκέφθησαν τὴν μετοίκισιν αὐτῶν ἀλλαχόσε ἔνθα ἡδύναντο, μεῖζονα παρ' αὐτῶν νὰ καρπῶνται¹. Οἱ μὲν κακοπράγμονες Βενετοὶ ἄρχοντες τῶν Τηνίων ἐκράτουν καὶ τῶν Μυκονίων διὰ καπητάνων καὶ καστελλάνων ὑποκειμένων τοῖς ἀρμοσταῖς τῶν Τηνίων, ιδίᾳ δὲ τῷ ναυάρχῳ τῶν Βενετῶν. Οἱ δὲ Ὀσμανίδαι φοβούμενοι τοὺς Βενετοὺς καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῶν πειρατὰς ἐγκατέλειπον τοὺς νησιώτας εἰς τὴν αὐτῶν τύχην, φροντίζοντες μόνον ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἵνα λαμβάνωσι τοὺς ταχθέντας τοῖς νησιώταις φόρους. Οἱ ἀρμοσταὶ τῶν Τηνίων Βενετοὶ ἀπεκάλουν ἑαυτοὺς καὶ Μυκονίων² μέχρι τοῦ ἔτους ‘αψίζ’, τούτων τῶν ἀρμοστῶν, ρεττόρων καλουμένων, τῶν Τηνίων, ἀναγραφὴν παρατίθεται Κάρολος Χόπφιος³.

Kai oi Muxónioi δὲ ως καὶ πάντες οἱ νησιώται τοῦ Αἰγαίου πελάγους μετήρχοντο τὴν σωματεμπορίαν καὶ ἐπὶ

1. The present state of the Greek and Armenian churches, (London, 1678, in 8°) pp. 338, 357.

2. Joseph Pitton de Tournefort Relation d'un voyage du Levant, tom. I. p. 108.

3. Chroniques Greco-Romanes inédites ou peu connues, (Berlin, 1873, in 8°), pp. 373—6.

τῶν Ὀσμανιδῶν. Περὶ μὲν τῆς ἀνὰ τὰς Κυκλάδας σωματεμπορίας ἔγραψά τινα ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι «Παρνασσῷ»¹, ἀλλὰ ταῦτα καὶ ἡμαρτημένως ἐτυπώθησαν καὶ πολλὰ τότε ἡγνόουν, σημειοῦμαι δὲ νῦν ὅτι οἱ νησιῶται ἡναγκάζοντο παρὰ τῶν Ὀσμανιδῶν καὶ τῶν πειρατῶν πρὸς ἀγορὰν ἀνδραπόδων, τούτου δ' ἔνεκα ἀνεμίγνυντο εἰς τὰ τῶν ἀνδραπόδων καὶ οἱ ιεράρχαι τῶν νησιωτῶν Ἐλλήνων καὶ Φράγκων πρὸς διάσωσιν τῶν καταβαρυνομένων διὰ χρεῶν νησιωτικῶν κοινῶν. "Ετει δὲ αχος' ἢ αχοῖς' ὁ σαλδᾶρ τῆς" Ασπρης θαλάσσης καὶ "Ροδίων ὑπαρχος, ἐπέβαλε πρὸς ἀγορὰν τοῖς Μυκονίοις εἶκοσιν ἑβραίων ἀνδραπόδων ἀντὶ ἀσλανίων μυρίων, περὶ ὃν προτίθεται διηγήσομαι. Συμβόλαια δὲ γεγονότα ἐν Μυκόνῳ κατὰ τὰ ἔτη αχεῖς μηνὸς φεβρουαρίου ἔκτη καὶ εἰκοστῇ, αχοίς μηνὸς Ιανουαρίου ἐνάτῃ, αχοδί μηνὸς μαρτίου τετάρτῃ, αχοβί μηνὸς Ιανουαρίου ἐνάτῃ, αχοδί μηνὸς μαρτίου ἔκτῃ, αχπί μηνὸς δεκτωβρίου πέμπτῃ ἐπὶ δέκα, αχυβί μηνὸς μαρτίου ἔκτῃ ἐπὶ δέκα καὶ μηνὸς νοεμβρίου ἔκτῃ ἐπὶ δέκα ἀνήκουσιν εἰς πωλήσεις, ἀγορὰς καὶ διαφορὰς ἀνδραπόδων.)

Τὰ ἐν προτίθεται διηγήσει ἀπαντῶντα ποικίλα νομίσματα ώς γρόσσια, ρεάλια, ἀσλάνια, τσεκίνια, τορνέσια, πίαστρα, σκουδα, ἀσπρα ἔχουσιν ὕδε. (τὰ μὲν τορνέσια καὶ ἀσπρα σημαίνουσι νομίσματα, τὸ τσεκίνι ἦν ἡμισυ καὶ δύο γρόσσια, τὸ ἀσλάνι ἦν γρόσσιον ἐν καὶ παράδεις δύο, τὸ γρόσσιον τὸ καὶ ρεάλι καὶ πίαστρον καὶ σκουδόν καλούμενον ἦν ἀσπρα εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ὁ παράς ἦν ἀσπρα τρία, τὸ ἀσπρον εἰδικώτερον ισοδυνάμει φόλαις τέσσαριν, ἡ δὲ φόλα ἦν τὸ ἐλάχιστον τῶν νομίσμάτων)².

1. Περὶ τῆς ἀνὰ τὰς Κυκλάδας σωματεμπορίας ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ἐν «Παρνασσῷ» συγγράμματος περιοδικοῦ, (ἐν Ἀθήναις, 1888, εἰς 8ον), τομ. ιβ'. σ. 246—250.

2. Ἀλεξίου τοῦ Σουμαβεραΐου Θησαυρὸς τῆς ρωμαϊκῆς καὶ φραγκικῆς γλώσσης, (στὸ Παρίζι, αὐθ', εἰς 4ον). σ. 247—τοῦ αὐτοῦ Tesoro della lingua Italiaua e Greco-volgare, (Parizi, 1709, in 4°), p. 307—καὶ Thevenot Relation d'un voyage fait au Levant, (Paris, 1665, in 4°), pp. 128—9.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΥΣΙΟΣ ἐγένετο ἔρμηνεὺς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεων τῶν Γερμανῶν αὐτοκρατόρων, εἴτα δὲ καὶ τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ σουλτάνου Μωάμεθ τοῦ Ἰμπραΐμου Μεχμέτου Κιουπρουλῆ· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἔτους ,αχζές' ἀκολουθήσας εἰς τὴν ἐπὶ Κρήτην στρατείαν τῷ υἱῷ καὶ διαδόχῳ εἰς τὸ τῆς ἐπιτροπείας ἀξιώμα .Αχμέτη Κιουπρουλῆ ἐγένετο ἔρμηνεὺς καὶ σεκρετάριος τούτῳ, εἰς δὲ ἀξιώμα καὶ ἀπελαμπρύνθη μέχρι θανάτου γεγονότος ἔτει .αχογ' μηνὸς σεπτεμβρίου δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ.

Ἐν τῇ πολιορκίᾳ τοῦ ἐν Κρήτῃ Χάνδακος ὁ Παναγιώτης παρέμεινεν ἔτη τρία ,αχζές' — ,αχζθ'. Μετὰ δὲ τὴν παράδοσιν τῆς Κρήτης, μεθ' ὃ ἐτελεύτα ὁ Κρητικὸς πόλεμος καὶ ἀπηλλάγησαν οἱ νησιῶται τοῦ Αιγαίου πελάγους τῆς διπλῆς δουλοσύνης Ὁσμανιδῶν καὶ Βενετῶν ἐπανελθόντες ὑπὸ τοὺς Ὁσμανίδας, ὁ ἐπίτροπος ,Αχμέτης Κιουπρουλῆς ἔδωκε τῷ Νικουσίῳ τοὺς ἀνὰ πᾶν ἔτος φόρους τῆς νήσου Μυκόνου, κατὰ Ιωάννην Χαρδίνον (δι' ἀς παρέσχε τῷ ἐπιτρόπῳ βοηθείας κατὰ τὴν πολιορκίαν καὶ παράδοσιν τῆς Κρήτης), ὄντας ἀνὰ πᾶν ἔτος σκοῦδα τετρακισχίλια ¹.

Ο Παναγιώτης ἐλάμβανε δι' ἐπιτρόπου τοὺς φόρους τῶν νησιωτῶν, ὁ δὲ ἐπίτροπος αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ, ἐκάλει ἑαυτὸν βοεβόδαν, καὶ μετὰ τῶν ἐπιχωρίων ἀρχόντων ἡρχον τῶν Μυκονίων ὡς τὸ πρόσθεν. Ἐπὶ δὲ τῶν πρώτων τριῶν ἐτῶν ,αχζθ' — ,αχοβ' ἐγένετο πιθανῶς ἐπίτροπος τοῦ Παναγιώτου ἐν Μυκόνῳ Τζανῆς Καλαμαρᾶς, ὃς καὶ τῶν Μυκονίων ἐγέγόνει ἐπίτροπος καὶ δικαστὴς, καλούμενος ἐν συμβολαίοις «ὁ πολλὰ ἔκλαμπρος ἀφέντης Τζουάνες Καλαμαρᾶς ἐπίτροπος καὶ κριτὴς Μυκόνου καὶ ἐπιτροπικὸς τοῦ ἀφεντὸς κατῆ Παροναξίας» καὶ «ἐπίτροπος τοῦ Σουλεϊμάν ἀφέντη καὶ ἐπίτροπος τῆς Μυκόνου».

Ἐτει ,αχοά' μηνὸς ιανουαρίου τριακοστῇ οἱ Μυκόνιοι συλλεγέντες εἰς ἔκκλησίαν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἀγίου Νικολάου ἀπέδειξαν πρέσβεις αὐτοκράτορας, τὸν ἀρχιεπίσκοπον Σιφνίων

I. Voyages de Ms. le chevalier Chardin en Perse, et autres lieux de l'Orient, (Amsterdam, 1711, in 4°), vol. I, p. 15.

καὶ Μυκονίων Ἀθανάσιον, Μιχαὴλ Καλαμαρῖν, Τζάνε Κοντοφρέον, ὅπως στεῖλωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὸν σουλτᾶνον Μωάμεθ τοῦ Ἰμπραΐμου «ἐπειδὴ καὶ νὰ εἴνε τὸ νησὶ ἐτοῦτο χρειαζόμενον διὰ νὰ βεβαιώσῃ καὶ νὰ στερεώσῃ κατὰ τὰ ἐπίλοιπα νησία . . . νὰ πᾶσι νὰ σταμπιλίρουν καὶ νὰ διορθώσουν τὸ νησὶ ἐτοῦτο». Τῷ αὐτῷ ἔτει, αγορά μηνὸς δικτωθρίου ἔκτῃ καὶ εἰκοστῇ ὁ καπούσιος πασσᾶς ἔστειλεν εἰς Μύκονον δύο κάτεργα ἵνα κομίσωσιν αὐτῷ τοὺς ἐπιτρόπους Μυκονίων Τζουᾶνον Καλαμαρῖν καὶ Γεώργιον Πανσέβαστον ἱερέα, Φιλόθεον Καλόγρεον ἱερέα, Ἀνδρέαν Καλλίμαρχον. Οἱ δὲ Μυκόνιοι συνελθόντες εἰς ἐκκλησίαν κατεστήσαντο αὐτοὺς πρέσβεις αὐτοκράτορας. "Αγνωστα τυγχάνουσι τὰ τῆς προσκλήσεως καὶ τὰ τῆς πρεσβείας ταύτης τῶν δοκίμων Μυκονίων.

Φθίνοντος τοῦ ἔτους, αγορά ἐπεσκέψατο τὴν νῆσον Μύκονον Ἰωάννης Χαρδίνος, ἀνὴρ Γάλλος, μεταβαίνων ἐκ Βενετίας διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Περσίαν· οὗτος διηγούμενος συμβὰν αὐτοῖς ἐν τῷ λιμένι τῆς νῆσου ὑπὸ πειρατοῦ ἐκ Λιβύρνου προστίθεται ὅτι συνήθως ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει τεσσαράκοντα πλοῖα μικρὰ Φράγκων πειρατῶν, στερούμενα τῶν ἐπιτηδείων, ἀλλ' ὅμως ἐξωπλισμένα ὑπὸ ἀνδρῶν οὓς ἡ δυστυχία καὶ μακρὰ συνήθεια εἰς τὸ κακουργεῖν κατεστήσατο σκληρούς, διαπράττοντας παντοῖα ἀνήκεστα κακὰ κατὰ τῶν νησιωτῶν¹. ἐφοίτουν δ' οἱ πειραταὶ ἐν Μυκόνῳ ἔνεκα τῶν καλῶν αὐτῆς λιμένων «qui sont la cause de sa ruine par les courses continues des corsaires»² καὶ ἔνεκα τοῦ πορθμοῦ Ῥηνείας καὶ Δήλου³. Ο πειρατὴς οὗτος, οὐ μέμνηται Ἰωάννης Χαρδίνος, ἢν "Αγγελος Μαρίας Βιτάλης, ὃς ἔτει, αγορά μηνὸς Ιανουαρίου ἐνάτη ἐπέβαλε τοῖς Μυκονίοις τὴν ἀγορὰν ἀνδραπόδου, δι' οὐ τὸ

1. Voyages de Mr. le chevalier Chardin en Perse et autres lieu de l' Orient, tom. I, p. 2.

2. Mémoires du sieur de la Croix, cy-devant secrétaire de l'ambassade de Constantinople, (Paris, 1684, in 8°), part. I, p. 17.

3. Viaggio e navigatione di monsignor Sevastiani e Giuseppe di S. Maria, dell'ordine de' Carmelitani Scalzi, prima vescovo di Hierapoli e poi di Bisignano,...nell'andare et tornare dell'Arcipelago. (Roma, 1687, in 4°), p. 65.

ὑπόλοιπον τοῦ τιμήματος ρεάλα: καὶ ἐνενήκοντα καὶ τετρακόσια ὠφείλετο διὰ συμβολαίου· καὶ ἔτει ἀχοδ' μηνὸς ἀπριλίου τριακοστῇ ἔγραψε τῷ βοεῖο δα Μυκονίων Ἰωάννη Μαυρογορδάτῳ ἵνα ὁ οἰκονόμος τῆς Μυκονίων ἐκκλησίας ἀπαγγείλῃ ἀφορισμὸν κατὰ τῶν λαθόντων πράγματα τοῦ ναυαγήσαντος πλοίου τοῦ αὐτοῦ θείου Ἀντωνίου Φραγκίσκου Βιτάλη πειρατοῦ.

Ἀρχομένου τοῦ ἔτους ἀχοδὸς ἐκ τρικυμίας προσωριμίσθη εἰς Μύκονον Κορνήλιος Μάγνης, ἀνὴρ Ἰταλός, ματαβαίνων ἐκ Λιθόρου εἰς Κωνσταντινούπολιν. Μετὰ τὴν διήγησιν συμβάντος αὐτοῖς ὑπὸ πειρατοῦ λέγει ὅτι ἡ Μύκονος εἶχεν ὀλίγους οἰκίσκους, ὅτι ἔφερεν οἶνον καὶ σῖτον ἀρκετὸν, ἀλλὰ πάντα εἰς τὴν διάκρισιν τῶν πειρατῶν καὶ ὅτι τοὺς φόρους τῆς νήσου παρεχωρήσατο ὁ ἐπίτροπος τῆς Ὀσμανιδῶν βασιλείας τῷ ἔρμηνε Παναγιώτῃ, διελάμβανεν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐκ τῆς νήσου τρισχίλια νομίσματα ἔκαστον τῶν δκτὼ ρεάλων, ἀντὶ βεβαίως τρισχίλια ρεάλα: καὶ ὅτι ἀν δὲν ἐλεγχατεῖτο ἡ νήσος ὑπὸ τῶν πειρατῶν θὰ ἐλάμβανε πλείονα· ἐπιπροστίθησι δ' ὅτι «(lavorano a) tanto le povere sostange, quanto la vita, et onestà degli abitanti, sopra di che ne seguono spessissimi scandali, mentre non è possibile por freno alla licenza de' leventi in spegie di frecate, e bergantini; che quanto à quei delle navi grosse non sogliono essere così smoderati, come i primi» περιγράφων δὲ τὰ ἐνδύματα τῶν Μυκονίων γυναικῶν προστίθησι «regna ne' Greci la superbia così stravagantemente, che venendo astretti conservare, quant' hanno di spegioso in nascondigli reconditi, e bene spesso sotterranei, sospirano una sol ora di quiete da corsari in un anno, non per altro, che per poter far pompa della loro albagia», καὶ ὅτι ἐν ναῷ ἐλληνικῷ ὑπῆρχεν εἰκὼν μεγάλως τιμωμένη, πρὸ τῆς ἀνήρτητο ἀργυροῦ λύχνοι ἀναθήματα τῶν πειρατῶν¹. Ολιέρος μαρκίων Νοϊντέλης πρεσβευτὴς τοῦ Γάλλων βασιλέως ἐν Κωνσταντινου-

1. Cuanto di più curioso, e vago ha potuto raccorre nel primo biennio da esso consumato in viaggi, e dimore per la Turchia, parte I, pp. 77—86.

πόλει ἔτει ,αχοβ' μηνὶ νοεμένῳ ἐπισκεψάμενος τὴν Μύκονον λέγει ὅτι δοθέντων τῶν φόρων τῆς νήσου τῷ Παναγιώτῃ ἀπώλεσεν αὕτη τὴν προστασίαν τῶν Ὀσμανιδῶν γενομένη μόνον ἀξιόλογος ἔνεκα τῶν πειρατῶν, οἱ ἐκράτουν κυρίως αὐτῆς ¹. Ὁ δὲ ἄδηλος ὁ γράψας ἔτει ,αχοβ' περὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους ὁ μετὰ τοῦ μαρκίωνος Νοϊντέλης ἐπισκεψάμενος τὴν Μύκονον λέγει τὴν νήσον πάλαι οὖσαν πολυάνθρωπον, τότε δὲ ἕρημον ἔνεκα τῶν Φράγκων καὶ Ὀσμανιδῶν πειρατῶν ².

Κορνήλιος Μάγνης ἐπισκεψάμενος τὴν Μύκονον τὸ δεύτερον μηνὶ νοεμένῳ τοῦ ἔτους ,αχοβ' μετὰ τοῦ εἰρημένου μαρκίωνος Νοϊντέλης καλεῖ τὴν νήσον αἰτίαν τοῦ θανάτου τοῦ πειρατοῦ Τεμερικούρτου· ἐγκωμιάζων δὲ τὴν εὐφυΐαν, τὴν σύνεσιν καὶ τὴν παιδείαν τοῦ Παναγιώτου Νικουσίου σημειοῦται ὅτι λαμβάνων οὗτος ισοβίως τοὺς φόρους τῆς νήσου χρηματικῶς ἔζημιώθη καὶ ἐδοκίμασαν οἱ Μυκόνιοι χαλεπώτατα κακὰ παρὰ τοῦ πειρατοῦ Τεμερικούρτου, καὶ ὅτι ἐξ ὄμιλῶν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Παναγιώτου ἐνόησεν, ὅτι οὗτος συνετέλεσεν εἰς τὸν θάνατον τοῦ πειρατοῦ τούτου, ἀτε διακείμενος ἐχθρικώτατα πρὸς τοὺς πειρατάς ³.

Οἱ ππότης τῆς Μελίτης πειρατὴς Τεμερικούρτος Βενεμίλλης, ἀνὴρ Γάλλος, ὁ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀνήκεστα κακὰ διαπραξάμενος κατὰ τῶν ταλαιπώρων νησιώτῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους (οὐ τὸ κρησφύγετον ἦν ἡ νήσος Μύκονος ⁴) ναυαγήσας κατὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Βαρβαρίας καὶ συλληφθεὶς αἰχμάλωτος ἐστάλη πρὸς τὸν σουλτᾶνον εἰς Ἀδριανούπολιν ἀρχομένου τοῦ ἔτους ,αχογ', ἔνθα ἐφονεύθη συντελέσαντος πρὸς τοῦτο βεβαίως καὶ τοῦ Παναγιώτου, ὅπως ἀπαλλάξῃ οὗτοι τοὺς κακοδαιμονας νησιώτας πειρατοῦ θηριωδεστάτου καὶ ἐ-

1. Journal d'Antoine Galland pendant son séjour à Constantinople, (Paris, 1881, in 8°), tom. II, pp. 178—9.

2. L'estat present de l'Archipel, (Paris, 1678, in 12°), part. I, pp. 134—5.

3. Qnanto di più curioso, e vago ha potuto raccorre . . . nel secondo biennio da esso consumato in viaggi e dimore per la Turchia, ed. 2x, (Parma, 1692, in 12°), parte II, pp. 104, 64.

4. Bernard Randolph The present state of the islands in the Archipelago, (Oxford, 1687, in 4°), p. 51.

ξωλεστάτου, οὐχὶ δὲ διότι ὁ πειρατὴς ἐλάμβανεν ἐνίστε τὰ ἐπιτήδεια ἐκ τῆς νήσου Μυκόνου κατὰ τὸν ἔξωμότην Γάλλον κόμητα τῆς Μαγδαληνῆς¹, ἢ διότι εἰς τὸν Παναγιώτην μετερχόμενον μετὰ Ὀσμανιδῶν μεγιστάνων τὴν σωματεμπορίαν ἐν Μυκόνῳ ὁ πειρατὴς δὲν ἦθέλησεν, ἵνα ἀποδῷ αἰχμάλωτον Πολωνίδα, ἢν μετ' ἄλλων ἀνδραπόδων ἀνηκόντων τῷ Παναγιώτῃ ἀπήγαγε, τούτου δ' ἔνεκα ὅτε ὁ πειρατὴς ἐστάλη τῷ σουλτάνῳ, ὁ Παναγιώτης ἐκδικούμενος παλαιὰν ἔχθραν συνετέλεσεν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ². Αὗται αἱ αἰτιολογίαι εἶνε τῆς ἐρωτικῆς ἐπινοίας τοῦ ἀδήλου συγγραφέως τοῦ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους γράψαντος περὶ τῶν νήσων τοῦ Αιγαίου πελάγους. "Ο τε Ροθέρτος ἴησουίτης³, ὁ Κορνήλιος Μάγνης⁴, ὁ κόμης τῆς Μαγδαληνῆς⁵, ὁ Ἀντώνιος Γαλλάνδος⁶, ὁ Βαρθολομαῖος Πότζος⁷, ὁ Λαυρέντιος Ἀρβιὸς⁸ καὶ ὁ ρηθεὶς ἀδήλος ὁ γράψας κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους περὶ τῶν νήσων τοῦ Αιγαίου πελάγους⁹ διηγούμενοι τὰ τοῦ θανάτου τοῦ πειρατοῦ Τεμερικούρτου Βενεμβίλλη παριστᾶσιν ὡς τὸν ἀγνότερον τῶν μαρτύρων, τὸν ἔξωλέστατον αὐτὸν πειρατήν. Τὸν πειρατὴν τοῦτον ἐλέγχων ἐν Μήλῳ ὁ μαρκίων Πριουλῆς ἐλεγεν αὐτῷ οἱ βιασμοί, αἱ ιεροσυλίαι,

1. Le miroir de l'empire Ottoman ou l'estat present de la cour et de la milice du Grand Seigneur..., (Lyon, 1680, in 12°), part I, pp. 95—6.

2. L'estat present de l'Archipel, part I, pp. 144—158.

3. Histoire nouvelle des anciens ducs et autres souverain de l'Archipel, (Paris, 1698, in 12°), p. 216—218.—καὶ Ἰστορία τῶν ἀρχαίων δουκῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἡγεμόνων τοῦ Αιγαίου πελάγους . . . μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Μ. Καράλη, (ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου, 1878, εἰς 8ον), σ. 138—9.

4. Quanto di più curioso, e vago ha potuto raccorre . . nel secondo biennio . . ed. 21, parte II, pp. 56—60.

5. Le miroir de l'empire Ottoman ou l'estat present de la cour et de la milice du Grand Seigneur, part I, pp. 93—96.

6. Journal d'Antoine Galland pendant son séjour à Constantinople, tom. II, pp. 39—40, 41.

7. Bartolomeo Dal Pozzo Historia della sacra religione militare di S. Giovanni Gerusalimitano detta di Malta, (Venezia, 1715, in 4°), tom. II, lib. XIX, q. 305.

8. Jean Baptiste Labat Memoires du chevalier d'Arvieux, envoyé extraordinaire du roy à la Porte . . . (Paris, 1735, in 8°), tom. IV, pp. 340—2. tom. VI, pp. 184—8.

9. L'estat present de l'Archipel, part I, pp. 144—158.

ai βλασφημίαι, ai ἀτεθεῖς καὶ βάρβαροι αὗται πράξεις του δὲν σοὶ ἐμποιοῦσι φόνον; δὲν πιστεύεις ὅτι ὑπάρχει κόλασις; εἰς ταῦτα ὁ Θηριώδης καὶ ἔξωλέστατος οὗτος πειρατὴς ἀπήντησεν ὅτι οὔτε ἐπίστευεν οὔτε ἐφοβεῖτο οὐδέν¹. Περὶ τοῦ πειρατοῦ τούτου μαρκίων Νοϊντέλης γράφει ἐκ Χίου ἔτει ,αχογ' μηνὸς ὀκτωβρίου ἔβδομη τῷ Κολέρωτῳ τάδε· «il est aussi une preuve de la mauvaise conduite de Beninville, qui est tellement décrié parmy les chrestiens des isles, qu'asseurément si Sa Majesté le fairoit venir à son service, ce ceroit un grand moyen de lever les justis reproches qui viennent de tous costez à son sujet, et de luy espargner, peut estre, d'avoir la teste tranchée à Andrianople²». Οἱ Ιωσήφ Πιττώνος Τουρνεφόρτιος ἀποθαυμάζων τοὺς Γάλλους πειρατὰς ἐν τῷ Αἰγαίῳ διηγεῖται ὅτι οἱ Μήλιοι καὶ Ἰῆται καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ μημονευόμενοι ἀπεθαύμαζον τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις τοῦ Τεμερικούρτου³. Ταῦτα εἰπὼν περὶ τοῦ πειρατοῦ Τεμερικούρτου Βενεμβίλλη ἐπάνειμι ἐπὶ τὸν Παναγιώτην.

Τῷ ἐπιόντι ἔτει ,αχοβ'—,αχογ' ὁ Παναγιώτης ἔστειλεν εἰς Μύκονον ἐπίτροπον Μιχαὴλ Καναθοῦζον, ὃς ἔλαβε διὰ γράμματος αὐτῇ χειρὶ γραφέντος ἔτει ,αχοβ' μηνὸς ἀπριλίου τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τοὺς φόρους τοῦ παρελθόντος ἔπους ,αχοα'—,αχοβ' τοῦ ἐν τῇ νήσῳ μοναστηρίου τῆς Τουρλιανῆς, ἐν ᾧ ὑπέγραψε «Μιχαὴλ Καναθοῦζος ἐπίτροπος τοῦ ἐνδοξοτάτου αὐθεντὸς κυρίου Παναγιώτου ἔλαβα τὰ ἄνωθεν 32 ρεάλια τὴν ἀποκοπὴν τοῦ μοναστηρίου σώσαν». ἐκ δὲ τοῦ γράμματος τούτου μανθάνομεν ὅτι ἐστάλη εἰς τὴν νῆσον ταχριρτσής (καταστιχάρης, ἀναγραφεὺς) «μὲ προσταγὴν βασιλικὴν» διπάς τάξη τοὺς φόρους οὓς ἔμελλον νὰ ἀποδιδῶσιν οἱ Μυκόνιοι τοῖς Οσμανίδαις, ἐξ ὧν ὁ τοῦ μοναστηρίου γενόμενος «μακτοῦ ἥγουν ἀποκοπή», ἦτοι ἐξιμήσεως ὥρισθη εἰς ρεά-

1. Voyages de Mr. le chevalier Chardin en Perse et autres lieu de l'Orient, vol. I, p. 2.

2. Charles Schefer Journal d'Antoine Galland pendant son séjour à Constantinople, tom. II, Appendice, p. 176.

3. Relation d'un voyage du Levant. tom. I. p. 58, 96.^{MIA}

λια δύο καὶ τριάκοντα· ἔτι δὲ ἐν αὐτῷ ὁ Μιχαὴλ λέγει καὶ τάδε· «ἔρχόμενος ἐγὼ ἐδῶ εἰς τὸ παρὸν νησὶ τῆς Μυκόνου ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν ἐνδοξότατον αὐθέντην καὶ ἔξουσιαστὴν τοῦ παρόντος νησίου κύριον Παναγιώτην, μὲ ἐδωσε πᾶσαν ἔξουσίαν διὰ νὰ ἐρευνήσω πᾶσαν ὑπόθεσιν τοῦ παρόντος νησίου ως γνήσιός του ἐπίτροπος· ὅμως θεωρῶντας τὴν ἄνωθεν ἀπόδειξιν τοῦ μοναστηρίου ὅπου τοῦ ἐδωσεν ὁ ταχριτσῆς, τὸ ἀνέφερον τοῦ ἀρχου κυρίου Παναγιώτη καὶ ἔστερξε τὴν ἄνωθεν ἀποκοπὴν ὅπου ἔκαμεν ὁ ταχριτσῆς». ἡ ἀποστολὴ τοῦ ταχριτζῆς εἰς τὰς νήσους ἐγένετο ἔτει 1670 κατὰ σημείωμα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Σερίφῳ μοναστηρίου τοῦ Ταξιάρχου Μιχαὴλ ἔχον ωδε· «Κατὰ δὲ τοὺς 1670 ἔσπειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔκαμε ταχρῆρι εἰς ὅλα τὰ νησία, καὶ ἐμέτρησεν ἀνθρώπους, παιδία, ἐμέτρησε καὶ τὰ χωράφια μὲ τὸ σχοινίον, καὶ ἦτον τὸ σχοινίον δρυγούσιας 21: ἦλθε καὶ ἐδῶ κατὰ τὴν βασιλικὴν προσταγὴν, καὶ ἐμέτρησε καὶ ἔχαράτζωσε τὸ νησί, καθὼς φαίνεται εἰς τὴν καντζελλαρίαν τοῦ καθ' ἐνὸς τὸ πρᾶγμα πόσον χαράτζι τότες τὸ ἔβαλεν ὁ ταχριτζῆς . . .¹». Ὁ Μιχαὴλ εἰς συμβόλαια τοῦ ἔτους ἀχοῖ μηνὸς Ιουνίου ἐκκαιδεκάτη μέχρι τοῦ ἐπομένου ἔτους ἀχογί μηνὶ μαρτίῳ καλεῖται ύπὸ τῶν Μυκονίων «ὁ ἐκλαμπρότατος ἥμῶν ἀφέντης Μιχαὴλ Καναθούτζος βοεβόντας καὶ ἔξουσιαστὴς τῆς παρὸν νήσου» καὶ ὑπογράφει ἐν αὐτοῖς «Μιχαὴλ Καναθούτζος βοεβόντας Μυκόνου». Τῷ αὐτῷ ἔτει ἀχοῖ — ἀχογί ἦρξε τῶν Μυκονίων ως ἐπίτροπος ὁ «εὔγενέστατος ἀφέντης Μιχαὴλ Καλαμαρᾶς κριτὴς Μυκόνου καὶ ἐπιτροπικὸς τοῦ ἀφεντὸς κατῆ Παροναξίας καὶ Μυκόνου». Καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ἀχοῖ μηνὸς φεβρουαρίου τετάρτη καὶ εἰκοστῇ ἐν ἐκκλησίᾳ οἱ Μυκόνιοι ἐψηφίσαντο τάδε· «ἐπειδὴ καὶ τὴν σήμερον νὰ εύρισκεται τὸ παρὸν νησὶ τῆς Μυκόνου εἰς μεγάλη πενία καὶ πτωχεία μεγαλωτάτη, καὶ ὅλη ἡ παρὸν κοινότης καθὼς λέσι νὰ εἴνε ἀδικημένη ἀπὸ προεστούς καὶ ἑτέρους τοῦ παρόντος νησίου καὶ μὴ δυναμένη νὰ κομπαρτίρουν τὰ βάσανα καὶ ἀβαρίζεια, διὰ τοῦτο τὸ λοιπὸν συνοδικῶς συνα-

1. Βιβλίον τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Σερίφῳ μοναστηρίου τοῦ Ταξιάρχου Μιχαὴλ, φύλ. 66 (117).

θροισθέντες» ἀπέδειξαν πρέσβεις Ἰγνάτιου Ραουζαῖον καθηγούμενον (Τουρλιανῆς), Γεώργιον Πανσέβαστον ἱερέα, Ἰάκωβον Κορνᾶρον ἱερέα, Φιλόθεον Σκαρδανᾶν ἱερέα, Μιχαὴλ Καλογερᾶν, Ἀνδρέαν Καλλίμαρχον, Ἱερώνυμον Νταζάραν, Φραγκίσκον Φώσκολον, Τζάνεν Κοντοφρέον, Κάρλον Καλλέργην Δημήτριον Γρυπάρην, ἵνα στελωσιν εἰς Ἀδριανούπολιν πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον Παναγιώτην Νικούσιον «νὰ σκλαμάρουν καὶ νὰ πρεκουράρουν ὅλον ἐκεῖνο ποῦ γνωρίζουν καὶ νὰ εἴνε τῆς χρείας, διὰ σύστασιν καὶ κυβέρνησιν τοῦ νησίου»· καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει, αχοδ' μηγὸς ίουλίου τετάρτῃ συλλεγέντες εἰς ἐκκλησίαν οἱ Μυκόνιοι ἔβουλεύσαντο τάδε· «ἐπειδὴ καὶ τὴν σήμερον νὰ εύρισκούμεστεν εἰς τὴν ὑποταγὴν τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ σοφωτάτου μέγα διερμηνευτῆ τῆς αὐτοκρατορικῆς βασιλείας καὶ ὁ ἀνωθεν ἐνδοξότατος ἡμῶν ἀφέντης Παναγιώτης νὰ ἔχῃ εἰς πρόσωπον καὶ ἴδιόν του χοροὺς τὸν ἐκλαμπρότατον ἡμῶν ἀφέντη Μιχαὴλ Καναβούτζον διὰ βοϊδόντα καὶ ἀφέντη μας», ὅμως διὰ ἄλλας ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ κατεστήσαντο «διὰ καθολικοὺς πρεκουρατόρους καὶ λογαριαστάδες διὰ νὰ πρεκουράρουν καὶ νὰ παιρνουν λογαριασμοὺς ἀπὸ ἐκείνους ὅπου νόμιμα κατὰ Θεὸν νὰ γνωρίζουν πῶς κρατοῦν τορνέσια τῆς παρὸν κοινότης» Γεώργιον Πανσέβαστον ἱερέα, Ἰάκωβον Κορνᾶρον, Μιχαλάκην Καλογερᾶν, Ἀνδρέαν Καλλίμαρχον, Τζάνε Κοντοφρέον, Δημήτριον Γρυπάρην, Κάρλον Καλλέργην, Φραντζέσκον Φώσκολον. Ἐκ τοῦ γράμματος τούτου γίγνεται δῆλον ὅτι πολλοὶ τῶν Μυκονίων δὲν ἀπεδίδουν τῷ κοινῷ τοὺς αὐτῶν φόρους.

Τῷ δ' ἐπομένῳ ἔτει, αχογ' — αχοδ' ὁ Παναγιώτης κατεστήσατο ἐπίτροπον ἐν τῇ νήσῳ τὸν Σιφνίων καὶ Μυκονίων ἱεράρχην Ἀθανάσιον. Οὐ Αθανάσιος ἀπὸ τοῦ ἔτους αχοα' παραγενόμενος εἰς Κωνσταντινούπολιν ὡς πρεσβευτῆς τῶν Μυκονίων, παρέλαβε τὴν ἐπιτροπείαν, καὶ ἐπανιών εἰς Μύκονον κατεστήσατο ἔτει αχογ' μηνὶ ματῶ ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦ Παναγιώτου Μᾶρκον Κορίνθιον οἰκονόμον τῆς Μυκονίων ἐκκλησίας, Ἀντώνιον Πετρῆν, Πιέρον Βιδάλην «καθολικοὺς ἐπιτρόπους καὶ βοεβοντάδες καὶ πᾶσα ἄλλη ἔξουσία . . . νὰ κρίνουν καὶ ἀποφασίζουν νὰ παιδεύουν τοὺς ἀτάκτους»· καὶ γραμματεῖς δὲ κατεστήσατο διὰ τὰς ΑΝΑΔΗΜΑ ΔΩΗΝΩΝ Μαρ-

χάκην Κορίνθιον καὶ Κωνσταντῖνον Λητσᾶρδον. Οὗτοι δὲ οἱ καθολικοὶ ἐπίτροποι τοῦ Παναγιώτου ἐγένοντο τῷ αὐτῷ ἔτει καὶ Μυκονίων ἐπίτροποι καὶ παρέμειναν ἐπίτροποι τοῦ Παναγιώτου μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Τῷ αὐτῷ ἔτει, αχογ' μηνὶ αὔγουστῳ ἐκ γράμματος γεγονότος ἐν ἐκκλησίᾳ Μυκονίων μανθάνομεν ὅτι οἱ ἀποδειχθέντες πρέσβεις ἔτει, αχοδ' μηνὸς φεβρουαρίου τετάρτη καὶ εἰκοστῇ ἐξελέγησαν οὐ μόνον διὰ τὰ προδιηγηθέντα, ἀλλὰ καὶ ἀπεστάλησαν «διὰ νὰ πᾶσιν ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἐνδοξότατον καὶ σοφώτατον ἡμέτερον αὐθέντην κύριον Παναγιώτην διὰ νὰ δοῦσι τέλειον λογαριασμὸν μὲ τὸν μισὴ Τζανῆ Καλαμαρᾶ διὰ ταὶς τέσσαρες χρόνους ὅπου ἐκυρίευεν ὁ ἄνωθεν Καλαμαρᾶς τὸ παρὸ νησί· περὶ τούτου ἐζήτησαν καὶ οἱ ἄνωθεν αὐθέντες στελμένοι διὰ νὰ δώσουσι τέλειον ξεφλητικὸν λογαριασμὸν εἰς ὅλαις τῶν ταὶς σπέζαις ὅπου ἔκαμαν εἰς τὸ ἄνωθεν Βιάζο, ὃσον ἀκόμη καὶ εἰς τὰ τορνέσια ὅπου ἐπῆραν ἀπὸ τοὺς χαρατσαρέους καὶ ἀπὸ τὸν ἄνωθεν Καλαμαρᾶ, τόσα εἰς ἐκεῖνα ὅπου ἔλαβαν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ὅπου ἀκόμα καὶ εἰς ἐτοῦτα ὅπου τῶν ἔδωσεν εἰς τὸ παρὸ νησί», παραστάντα δὲ καὶ «τὸν εὐγενέστατον ἄρχοντα κύριον Μιχαήλ Καναθούτζον ἐξουσιαστὴν τοῦ παρόντος νησίου στελμένον εἰς πρόσωπον τοῦ ἄνωθεν ἐνδοξοτάτου ἡμῶν δὲ αὐθεντὸς (Παναγιώτου) . . . ἔδωσαν τέλειον καὶ καθαρὸν λογαριασμὸν εἰς ὅλα τὰ πάντα». Οὕτω ἐγένοντο «ἀναίτιοι καὶ καθαροὶ ἀπὸ τὰ ἄνωθεν ὅλα γεγραμμένα». Τότε δὲ τῷ αὐτῷ ἔτει, αχογ' μηνὸς σεπτεμβρίου δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ ἀπέθανεν αἰφνιδίως ὁ Παναγιώτης. Ἀποθανόντος τοῦ Παναγιώτου ὥφειλον οἱ Μυκόνιοι μέρος τῶν φόρων τοῦ ἔτους, αχογ' — αχοδ'· ὅθεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ κυράτζα Περουζὲ ἤτησατο παρὰ τῆς Ὁσμανιδῶν βασιλείας τὴν ἀπόδοσιν τῶν φόρων τοῦ ὅλου ἔτους παρὰ τῶν Μυκονίων πρὸς τὸ ὄρφανὸν τοῦ Παναγιώτου· ἡ δὲ ἀπεδέξατο τὴν αἴτησιν καὶ διὰ γράμματος τοῦ πατριάρχου Γερασίμου τοῦ ἀπὸ Τυρνόβου τοῦ ἔτους, αχοδ' μηνὶ Ιουνίῳ ἐνετάλησαν οἱ Μυκόνιοι τὴν ἀπόδοσιν τῶν φόρων πρὸς τὸν ἐπίτροπον τοῦ ὄρφανοῦ Φώτιον καλούμενον πορευθέντα πρὸ τοῦτο εἰς Μύκονον.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Παναγιώτου ὁ Μιχαήλ Καναθού-

τὸς παρέμεινεν ἐν Μυκόνῳ οἰκῶν· ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ ἐν Νάξῳ μοναστηρίου τῶν μοναχῶν καπουκίνων κεῖται σημεῖωμα τόδε· «J'ai oublié de dire que le jour précédent (μηνὸς Ιανουαρίου ἔκτῃ τοῦ ἔτους αγος') vint nous voir un certain nomé sr. Michely Grec de rite, venu de alors de Micone, lequel nous dit que l'on nous demendoit à Micone pour nous établir, et que sy nous vouliions venir qu'il s'offroit de nous donner une église et une place pour nous bastir un hospice¹». Οὐδέποτε δμως ἐνώκησαν Φράγκοι μοναχοὶ ἐν Μυκόνῳ ἐπὶ Ὁσμανιδῶν· ναὸν μόνον εἶχον οἱ Φράγκοι ἐν τῇ πόλει Μυκόνῳ μέχρι τοῦ νῦν ὑπάρχοντα γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα μπουκαριάτο, ὃν παρὰ τῶν ἡμετέρων ἤγόρασαν· τὸν δὲ ἐφημέριον τούτου συνετήρουν τὰ πολλὰ οἱ πειραταὶ² καίτοι ὁ Σεβαστιανὸς Φράγκος ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως σημειοῦται ὅτι ὁ Φράγκος ἐπίσκοπος Τήνου Δόριας διὰ τοῦ ναυάρχου τῶν Βενετῶν Ἀνδρέου Κορνάρου κατέλαβε τὸν ἐν τῇ νήσῳ ναὸν τοῦ ἀγίου Μάρκου, ώς ἀνήκοντα ἄλλοτε τοῖς Φράγκοις³.

ΜΕΤΑ τὸν θάνατον τοῦ Παναγιώτου Νικουσίου πρὸς τῷ ἀξιώματι τοῦ ἐρμηνέως τῆς Ὁσμανιδῶν βασιλείας δοθέντι τῷ Ἀλεξάνδρῳ Μαυροκορδάτῳ παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου Ἀχμέτου Κιοπρουλῆ, ἐδόθησαν αὐτῷ ἀνὰ πᾶν ἔτος καὶ οἱ φόροι τῆς νήσου Μυκόνου. Οἱ Ἀλεξανδρῖοι ἐγραμμάτευσεν ίδιᾳ παρὰ Παναγιώτη Νικουσίῳ μετὰ τὴν ἐκ Κρήτης ἐπάνοδον τοῦ Παναγιώτου ἔτει αγο'. Τούτῳ δὲ ἤκολουθησεν εἰς τὴν ἐπὶ Πολονοὺς στρατείαν, ἔνθα ἐν Ἰσάξῃ τῆς Βουλγαρίας θανόντος αἰφνιδίως τοῦ Παναγιώτου, διεδέξατο τὸ τοῦ ἐρμηνέως ἀξιώματα. Κατὰ Θεαγένην Λιβαδᾶν (ὁ Βεζύρης Σουλεϊμάνης ὁ ἀπὸ χριστιανῶν Σέρβων καταγόμενος ὁ διαδεξάμενος τὸ τοῦ ἐπιτρόπου ἀξιώματα, διάδοχος τοῦ ἐπὶ τὴν πολιορκίαν τῆς

1. Notes historiques du livre du couvent des pp. capucins à l'île de Naxos, p. 123 (ms).

2. Bernard Randolph The present state of the islands in the Archipelago, p. 14.

3. Viaggio e navigatione di monsignor Sevastiani e Giuseppe di S. Maria . . . nelle antare e tornare dall'Archipelago, p. 68.

Βιέννης τραπέντος καὶ ἀπαγχονισθέντος Καρᾶ Μουσταφᾶ) προσέθηκε νέα τεκμήρια τιμῆς καὶ ύποληψεως πρὸς τὸν μέγαν ἑρμηνέα, ἀπονείμας αὐτῷ ἀντὶ τῶν προσόδων τῶν νήσων Μήλου καὶ Μυκόνου τὰ τέλη τῆς μητροπόλεως Ἀδριανούπολεως», ἀνάγει δὲ τὸ γεγονός μηνὶ μαίω τοῦ ἔτους ,αχπεσ’¹.

Τὸ πρῶτον ἔτος ,αχοδ'—,αχοε' ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδᾶτος ἀπέστειλεν εἰς Μύκονον ἐπίτροπον τὸν αὐτοῦ ἀδελφὸν Ἰωάννην, ἐπίτροπος δὲ τῶν Μυκονίων τῷ αὐτῷ ἔτει ,αχοδ'—,αχοε' ἐγένετο Τζουάννες Καλαμαρᾶς. Οἱ Ἰωάννης Μαυρογορδᾶτος ἐν συμβολαιίοις συνταχθεῖσι ἀπὸ μηνὸς μαρτίου μέχρι μηνὸς σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους ,αχοδ' καλεῖται ὑπὸ τῶν Μυκονίων «ὁ ἐκλαμπρότατος ἡμῶν κύριος Ἰωάννης Μαυρογορδᾶτος, βοεβόντας καὶ ἔξουσιαστὴς τῆς παρὸν νήσου Μυκόνου εἰς πρόσωπον τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ σοφωτάτου ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἡμῶν δὲ αὐθεντὸς κυρίου Ἀλεξάνδρου Μαυρογορδᾶτου μέγα διερμηνευτὴ τῆς αὐτοκρατορικῆς βασιλείας», καὶ ὑπογράφει ἐν αὐτοῖς «Ἰωάννης Μαυρογορδᾶτος βοεβόδας τῆς νήσου Μυκόνου καὶ ἐπίτροπος τοῦ ἄρχου ἀδελφοῦ μου κυρίου Ἀλεξάνδρου διερμηνευτοῦ τῆς κραταιᾶς βασιλείας». Ἐλαθε δ' ὁ Ἰωάννης ἔτει ,αχοδ' μηνὸς σεπτεμβρίου πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τοὺς φόρους τοῦ ἔτους ,αχοδ'—,αχοε' τοῦ ἐν τῇ νήσῳ μοναστηρίου τῆς Τουρλιανῆς ὅντας ρεάλια δύο καὶ τριάκοντα. Ἐν δὲ τῷ αὐτῇ χειρὶ γραφέντι γράμματι τῆς παραλαβῆς τούτων προστίθεται καὶ τόδε· «καὶ ἐρχόμενος ἐγὼ ἐδῶ εἰς τὸ παρὸν νησίον τῆς Μυκόνου ἀποσταλμένος ἀπὸ τὸν ἐνδοξότατον καὶ σοφώτατόν μου ἀδελφὸν καὶ ἔξουσιαστὴν τοῦ παρόντος νησίου κύριον Ἀλεξάνδρον μοῦ ἔδωσε πᾶσαν ἔξουσίαν διὰ νὰ ἐξερευνήσω εἰς τὸ παρὸν νησὶ καὶ νὰ εὔρω εὔλογον νὰ τὰ βεβαιώσω ως γνήσιός του ἐπίτροπος». Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ,αχοδ' ὁ σερδάρης τῆς Ἀσπρῆς θαλάσσης² πλέων ἐπὶ τὸ Αιγαῖον πρὸς καταδίωξιν τῶν ἐν αὐτῷ πειρατῶν προύπτιθετο ἵνα καταστρέψῃ πρὸς ἄλλας νή-

1. Θεαγένους Λιβαδᾶ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδᾶτου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων ἐπιστολαι το', (ἐν Τεργέστῃ, 1879, εἰς 8ον), σ. γα, 7.

2. Journal d'Antoine Galland pendant son séjour à Constantinople, tom. II, p. 175.

σοις καὶ τὴν Σῦρον, Μύκονόν καὶ Πάρον, ἐν αἷς ὥκουν πειραταί¹. Ὁ Παῦλος Ριχῶτος ἔτει, αχοη' διηγεῖται ὅτι ἐκτὸς μεγάλων τινῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐν αἷς ὑπῆρχον φρούρια, αἱ λοιπαὶ ἀνόχυραι οὔσαι ἦσαν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἐλαχίστου πειρατοῦ, οὐ οἱ μὲν ἄνδρες ἦσαν δοῦλοι τῶν θελήσεων, αἱ δὲ θυγατέρες τῶν νησιωτῶν ὑπείκουντο εἰς τὰς ὁρέζεις αὐτῶν, τὰ δὲ πλούτη οὐποχείρια². Ὁ σερὸς ἀρης τῆς "Ασπρης θαλάσσης παραγενόμενος εἰς Μύκονον ἐζημίωσε τοὺς Μυκονίους «μερικὴ σπέζα νόμιμη διὰ κάποια πταισήματα ὅπου ἔγιναν εἰς τὸ πιρὸν νησί». ἡ ζημία ἦν τριακόσια καὶ χίλια ρεάλια, ἀ πρὸς ἀπόδοσιν στερουμένῳ τῷ κοινῷ τῶν Μυκονίων ἐδάνεισεν ὁ Ἰωάννης Μαυρογορδᾶτος ἐκ τῶν αὐθεντικῶν ἀσπρών, ἤτοι τῶν χρημάτων τοῦ ἀδελφοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἐζημίωσε δὲ καὶ ἄλλως τοὺς Μυκονίους ὁ σερὸς ἀρης· διὸ ὁ ἔτει, αχοδ' μηνὸς σεπτεμβρίου δεκάτῃ συλλεγέντες εἰς ἐκκλησίαν οἱ Μυκόνιοι ἐξελέξαντο Ἰωάννην Μαυρογορδᾶτον, Δημήτριον Καλλέργην ἰερέα, Βασίλειον Μπόνην ἰερέα, Ἀντώνιον Λητσᾶρδον, Δημήτριον Γρυπάρην, Γεώργιον Τουλάνην, Μάρκον Μπάον, Ἰάκωβον (Κορνάρον) ἰερέα «νὰ πᾶσι ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἄνωθεν πολυχρονισμένον σερτάρη διὰ νὰ σιάσουν καὶ νὰ σεύνουν πᾶσαν ὑπόθεσιν ὅπου ἥθελε γυρεύσῃ ὁ ἄνωθεν πολυχρονισμένος». ἔτι δὲ οὕτοι καὶ νὰ τασσάρουν τοῖς Μυκονίοις τὴν ζημίαν τῶν τριακοσίων καὶ χιλίων ρεάλιων τῶν ἀποδοθέντων τῷ σερὸς ἀρη. Ὁ δὲ σερὸς ἀρης ἔτι ἤναγκασε τοὺς Μυκονίους τὴν ἀγορὰν Ἐβραίων ἀνδραπόδων εἴκοσιν ἀντὶ ρεάλιων μυρίων ἔτει, αχοσ' ἢ αχοζ', ὅτε καὶ πάλιν ἐπλεεν ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον πρὸς καταδίωξιν τῶν ἐν αὐτῷ πειρατῶν³. Κατὰ δὲ γραπτὸν σημείωμα τοῦ συμβολαιογράφου Μυκονίων Γερασίμου Βίδου ἰερέως μηνὸς σεπτεμβρίου δύοδόῃ ἐπὶ δέκα ἐδόθησαν πρὸς τούτοις τῷ σερὸς ἀρη εἰς ἀργύρια

1. Notes historiques du livre du couvent des pp. capucins à l'île de Naxos, p. 110 (ms).—Μιχ. Ἱακ. Μαρκόπολι Τουρκικαὶ βιαιοπραγίαι ἐν Ναούσῃ τῆς Πάρου, (ἐν Νάξῳ, 1893, εἰς 12ον), σελ. 4—6.

2. The present state of the Greek and Armenian churches, pp. 337, 353.

3. Μιχαὴλ Ἱακ. Μαρκόπολι Τουρκικαὶ βιαιοπραγίαι ἐν Ναούσῃ τῆς Πάρου, σ. 9—20.

καὶ ἐδαπανήθησαν ὡς ἀλια τρία καὶ ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ χίλια ἐκτὸς τῶν διοθέντων αὐτῷ ἐπιτηδείων.

Οἱ Ἰωάννης Μαυρογορδᾶτος ἔχρημάτισεν ἐπιτροπος τοῦ ἀδελφοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ βοεβόδας Μυκονίων ἐν ἔτος (‘αχοδ’ — ‘αχοε’). Ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει μηνὸς δεκεμβρίου ἐβδόμη ἐπὶ δέκα τοῦ ἔτους ‘αχλγ’¹ καὶ ἦν πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐνυμφεύθη δὲ καὶ ἀπέθανεν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐγένοντο αὐτῷ δύο υἱοί Σκαρλατος καὶ Κωνσταντῖνος². Περὶ τοῦ Ἰωάννου Μαυρογορδάτου Δημήτριος Καντεμήρης λέγει τάδε· «Jean s'est point signalé ; car étant né avec de très foibles qualités d'esprit, il ne fit aucun progrès dans les sciences : cette raison jointe à son incapacité naturelle, l'empêcha d'être poussé à la Cour, et employé dans les affaires ; ensorte qu'il mena une vie privée, et mourut comme il avoit vécu, laissant deux fils Scarlatos et Constantin, qui ne se montrerent pas plus ingénieux que leur père³». Δύο δὲ ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου ἐπιστέλλονται τῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ⁴.

Τῷ δὲ αὐτῷ ἔτει ‘αχοε’ ἀφίκοντο εἰς Μύκονον Ἰάκωβος Σπόνιος, ἀνὴρ Γάλλος, καὶ Γεώργιος Οὐγήλερος, ἀνὴρ Ἀγγλος, γράψας ἐκάτερος ἴδιον ὁδοιπορικόν. Τούτων ὁ μὲν Ἰάκωβος Σπόνιος λέγει ὅτι τῶν Μυκονίων ἄρχει “Ἐλλην ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι ἡ νῆσος ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῶν Ὁσμανιδῶν ἐπὶ τοῦ Κρητικοῦ πολέμου (‘αχμε’ — ‘αχξθ’) ἐκ τοῦ φόρου τῶν πειρατῶν, ὅτι οἱ Ὁσμανίδαι πλέουσιν ἀνάπτων ἔτος ἵνα λάβωσι τοὺς φόρους ὅντας πίαστρα ἔξακο-

1. Σπυρίδωνος Π. Λάμπρου Γενεαλογικὰ σημειώματα Νικολάου Μαυροκορδάτου καὶ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων, ἐν Φιλολογικοῦ συλλόγου Παρνασσοῦ ἐπετηρίδος, ἔτει Γ', (ἐν Ἀθήναις 1899, εἰς 8ον), σ. 140.—Émile Legrand Généalogie des Maurocordato de Constantinople rédigée d'après des documents inédits, (Paris. 1900, in 8°), p. 10.

2. Émile Legrand Généalogie des Maurocordato de Constantinople, (Paris, 1886 in 4°), pp. 2, 3.

3. Histoire de l'Empire Ottomane, (Paris, 1743, in 12°), tom. IV, p. 80.

4. Ἐπιστολάριον ἐν διαφόρων ἐρανισθὲν καὶ τυπωθέν . . . (ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1806, εἰς 8ον), σ. 123—5, 137—9.—καὶ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων ἐπιστολαὶ ρ', σ. 38—41, 93—94.

σια καὶ τρισχίλια ἀποδιδόμενα ὑπὸ δισχιλίων κατοίκων,
(καὶ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων δὲ τοῦ πειρατοῦ Φλερῆ ὁ Παῦλος
Ρικῶτος λέγει ὅτι δισχιλιοὶ Μυκόνιοι ἀπέτιον χαράτσια
τοῖς Ὀσμανίδαις ἔκαστος ἀντὶ τεσσάρων σκούδων¹), ἀντὶ²
τοῦ ὅτι φέρου δισχιλιοὶ ἐν τῇ νήσῳ, ὅτι ἀναλόγουν τέσσα-
ρες γυναικες ἔκαστῳ ἀνδρὶ, ὅτι πολλοὶ τῶν Μυκονίων ἦσαν
ναῦται καὶ πειραταί, ὅτι ἡ νῆσος ἔφερε κριθὴν καὶ οἶνον,
ἀλλ’ οἶνον οὐχὶ τῶν ἀρίστων, ὅτι ἥρθόνει κυνηγίου ἴδιως
περδίκων, ὅτι ἦν λείψυδρος καὶ ψιλὴ ὄλης, ὅτι πᾶσα ἡ πόλις
ὑδρεύετο ἐξ ἑνὸς ὄρεάτος, ὅτι αἱ Μυκόνιαι ἔκλωθον τὸν ἐπι-
χώριον βάμβακα ἐξ οὗ ὕσταινον γειρόμακτρα, καὶ μέταξαν ἐκ
τῆς νήσου "Ανδρου κομιζομένην καὶ ὅτι ἐν τῇ πόλει εἶχον
οἱ μὲν "Ελληνες τριάκοντα ναούς, οἱ δὲ Φράγκοι ἔνα.² Ο
δὲ Γεώργιος Οὐγήλερος λέγει ὅτι ἡ νῆσος ἔχει καλὸν λιμένα
καὶ πόλιν ἀπείχιστον καὶ ἀνόγυρον, ὅτι ὁ ἀρχων τῶν Μυ-
κονίων ἐστέλετο ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι ὁ ἀποδιδόμε-
νος τοῖς Ὀσμανίδαις φόρος ἦν ἐν τοῖς αὐτοῦ σημειώμασι
διάφορος τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου Σπονίου σημειουμένου, ὅτι
ἀπέτιον οἱ Μυκόνιοι περιπλέον διακόσια σκοῦδα εἰς τὸν πα-
ραγενόμενον πρὸς παραλαβὴν τούτου καπούδαν πασσᾶ
(ἐκτὸς τῆς διαρπαγῆς τῶν σύκων καὶ σταφυλῶν αὐτῶν) κατὰ
τὸν ἀνὰ πᾶν ἔτος κατάπλουν εἰς τὴν νῆσον τῶν Ὀσμανί-
ῶν, ὅτι ἡ νῆσος ηύφορει οἶνου καὶ σίτου καὶ πρὸ παντὸς
κριθῆς, ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν Μυκονίων ἦσαν πειραταί καὶ ἡ
νῆσος αὐτῶν ἦν μεγάλη ἀποθήκη λειῶν, ὅτι οἱ πειραταί
εἶχον ἐν τῇ νήσῳ τὰς γυναικας, τὰ τέκνα καὶ τὰς παλλα-
κάς, ὅτι οἱ μὲν ἄνδρες ἀπεδήμουν τῆς νήσου πρὸς ζήτησιν
τύχης, αἱ δὲ γυναικες ἐπαξίως ἀπεθαύμαζον τὰ ἔσωτῶν κάλλη

1. The present state of the Greek and Armenian churches, p. 365.—
Histoire de l'estat présent de l'église Grecque et de l'église Arme-
nienne, trad. M. de Rosemond. (Amsterdam, 1798, in 8°), p. 361.—J.
Aymon Monumens authentiques de la religion des Grecs, et de la faus-
seté de plusieurs confessions de foi des chrétiens orientaux, (A la Haye,
1708, in 4°), p. 467.—καὶ Lettres anecdotées de Cyrille Lucar patriarche
de Constantinople, et sa confession de foi, avec des remarques concile
de Jérusalem tenu contre lui, avec un examen de la doctrine . . (Am-
sterdam, 1718, in 4°), p. 467.

2. Voyage d'Italie, de Dalmatie, de Grèce, et du Levant, (Amster-
dam, 1679, in 12°), tom. I, pp. 145—7.

τῆς σωφροσύνης, ὡν καὶ εἰκόνα παρατίθεται εἰκονιζουσαν τὰ ἐνδύματα αὐτῶν, ἀ καὶ περιγράφει. Διηγεῖται δὲ καὶ τὴν ἐν πομπῇ παραλαβὴν νεάνιδος, ἥν παρὰ τοῦ αὐτῆς πατρὸς ἔωνήσατο ὁ πλοιάρχος αὐτῶν, ὡν ἀλλοτε πειρατὴς ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει¹⁾. Παρὰ πάντων δὲ τῶν περιηγητῶν τῶν χρόνων ἐκείνων χακῶς ἤκουσαν αἱ Μυκόνιαι. Ταῦτα δὲ τὰ ὑπὸ Ἰακώνου Σπονίου καὶ Γεωργίου Οὐηλέρου περὶ Μυκόνου διηγούμενα ἀντιγράφουσιν οἱ τῶν χρόνων ἐκείνων νησιογράφοι: Φραγκίσκος Πιακένζας²⁾, Ὁλιέρος Δάππερος³⁾, Βικέντιος Κορονέλλης⁴⁾. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἀποδιδομένων φόρων τοῖς Ὁσμανιδαῖς λέγουσιν ὅτε Ἰάκωνος Σπόνιος καὶ Γεώργιος Οὐηλέρος ὅτι οἱ βοεΐδαι τῶν Μυκονίων καὶ Σεριφίων ἀπεδίδοσαν τῷ Ὁσμανιδῶν στόλῳ μίαν γαλέραν ἀλλὰ τοῦτο οἱ τε πρὸ καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς ἐπισκεψάμενοι τὰς ἡμέτερας γώρας ἀποσιωπῶσι: Κουρμενῖνος ἔτει ἀγκά⁵⁾, Βικέντιος Στοχόνιος ἔτει ἀγλό⁶⁾, Ἰωάννης Βαπτιστὴς Ταβερνιέρος ἔτει ἀγμε⁷⁾, Ἰωσήφ Πιττῶνος Τουρνεφόρτιος ἔτει ἀψ⁸⁾. μημονεύοντες ἄλλων νησιωτῶν ἀποδιδόντων πλοῖα τῷ Ὁσμανιδῶν στόλῳ.

Τῷ ἐπιγενομένῳ ἔτει, ἥτοι «εἰς τοὺς 1675 (ἀγοε'—ἀγος') ἐμανιζάρισε τὴν νιτράδα (τῶν Μυκονίων) καὶ χαράτσια ὁ Μιχαλάκης Καλογερᾶς καὶ Ἀνδρέας Καλλιμάρχος καὶ Τζάνες Κοντοφρέος», ἐπίτροπον δ' ὁ Ἀλέξανδρος ἔστειλεν εἰς Μύκονον τὸν κυρίτσην Δρᾶκον, ὃς ἔτει ἀγοε' μηνὸς Ιουλίου ἐνδόμη παρεχώρησε τῷ κοινῷ τῶν Μυκονίων τοὺς φόρους τῆς νήσου τοῦ ἔτους ἀγοε'—ἀγος', ἥτοι «κε-

1. A journey into Greece, in company of Dr Spon of Lyons, (London, 1682, in 4°), pp. 62—5.

2. L'Egeo redivivo o'sia chronographia dell'Arcipelago, (Firenze, 1688, in 4°), pp. 331—5.

3. Description exacte des isles de l'Archipel, (Amsterdam, 1703, in fol.), pp. 354—6.

4. Isolario, descritione geografico-istorica, sacro-profana, antico-moderna . . . di tutte l'isole tomo II, dell'Atlante Veneto, (Venetia 1696, in f°), p. 188, 227.

5. Voyage de Levant fait par le commendement du roy en l'année 1621 par le Sr. D. C. (Paris, 1629, in 4°), ed. 2e p. 214.

6. Voyage du Levant, (Bruxelles, 1662, in 12°), ed. 3e, pp. 124—5.

7. Les six voyages de Jean Baptiste Tavernier en Turquie, en Perse, et aux Indes, (Paris, 1692, in 12°), tom. I, p. 358.

8. Relation d'un voyage du Levant, tom II, p. 38.

φαλογάρατσα, δεκαπιαὶς κριθαρίων, κρατίων, δσπρίων, δένδρων, προβατονόμια, κεσίμια, κουμέρκια, κούτανες, τσαχισμάτων ἀφεντικῶν καὶ ὅτι δικαίωμα ὅπου νὰ ἐγγίζῃ τοῦ ἄνωθεν ἐνδοξότατου (‘Αλεξάνδρου»), ἀντὶ ἀσλανίων τετρακοσίων καὶ τρισχιλίων ἀποδοθησομένων εἰς τὴν πόλιν τῶν Χίων ἔτει ἀχοε' μηνὶ σεπτεμβρίω ἢ δκτωβρίω, καὶ ἔτει ἀχος' μηνὶ φεβρουαρίω ἢ μαρτίω. Τὸ δὲ κοινὸν τῶν Μυκονίων ἐπεφυλάξατο δι' ἑαυτὸν, τὰ ἐκφραζόμενα εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς νήσου ναυάγια τῶν λέμβων καὶ τῶν μεγάλων πλοίων τὰ ἡμίση. Ταῦτα δὲ τὸ κοινὸν παρεῖχε μισθὸν τοῖς ἐπιτρόποις τῶν νησιωτῶν. Ο κυρίτσης Δρᾶκος ἔλαβεν ἐν Τήνῳ κομισθέντα ύπὸ τῶν ἐπιτρόπων τῶν Μυκονίων Μιχαὴλ Καλογερᾶ, Ἀνδρέου Καλλιμάρχου, Τζάννη Κοντοφρέου πλέον τοῦ ἡμίσεως τῶν χρημάτων τοῦ μισθώματος μέχρι μηνὸς ἀπριλίου δγδόης τοῦ ἔτους ἀχος'.

Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, ἥτοι «εἰς τὰ 1676 (‘ἀχοε' — ἀχοζ') καὶ εἰς τὰ 1677 (‘ἀχοζ' — ἀχοη') ἐκυβέρνα (τοὺς Μυκονίους) ὁ Μιχάλης Καλαμαρᾶς καὶ Τζάννης Κοντοφρέος (διὰ) τὸ ὄποιον ἔχουσι καουτσιόνες πῶς ἐπεράσασι λογαριασμὸν τόσον οἱ χαρατσιάροι τοῦ ἄνωθεν (ἔτους 16)76 καὶ (16)77 ὡσὰν καὶ ὁ ἄνωθεν (Μιχάλης) Καλαμαρᾶς, ὡς καθὼς φαίνονται οἱ καουτσιόνες του». Εν δὲ τῷ γράμματι δι' οὗ τὸ ἐν τῇ νήσῳ μοναστήριον τῆς Τουρλιανῆς ἀπέδωκε τὸ ἐτήσιον ἐξ ἐκτιμήσεως τέλος τοῦ ἔτους ἀχοζ' μηνὸς μαΐου ἑβδόμη καὶ εἰκοστῇ ύπογράφει Γσάννης Καλαμαρᾶς ἐπίτροπος καὶ παπᾶ Βασίλειος Μπόνης. Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἀχοζ' μηνὸς ιανουαρίου δεκάτη οἱ Μυκόνιοι συλλεγέντες εἰς ἐκκλησίαν ἐξελέξαντο Μιχαὴλ Καλαμαρᾶν, Τσάννη Κοντοφρέον, Λουρέντσον Κορηνᾶρον νὰ πέμψωσι πρέσβεις αὐτοκράτορας εἰς Ἀδριανούπολιν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Μαυροκορδᾶτον ἵνα διμιλήσωσιν αὐτῷ καὶ προσκλαύσωσιν· «ἐπειδὴ καὶ τὴν σήμερον εὔρισκεται τὸ παρὸν νησὶ εἰς μεγαλώτατο κίνδυνο διὰ ξεμπιταρισμόν, ἀφορμὴ διατὶ καὶ νὰ μᾶς ἔχῃ ὁ ἐνδοξότατος καὶ σοφώτατός μας ἀφέντης τόσους καιροὺς καὶ ἐμεῖς ἀπὸ τὴν πολλὴ πτωχεία ὅπου τὴν σήμερον εὔρισκεται εἰς τὸ νησί μας δὲν ἐποκοτήσαμεν νὰ πᾶμεν νὰ ἀνταμώσωμεν τὸν ἄνωθεν ἐνδοξότατον ἀφέντη μας διὰ νὰ τοῦ δώσωμεν τὴν πρέπου-

σαν προσκύνησιν καὶ εὐχαριστίαν καὶ διὰ νὰ πᾶσι καὶ τὴν πρώτην ῥάταν τῆς παρὸν χρονίας, ἀκόμη καὶ διὰ νὰ σκλαμάρουν εἰς τὸν μεγαλειότατον καὶ (τὸ) ἀνέλπιστο βάρος ὃ που μᾶς ἐσυνέβη διὰ τοὺς εἴκοσι σκλάβους ὃπου ὁ πολυχρονισμένος αὐθέντης σερτάρης μᾶς ἐπαστάρησεν νὰ ἀγοράσωμεν). . . διὸ στέλνουσι καὶ κατασταίνουσιν αὐτοὺς . . . νὰ πᾶσι νὰ ἀνταμώσουν τὸν ἄνωθεν ἐνδοξότατον μας ἀφέντη ώς ἄνωθεν διὰ νὰ μιλήσουν καὶ νὰ κλαυτοῦν εἰς τὸ ἀνέλπιστο ἄδικο ὃπου μᾶς ἐσυνέβη καὶ εἴ τι ἀλλο ποῦ εἶνε τῆς χρείας καὶ χρειαστοῦν τορνέσια καὶ εὔροῦν νὰ δανειστοῦν διὰ κυβέρνησιν τοῦ νησίου». Ή πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον πρέσβευσις τῶν Μυκονίων ἀπέτυχεν ώς πρὸς τὸ σπουδαιότατον τὴν βίᾳ ἀγορὰν τῶν εἴκοσιν Ἐβραίων ἀνδραπόδων ἀπὸ «τὸν πολυχρονισμένον αὐθέντην σερτάρην». ἐπειδὴ μηνὸς ιουνίου ἔκτῃ ἐπὶ δέκα διὰ γράμματος ὁ Ἀλέξανδρος ἐνετείλατο τοῖς Μυκονίοις τάδε. «Εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ χρήσιμοι ἀρχοντες τῆς νήσου Μυκόνου. Θέλετε ἡξεύρει ὅτι ἀπὲ τὰ ἀσπρά τῶν σκλάβων τῶν Ἐβραίων ὃπου εύρισκονται εἰς τὰ χέριά μας ἐλάβαμεν ἀσλάνια τρεῖς χιλιάδας, τὰ ὅποια λογαριάζοντας ὅσα ἐπληρώσατε θέλετε τὰ ἔξοφλήσῃ σῶα καὶ ἀνελειπῶς, εὐχαριστοῦντες τὸν μισέρ Τσανέττον Λογγινόν κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν σας καὶ τὴν δύμπλιγάτσιον ὃπου ἔχετε . . . Χωρὶς ἄλλο δὲ νὰ πληρωθοῦν τὰ χαράτσιά σας κατὰ τὸ χρέος σας καὶ νὰ μὴ ἀμελήσητε, ὅτι ἀλλέως ἐδώκαμεν δρδινίαν εἰς τὸν ἐνδοξότατον καπετάν πασᾶ νὰ ἀλιθερτήσῃ τὸ δίκαιόν του· καὶ ἂν παρακούσητε δὲν θέλει εἰσθαι διὰ καλόν σας». Ἐκ δὲ προσθήκης τῷ γράμματι τούτῳ ὅτι «ἔφανή κατε ἀγάριστοι καὶ εἰς τὴν καλωσύνην ὃπου σᾶς ἔκαμεν καὶ σᾶς εύρέθηκα εἰς τὴν ἀνάγκην σας», γίγνεται δῆλον ὅτι ὁ Τσαννέττος Λογγινός ἐστάλη εἰς Μύκονον ἐπίτροπος τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ὅτι ἐδάνεισε χρήματα στερουμένῳ τῷ κοινῷ τῶν Μυκονίων ἐκ τῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ παρέδωκαν αὐτῷ οἱ Μυκόνιοι τὰ ἡ βίᾳ ἡγόρασαν Ἐβραῖα ἀνδράποδα πρὸς πώλησιν καὶ ἔξοφλησιν τῶν δφειλομένων.

Τῷ ἐπιόντι ἔτει, ἦτοι «εἰς τὰ 1678 (ἀχοη' — ἀχοθ') ἐκυβέρνα (τρὺς Μυκονίους) ὁ Ἀντώνιος Πετρῆς καὶ Μιχαλάκης Καλογερᾶς»· τὸ δὲ γράμμα δι' οὗ οἱ Μυκόνιοι ἐκκλησίᾳ ΔΟΗΝΩΝ

κατεστήσαντο αὐτοὺς ἐπιτρόπους γεγονὸς μηνὸς μαῖου ἔκτη καὶ εἰκοστὴ λέγει καὶ τάδε· «κατασταίνοντες αὐτοὺς μὲ τὴν δύναμιν τοῦ παρόντος καθολικοὺς ἐπιτρόπους καὶ χριτάδες τῆς νήσου Μυκόνου διὰ ἔτος ἕνα. Καὶ νὰ πρεκουράρουν νὰ συνάζουνται τὰ βασιλικὰ δοσίματα· ἀκόμη δίδοντάς τους παντοίαν καὶ γεμάτην ἔξουσίαν νὰ παιδεύουν τοὺς ἀτάκτους καὶ ἀνυποτάχτους· καὶ διὰ μισθὸν τῶν κόπων αὐτῶν τῶν ἐπρομετάρουν νὰ εἶνε παντὶ ἐλεύθεροι ἀπὸ ὅλα τὰ βασιλικὰ δοσίματα καὶ νὰ παίρνουν καὶ τὰ μισά κουμέρια καὶ ὅλαις ταῖς κοντάναις καὶ ἔτερα ὅλα τὰ ρεγάλια ξύλων, μάνδρων, ψαρίων, ἐγκαιριῶν καὶ ἔτερα ὅλα τὰ τσακίσματα ἐνγάζοντας ἀν τύχη καράβι μεγάλο, νὰ ἔχουν ἀπὸ τὴν πάρτη τῆς χώρας ὅλα τὰ μισά, καὶ ὅτι ἄλλο διάφορο τοὺς τυχαίνει κατὰ τὴν τάξιν καὶ συνήθεια τοῦ τόπου, τοὺς δποίους τῶν ἐπρομετάρουν νὰ τοὺς μαντινιέρουν καὶ νὰ τοὺς ἐντεφεντέρου εἰς πᾶσα πείραξιν ποῦ ἥθελε τοὺς τύχη διὰ τὴν κοινότη». Τῷ δ' ἔτει τούτῳ αγοη̄ μηνὸς Ιουνίου δεκάτῃ ἡ μήτηρ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ροξάνδρα ἔλαβε παρὰ Ἀνδρέου Καλαμαρᾶ διὰ γράμματος αὐτῇ χειρὶ γραφέντος ἀσλάνια διακόσια, ἵνα οὗτος λάβῃ ταῦτα ἐκ τῶν φόρων τῆς νήσου ἢ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἢ τοῦ ἐπιτρόπου Μυκονίων Μιχαήλ Καλογερᾶ ἐκ τῶν δφειλομένων χρημάτων τῷ υἱῷ Ἀλεξάνδρῳ. Περὶ τῆς Ροξάνδρας βραχὺ σημείωμα ἔγραψεν Αἰμίλιος Λεγράνδ¹. ἐπιστολὴν δὲ Δημητρίου Πεπανοῦ ιατροῦ πρὸς αὐτὴν ἐδημοσίευσα ἐν ταῖς Ἐφημερίσι τοῦ Ιωάννου Καρυοφύλλου². τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ὡς φέρουσαν ἔτος ἡμαρτημένον ἐν τῷ σωθέντι ἀντιγράφῳ τὸ ἔτος αγοη̄ διημφισθήτησε αὖθις ἡμαρτγ³ νως Αἰμίλιος Λεγράνδ³. ταύτης κεῖται ἀντίγραφον ἐν χειρογράφῳ βίβλῳ τῆς τοῦ βρεττανικοῦ μουσείου βιβλιοθήκης τῆς συλλογῆς καλουμένης Additional ὑπ' ἀριθμῷ 10016

1. Fleurs de l'Helicon cueillies à l'occasion du doctorat d'Apostolos Rapsis de Byzance, (Du Puy, 1891, in 4°), pp. 26—33.

2. Ιωάννου τοῦ Καρυοφύλλου Ἐφημερίδες, ἐν Δελτίου τῆς Ιστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος, (ἐν Ἀθήναις, 1890, εἰς 8ον), τόμ. Γ', σ. 286.

3. Bibliographie Hellénique ou description raisonnée des ouvrages publiés par les Grecs au dix-septième siècle, (Paris, 1895, in 8°), tom. III, p. 282.

(fol 100⁶) φέρον ἐπιγραφὴν «Δημητρίου Πεπανοῦ ιατροῦ ἐπιστολὴ εἰς τὴν κυρίαν Ποξάναν Σκαρλάτου».

Ἐτει ἀχοη' μηνὶ Ιουνίῳ παρεγένετο εἰς Μύκονον Κορνήλιος Λεβρῦνος, ἀνὴρ Γάλλος, ὃς λέγει τὴν νῆσον οὕσαν «fort basse avec la mer; ce n'est qu'un fort petit lieu, qui n'a que de chétives maisons». ἀρπάσας δὲ βίᾳ μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ ἐκ τοῦ λιμένος τῆς νῆσου πλαιάριον ἀνήκον Χίοις, προστίθεται ὅτι οἱ Μυκόνιοι λέγουσιν ὅτι ἐν τῇ αὐτῷ νήσῳ ἐγεννήθη Ἐλένη ἡ Μενελάου, εἰς τὴν ἀνάμνησιν αἱ γυναῖκες φέρουσιν ἔτι ἐκ τοῦ τραχῆλου ἐξηρτημένην τὴν εἰκόναν αὐτῆς χρυσῆν ἢ ἀργυρᾶν ἢ ἐξ ἄλλου μετάλλου¹. Ἐν τῇ νήσῳ παρὰ τοῖς γέροις ἐσώθη στιχηρὸν τόδε·

Ἐσὺ σαι ἥ ώραια Ἐλένη τοῦ Μενελάου
ὅπου γιὰ σένα χάμηκαν οἵ ναῦται τοῦ πελάου.

Τῷ δὲ ἐπιόντι ἔτει ἀχοθ'—ἀχπ' ὁ Ἀλέξανδρος ἔστειλεν εἰς τὴν Μύκονον τὸν Λουκᾶν Δαμαλᾶν, ἀνδρα Χίον, ὃς ἔλαβεν ἔτει ἀχοθ' μηνὸς δεκεμβρίου ἐνθεκάτη παρὰ Παρθενίου Καλαμαρᾶ ιερέως «διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐνδοξοτάτου μέγα δραγουμάνου Ἀλεξάνδρου τῆς κραταιᾶς βασιλείας καθὼς μὲ ἔχει ἐπίτροπόν του διὰ τὰ βασιλικὰ δικαιώματα» ἀσλάνια πεντήκοντα καὶ πεντακόσια. Εἰς δὲ συμβόλαια συνταχθέντα ἐν Μυκόνῳ ἔτει ἀχοθ' ἀπὸ μηνὸς σεπτεμβρίου τριτης καὶ εἰκοστῆς καλεῖται «ὁ ἐντιμότατος καὶ εὔγενέστατος αὐθέντης Λουκῆς Δαμαλᾶς ἀποσταλμένος ἀπὸ τὸν ἐνδοξότατον αὐθέντην διερμηνευτὴν τῆς κραταιᾶς βασιλείας κύριον Ἀλέξανδρον εἰς πρόσωπον καὶ κορμὸν τοῦ ἀνωθεν ἐνδοξοτάτου» καὶ ὑπογράφει «Λουκῆς Δαμαλᾶς βοεβόδας τῆς νῆσου Μυκόνου». Ο Λουκᾶς Δαμαλᾶς ἐγένετο ἐπὶ ἐν ἔτος ἐπίτροπος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν Μυκόνῳ ἐπίτροποι δὲ τῶν Μυκονίων τῷ αὐτῷ ἔτει ἀχοθ'—ἀχπ' ἐγένοντο Τσάννες Καλαμαρᾶς καὶ Μιχαὴλ Καλογερᾶς. ἀλλ' ἐκ γράμματος τοῦ κοινοῦ τῶν Μυκονίων μανθάνομεν ὅτι «εἰς τὰ 1679 μήτε ἐπιτρόπους εἶχαμε μήτε χαρατσαρέους, ἐπειδὴ νὰ ἔπεσε θανατικὸν

I. Voyage au Levant, c'est - à - dire, dans les principaux endroits de l'Asie Mineure, dans les îles de Chio . . ., (Paris, 1714, in 4°), tom. I, pp. 12, 19.

εἰς τὸν τόπον μας». ὁ γίγνεται δῆλον καὶ ἐκ διαθήκης Νικολάου Ἀρτακηνοῦ τοῦ ἔτους ,αχοθ' μηνὸς ιανουαρίου δγδόῃ ἐπὶ δέκα· τοῦ λιμοῦ αὐτοῦ μέμνηται καὶ Κλών Στέφανος ἐκ τοῦ γραμματοφυλακίου τῆς ἐν Τήνῳ φραγκικῆς ἐπισκοπῆς¹.

Τῷ δὲ ἐπομένῳ ἔτει ,αχπ' — ,αχπα' ἐγένοντο ἐπίτροποι καὶ κριταὶ Μυκονίων Τσαννῆς Καλαμαρᾶς καὶ Γεώργιος Τουλάνης, καθ' ὃ ἔτος γενομένης ἐκκλησίας Μυκονίων ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἀγίου Νικολάου μηνὸς μαΐου πέμπτῃ ἀπέδειξαν βοεῖο δάναν αὐτῶν τὸν Μιχαὴλ Καλαμαρᾶν διὰ τὸ ἔτος ,αχπ' — ,αχπα' καὶ ωμολογήσαντο μετ' αὐτοῦ τάδε· «ἐπειδὴ καὶ τὴν σήμερον νὰ εύρισκεται τὸ παρὸν νησὶ τῆς Μυκόνου εἰς μεγάλην ἀσυστασία καὶ κίνδυνον τοῦ ξεμπιταρισμοῦ διὰ τὸ μεγαλειότατο χρέος ὅπου χρεωστοῦμεν τοῦ ἐνδοξοτάτου μας ἀφεντὸς εἰς τοὺς ἀπερασμένους καιροὺς χωρὶς νὰ εύρισκωμεν μόδον καὶ τρόπον νὰ συνθέσωμεν καὶ νὰ κυβερνήσωμεν τὸ παρὸν νησὶ ως ἄνωθεν, διὰ τοῦτο τὸ λοιπὸν συναθροισθέντες οἱ αἰδεσιμώτατοι κληρικοὶ καὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ χρησιμώτατοι ἀρχοντες ἀπλῶς εἰπεῖν καὶ ὅλο τὸ ποίμνιον τῆς νήσου Μυκόνου . . . καὶ ἐπιμελῶς ἐρευνῶντες μὲ στόχασιν καὶ συμβουλὴν καὶ ὁμόνοιαν ὁμογνωμισμένοι γυρεύοντες νὰ εὔρουν ἄξιον καὶ τέμιον ἄνδρα διὰ νὰ τοῦ δώσουν εἰς κυβέρνησιν τὸ νησὶ ἐτοῦτο κατὰ τὸ ταχίρι τοῦ πολυχρονισμένου αὐτοκράτορος βασιλέως διὰ βοϊβοδιλίκιν του . . . διὰ νὰ λάβῃ τὸ βοϊβοδιλίκι τῆς παρὸν γρονίας κατὰ τὸ ταχίρι τοῦ πολυχρονισμένου βασιλέως εἰς τὰ πέντε ἕνα τόσον εἰς καρποὺς καὶ κρασιά, διὰ νὰ λαβαίνῃ καὶ περιλάβῃ ώσταν καὶ τὰ ὑπολειφθέντα νησία ὄντας καὶ αὐτὸς στρεγχτὸς κατὰ τὴν ὑπογραφήν του». οὗτος δὲ ὑπεγρεοῦτο ἵνα ἀποδῶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ Μαυροκορδατῷ ρεάλᾳ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ τρισχίλια, ἀνθ' ὧν νὰ συλλέξῃ τοὺς φόρους τῶν νησιωτῶν, ἥτοι κεφαλοχάρατσα, κουμέρκια, προβατονόμια, δεκάτην καρπῶν, οἶνων, δένδρων, θαλάσσια ρεγάλια, τσακίσματα καὶ ἄλλα «κατὰ τὴν τάξιν καὶ

1. Clon Stephanos La Grèce au point de vue naturel, ethologique etc. (Paris, 1884, in 8°), p. 508, (extrait du Dict. encyc. de scien. médicales).

συνήθειαν τῶν ὑπολειφθέντων νήσων· νὰ παιδεύῃ τοὺς ἀτάκτους κατὰ τὴν τάξιν καὶ συνήθεια τῶν ὑποληφθέντων βοεβοιντάδων»· ἀλλ' ὁ Μιχαὴλ Καλαμαρᾶς νεωτερίζων δὲν ἀπέδωκε τῷ Ἀλεξάνδρῳ Μαυροκορδάτῳ τὰ συνομολογηθέντα καθ' ἡ σημειώντας ἐν ἀλλῷ γράμματι· «εἰς τὰ 1680 (αχπ' — αχπα') ἐπουλήσαμε τὸ βοιβοντιλίκι τοῦ Μιχάλη Καλαμαρᾶ καὶ ὅμπλιγάρομέ τονε νὰ πληρώσῃ τὸν ἀφέντη μας (Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον) τὴν αὐτὴ χρονία ὡς καθὼς μιλεῖ ἡ σκριτοῦρα ὅπου ἔχομε καμωμένη ἀναμεταξύ μας· καὶ αὐτὸς εἶνε ὅμπλιγάδος νὰ ἀπηλογᾶται εἰς τὴν ἄνωθεν ἀφεντειά μας».

Μηνὶ σεπτεμβρίῳ τοῦ ἔτους αχπ' ὁ πειρατὴς "Αγγελος Μαρίας Βιτάλης συλλαβὼν πλοῖον πλέον ἐξ Ἀλεξανδρείας ἔφερεν εἰς Μύκονον, ἔνθα μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ διενείματο τὴν ἐν αὐτῷ λείαν. Ὁ ναύκληρος τοῦ πλοίου, ἀνὴρ Μυτιληναῖος, ἀφεθεὶς ἐλεύθερος διενοεῖτο ἵνα πλεύσῃ εἰς Βενετίαν· πρὸς τοῦτο δὲ δεόμενος χρημάτων ἐδεήθη τοῦ πειρατοῦ Βιτάλη, δις ἔδωκεν αὐτῷ ἀσλάνια δέκα· οὗτος δὲ μεταβὰς εἰς Τῆνον ἐκεῖθεν διεπορθμεύθη εἰς Χίον, ἔνθα ἐνέπυγε τῷ καπού δὰν πασσᾶ Καπλάν καλουμένῳ ἐπανιόντι εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὰ ἐν Μυκόνῳ· ὁ καπού δὰν πασσᾶς πάραυτα ἐπορεύθη ἐπὶ Μύκονον, ἔνθα οἱ πάντες διεσκέδαζον ὃ δὲ πειρατὴς Βιτάλης ἐδείπνει μετὰ φίλων, ὅτε ἀνηγγέλθη αὐτῷ ἡ ἔλευσις τοῦ καπού δὰν πασσᾶ καὶ ἡ ἀποβίβασις δισγιλίων λεβέντων ἵνα συλλάβωσι πάντας τοὺς ἐν τῇ νήσῳ πειρατὰς καὶ τὰ ἐν τῷ λιμένι ὅντα πλοῖα αὐτῶν. Ὁ Βιτάλης πάραυτα ἀπελθὼν εἰς ἀκτὴν τινὰ τῆς νήσου καὶ ἐπιβιβασθεὶς παρατυχόντος ἀλιευτικοῦ πλοιαρίου μεθ' ἐνὸς τῶν αὐτοῦ ἀκολούθων, ἐπλευσεν εἰς Δῆλον. Μετὰ τὴν ἀποβίβασιν τῶν λεβέντων τὰ πάντα ἐν Μυκόνῳ μετεβλήθησαν εἰς θρήνους καὶ δάκρυα διότι ὁ καπού δὰν πασσᾶς μεταπεμψάμενος πορ' ἐαυτῷ τοὺς Μυκονίων ἐπιτρόπους (Τσουᾶννον Καλαμαρᾶν καὶ Γεώργιον Τουλάνην) ἐνετείλατο αὐτοῖς νὰ φέρωσιν αὐτῷ ἀμέσως τὸν πειρατὴν Βιτάλην, ἀλλως ἀπαγχονίσει αὐτούς. Οἱ ἐπιτρόποι προύτρεψαν πάντας τοὺς Μυκονίους καὶ παρήγγειλαν πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι δι' ἀφορισμοῦ ἵνα μὴ ἀποκρύψῃ τις πει-

ρατὴν Βιτάλην καὶ τοὺς αὐτοῦ συντρόφους· δέκα δ' ἔξ αὐτῶν ὃν οἱ πολλοὶ Βενετοὶ καὶ Δαλματοὶ προσήχθησαν τῷ καπούδαν πασσᾶ, ἀλλ' οὐδὲις τούτων ἐγίγνωσκε τὴν φυγὴν τοῦ πειρατοῦ Βιτάλη· ὁ καπούδαν πασσᾶς παρήγγειλεν ἵνα οἱ συλληφθέντες δεθῶσι· καθ' ὅλην δ' ἐκείνην τὴν νύκτα ἐκάστη οἰκία τῆς πόλεως καὶ αὐτοὶ ἔτι οἱ θόλοι τῶν ναῶν (οἱ πρὸς τοῦτο οἰκοδομημένοι) ἤρευνήθησαν διὰ πειρατάς, συγελήφθησαν δὲ ἄνω τῶν διακοσίων. Ἡ γυνὴ τοῦ πειρατοῦ Βιτάλη καὶ ἡ αὐτῆς μήτηρ συλληφθεῖσαι ἐδόθησαν εἰς φυλακὴν τῷ κεχαγιᾷ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα. Τὴν ἐπαύριον ὁ καπούδαν πασσᾶς μετεκαλέσατο παρ' αὐτῷ πάλιν τοὺς ἐπιτρόπους τῶν νησιωτῶν ἀπειλῶν δτι ἀπαγγοίσει αὐτοὺς ἐὰν μὴ κομίσωσιν αὐτῷ τὸν πειρατὴν Βιτάλην· οἱ δ' ἐθεβαίωσαν αὐτόν, δτι ἐκεῖνος ἀπῆλθε τῆς νήσου μετὰ μικροῦ πλοίου καὶ δτι βεβαίως ἐκ τῆς τρικυμίας ἀπώλετο· διέταξεν εἶτα νὰ φέρωσιν αὐτῷ τοὺς δέκα συντρόφους τοῦ πειρατοῦ, ὃν δύο μὲν ἀπεκεφάλισεν ἐκβιάζων ἐπὶ ματαίῳ δι' ὑποσχέσεων καὶ ὀπειλῶν ἵνα ἀποκαλύψωσιν αὐτῷ τὸν πειρατὴν· τοὺς δ' ἄλλους ἔδωκεν εἰς φυλακὴν· μετὰ ταῦτα ἐκομίσθη ὁ ιατρὸς ὁ πολλάκις ἐπισκεψάμενος τὸν πειρατὴν τραυματίαν ὅντα, δις ἐριφθη χαμαὶ καὶ ἐρραβδίσθη δι' ἐκατὸν ραβδίσμων ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ ἀπειληθεὶς ἐρραβδίσθη τὸ δεύτερον ἐπὶ τῶν γλουτῶν, δτε πᾶσαι αἱ αὐτοῦ σάρκες διερράγησαν. Ἡ δὲ σύμβιος τοῦ πειρατοῦ Βιτάλη καὶ ἡ αὐτῆς μήτηρ ἵνα ὄμολογήσωσι ποῦ ἦν ὁ πειρατὴς οὗτος κατεξεσχίσθησαν τὰς αὐτῶν σάρκας ὑπὸ γατηδέων ἐγκλεισθέντων ἐν τοῖς ίματίοις αὐτῶν. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος ὁ Καπλὰν καπούδαν πασσᾶς ἐν Μυκόνῳ καὶ λαφυραγωγήσας ἐπὶ δκτῷ ἡμέρας τὴν πόλιν προσποιούμενος δτι τὰ πάντα ἀνήκον τῷ πειρατῇ Βιτάλῃ καὶ ἀπειλήσας τοὺς Μυκονίων ἐπιτρόπους δτι ἐὰν δεχθῶσιν ἐν τῇ νήσῳ τὸν Βιτάλην ἢ ἄλλον πειρατὴν αὐτοὺς μὲν ἀπαγγοίσει τὰ δ' αὐτῶν τέκνα ἀπάξει εἰς δουλείαν ἀπῆλθε. Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ καπούδαν πασσᾶ κατέπλευσεν εἰς Μύκονον ὁ πειρατὴς Βιτάλης μετὰ ἔξ βριγανδινῶν, παρέλαβε τὴν αὐτοῦ συμβίαν καὶ μετώχησεν εἰς Τῆνον, οἱ δὲ Μυκόνιοι δὲν ἐτόλ-

μησαν νὰ ἀντιστῶσιν αὐτῷ ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν φοιτώντων εἰς τὴν νῆσον πειρατῶν· τόσον θλιβερὰ εἶνε τὰ πράγματα τῶν πτωχῶν νησιωτῶν ἐπιλέγει Βερνᾶρδος Ρανδόλος ὁ ἀπομνημονεύσας τὴν συμφορὰν ταύτην τῶν Μυκονίων¹.

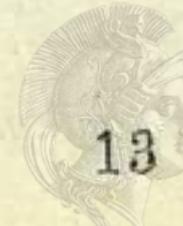
Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, ἦτοι «εἰς τὰ 1681 (,αχπα'—,αχπβ') ἐκυρέωνα (τοὺς Μυκονίους) Λωρέντσος Κορνᾶρος καὶ Τσώρζης Βιδάλης». Τῷ ἔτει τούτῳ ,αχπα' μηνὸς Ιουνίου δγδόη καὶ εἰκοστῇ ἥρεθησαν ἐν ἐκκλησίᾳ καθολικοὶ ἐπίτροποι Μυκονίων Τσαννής Καλαμαρᾶς, Μιχαὴλ Καλογερᾶς, Γεώργιος Πανσέβαστος ιερεύς, Ιωάννης Καλλίαρχος ιερεύς, Αὔγουστεῖνος Παξιμαδᾶς, Σπηλιώτης Σαντοριναῖος πρὸς ἔλεγχον τῶν λογαριασμῶν τοῦ ἐνδοξοτάτου Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου· θεωρήσαντες δὲ τούτους διὰ γράμματος ἐξέθηκαν τοὺς ἀπὸ τοῦ ἔτους ,αχοζ' μέχρι τοῦ ἔτους ,αχπα' λογαριασμοὺς τοῦ κοινοῦ τῶν Μυκονίων μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου· ἐν τούτῳ λέγονται καὶ τάδε· «ἀκόμα ὅσα ἀσπρα ὑποσχεθοῦν ἢ ὁ Τσαννέτος Λογγῖνος (ὅς ἀνέλαβε τὴν πώλησιν τῶν Εβραίων ἀνδραπόδων, ἢ οἱ Εβραῖοι (πρὸς οὓς ἐπώλησε τὰ ἀνδράποδα) νὰ πληρώσουν ἀπὸ ταῖς δέκα χιλιάδες ἀσλάνια τῶν σκλάβων ὅσα στέρεζη καὶ δεχθῆ ὁ αὐθέντης μας»· ἢ δὲ βίᾳ ἐπιβολὴ πρὸς ἀγορὰν τῶν εἰκοσιν Εβραίων ἀνδραπόδων καὶ Μπεκήρ ἀγᾶς τις, δις ἐζημιώσατο μετὰ σαράφη τινος τὸ κοινὸν τῶν Μυκονίων καὶ διν ἐνήγαγεν τῷ καπού δὰν πασσᾶ πρὸς ἀποζημίωσιν καὶ ἀνέμενον ἢ τὴν δίκην ἢ τὴν οἰκείᾳ βουλῆ ἀπόδοσιν τῆς ζημίας, παρήγαγον χαλεπώτατα πράγματα τοῖς Μυκονίοις, ὃν τὸ τέλος ἀγνωστον. Τὸν δ' ἀπὸ τοῦ ἔτους ,αχξβ' καντσιλλιέρην τῶν Μυκονίων Γεράσιμον Βίδον ιερέα γενόμενον πρωτονοτάροιον διεδέξατο ἔτει ,αχπα' Μᾶρκος Κορίνθιος ιερεὺς μέχρι τοῦ ἔτους ,αχγβ' ὀπότε διεδέξατο αὐτὸν Ιωάννης Χαδεμένος.

Τῷ δ' ἐπομένῳ ἔτει ,αχπβ'—,αχπγ' ἥρεθησαν ἐπίτροποι Μυκονίων Λωρέντσος Κορνᾶρος καὶ Τσάννες Κοντοφρέος· ἐπὶ τούτων «ὅ εὐγενέστατος ἀφέντης Μιχάλης Καλαμαρᾶς . . . ἔκανε ταῖς σπέζαις ἀπὸ λόγου του καὶ εἰς μετρητὰ μικραῖς καὶ μεγάλαις . . . ἀπὸ τοὺς 1682 ἔως τοὺς 1683, ταῖς ὅποιαις

i. The present state of the islands in the Archipelago, pp. 14—20.

σπέζαις γροικοῦνται τόσο εἰς κουρσάρους, σὲ καράβια, σὲ γαλιότες καὶ ἔτερα ὅπου ἀκόμη καὶ εἰς τὸν ἄγαν ὅταν ἥλθεν τρεῖς φοραίς, καὶ εἰς ἔτεραις σπέζαις μικραῖς καὶ μεγάλαις». μήτοι ὁ ἄγας οὗτος ὁ τρὶς ἐπισκεψάμενος τοὺς Μυκονίους εἶνε ὁ Μπεκήρ ἄγας ὁ ζημιώσας αὐτούς; ἐκ πάντων τούτων καὶ ἐκ προδιηγηθέντων καὶ διηγηθησομένων γίγνονται ὅηλα τὰ ἀνήκεστα κακὰ ἢ ἐδοκίμαζον οἱ ταλαιπωροὶ νησιῶται τῶν χρόνων ἐκείνων. Κατὰ τὸ αὐτὸν ἔτος ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος ἀπέδειξεν ἐπίτροπον ἐν τῇ νήσῳ τὸ δεύτερον τὸν Λουκᾶν Δαμαλᾶν, δι’ ὃν γράφουσιν οἱ Μυκόνιοι ὅτι «εἰς τὰ 1682 (αχπᾶ’ — αχπγ’) ἐπωλήσαμε τὸ βοϊβοντιλίκι τοῦ Λουκῆ Δαμαλᾶ», διὸ ἔλαβε παρὰ τῶν Μυκονίων τοὺς φόρους τῆς νήσου διὰ γράμματος τοῦ ἔτους αχπᾶ’ — αχπγ’. Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην ἐν τῇ νήσῳ ἀρχὴν τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ, ἐν συμβολαίοις συνταχεῖσι ἀπὸ μηνὸς Ιανουαρίου ἐνάτης ἐπὶ δέκα τοῦ ἔτους αχπᾶ’ μέχρι μηνὸς φεβρουαρίου δευτέρας καὶ εἰκοστῆς τοῦ ἔτους αχπγ’ καλεῖται «ὁ εὐγενέστατος καὶ ἐντιμότατος Λουκῆς Δαμαλᾶς βοϊβόντας καὶ κριτῆς Μυκόνου ἀπεσταλμένος εἰς πρόσωπον καὶ κορμὸν τοῦ ἐκλαμπροτάτου καὶ ὑψηλοτάτου ἡμετέρου ἀφεντὸς κυρίου Ἀλέξανδρου μέγα διερμηνευτῆ τῆς κραταιᾶς βασιλείας» καὶ ὑπογράφει ἐν αὐτοῖς «Λουκῆς Δαμαλᾶς βοεβόδας Μυκόνου». Τῷ δὲ ἔτει αχπᾶ’ ὁ Ἀλέξανδρος ἔγραψε τῷ Λουκᾶ Δαμαλᾶ ἵνα ἀποτίσῃ τῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ ἀσλάνια πεντακόσια. Τῷ αὐτῷ ἔτει αχπγ’ οἱ Μυκόνιοι ἀπέστειλαν πρέσβεις πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ὡς δηλοῦται ἐκ γραπτοῦ σημειώματος λέγοντος «τὰ ὅσα ζητήματα πρετεντέρει ὁ κόσμος ἀπὸ τὸν ἐνδοξότατόν μας ἀφέντη νὰ μᾶς λυθοῦσιν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ στέλνωμεν». Ἡτούν δὲ οἱ Μυκόνιοι τὸν Ἀλέξανδρον τάδε· «Ἀρχὴ ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν ἀφέντη μας βοϊβόντα νὰ μαζώνῃ τὴν δεκατιὰ ὡς εἰς τὰ ἐπίλοιπα νησία· δεύτερον νὰ κάμης, ἀφέντη μας, διὰ μέσου τῆς ἐνδοξότητός σου νὰ μὴ μᾶς πειράζῃ ὁ καπετάν πασᾶς καὶ νὰ μᾶς γυρεύῃ ἔξοδαις ὅπου δὲν δυνόμεστεν. Τρίτον γυρεύομεν, ἀφέντη μας, ἐκείνων τῶν πτωχῶν τὸ δίκαιον διπου ἐσκλάβωτεν ὁ Μπεκήρ ἄγας μὲ τὸν σεράφη καὶ τοὺς ἐπώλησεν ἄνδρες καὶ γυναικες ἄλλο τὸν παρακαλοῦμεν αὐτοῦ διπου ἔρχουνται οἱ ἀνθρωποι μας νὰ ἴδουσι

πᾶσαν λογαριασμὸν μὲ τοὺς ἐπιτρόπους καὶ χαρασάριδες· ἀκόμη εἶνε κάποιοι ἄνθρωποι ὅπου τῶν ἐπῆρεν ὁ μισὲ Λουκῆς τὰ ροῦχά των καὶ δὲν δίνουν χαράτσια διατὶ λέσι πῶς τὰ ἐπῆρεν ὁ μισὲ Λουκῆς διὰ τὴν χώραν· καὶ παρακαλοῦμεν τὴν ἐνδοξότητά σου νὰ κάμης κρίσιν διὰ νὰ μὴ χάνεται τόσον χαράτσι· διατὶ τὰ κρατοῦσι διὰ δνομα τοῦ Λουκῆς». Ἐκ τούτων δηλοῦται ὅτι οὐ μόνον οἱ φόροι τῶν Μυκονίων δὲν εἰσεπράττοντο νομίμως παρὰ τῶν ἑκάστοτε βοεβόδων (διότι ἡ ἀποδιδομένη ἀνὰ πᾶν ἔτος δεκάτη ἦν δινόματι τοιαύτη πράγματι δὲ εἰκοστή), ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνὰ πᾶν ἔτος πλέων ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καπούδαν πασσᾶς πρὸς δασμολογίαν καὶ διδόντων αὐτῷ τῶν Μυκονίων τὸ γκεμισλίκ ἀνερχόμενον εἰς γρόσσια διακόσια¹ καὶ δῶρα ἐλήστευεν· ἔτι Μπεκήρ ἀγᾶς τις μετὰ σαράφη τινος ἡνδραποδίσατο Μυκονίους καὶ Μυκονίας, οὓς ἐπώλησαν· καὶ ὁ ἐπίτροπος δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου Λουκᾶς Δαμαλᾶς νεωτερίζων ἐζημίωσε τοὺς Μυκονίους, διότι μισθωσάμενος μετὰ Μιχαὴλ Καλαμαρᾶ (ὅν ἔτει αχπίοι Μυκόνιοι κατεστήσαντο βοεβόδων) καὶ τοῦ τούτου ἀδελφοῦ ιερομονάχου τοὺς φόρους τῶν Μυκονίων τοῦ ἔτους ἀχπίο—ἀχπί—παρέσχε πράγματα τοῖς Μυκονίοις. Τούτων τῶν γαλεπῶν κακῶν τὴν ἀπαλλαγὴν ἐπιθυμοῦντες οἱ Μυκόνιοι ἐξαπέστειλαν πρέσβεις πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον. Τῷ ἔτει τούτῳ ἐδανείσθη τὸ κοινὸν τῶν Μυκονίων ρεάλια δύο καὶ ἔξηκοντα καὶ ἐνακόσια παρὰ τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ καὶ Μιχαὴλ Καλαμαρᾶ ἵνα ἀποδῷ τῷ καπούδαν πασσᾶ τὸ γκεμισλίκ (γκεμισλίκ δηλαδὴ τὸν ἀποδιδόμενον αὐτῷ ἀνὰ πᾶν ἔτος παρὰ τῶν νησιωτῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους φόρον διὰ τὰς εἰς τὸ Αἰγαῖον δαπάνας αὐτοῦ) τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀχπίο γρόσσια διακόσια καὶ φόρον τῷ πειρατῇ καπητᾷν Παύλῳ. Τῷ αὐτῷ ἔτει ἀχπί μηνὸς φεβρουαρίου τετάρτῃ οἱ Μυκόνιοι ἐν ἐκκλησίᾳ ἐβουλεύσαντο τάδε· «ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν παρὸν νῆσον νὰ εύρισκώμεθα ἀλλῆλοι εἰς μεγάλην ἀσυστασίαν καὶ εἰς ἀμονοισία καὶ διὰ τὴν ἄνωθεν αἰτία νὰ μᾶς ἔρχουνται διάφοροι πειρασμοὶ καὶ ζημίαι . . .

κάνομεν τὴν παρὸν συμφωνίαν καὶ ἀδελφότητα καὶ γινούμεστα μία ψυχὴ καὶ ἔνα κορμί». Οὐ μόνον δὲ ἐξωτερικοὶ ἔχθροι ἐτάραττον τοὺς Μυκονίους, ἀλλὰ καὶ ἐπιχώριαι διαφοραὶ καὶ διχοστασίαι ἐπειθάρυνον τὸν τῆς δουλοσύνης κλοιόν.

Τῷ δὲ ἐπιόντι ἔτει αχπγ' — αχπδ' ἐγένοντο ἐπίτροποι καὶ κριταὶ Μυκονίων Γεωργίος Πανσέβαστος ἱερεὺς καὶ Δημήτριος Γρυπάρης· ἔτι δὲ «εἰς τὰ 1683 (αχπγ' — αχπδ') μᾶς ἐμύνησε (τοῖς Μυκονίοις) ἀφέντης μας (ὁ Ἄλεξανδρος) νὰ βάλλωμεν ἔναν ἄνθρωπον νὰ κυβερνᾷ τὸ βοϊβοντιλίκι· καὶ ἔτσι ἐπαρακαλέσαμεν τὸν ἄνωθεν Μιχαλάκην Καλαμαρᾶ διὰ νὰ κυβερνᾷ καὶ ἐβάλαμε καὶ γραμματικοὺς νὰ συνάζουν τὴν νιτράδα Σπηλιώτη Σαντοριναῖον καὶ Μαρκάκη Γεράρδη, τῶν ὅποιών θέλομεν νὰ μᾶς δώσουν λογαριασμὸν τὴν σήμερον». Ὁ Μιχαήλ Καλαμαρᾶς τὸ τρίτον ἥδη γενόμενος βοϊβόδας Μυκονίων καὶ κατὰ τὰς τρεῖς αὐτοῦ ἀρχὰς παρήγαγε πράγματα χαλεπά τοῖς Μυκονίοις. Ἐκ τούτου δηλοῦται ὅτι οἱ Ἑλληνες ἀεὶ ποτε εἶνε ἐπιλήσμονες τῶν κακογθειῶν τῶν ἑαυτῶν ἀρχόντων. Τῷ ἔτει τούτῳ αχπγ' — αχπδ' τελευτῇ ἡ τοῦ Ἄλεξανδρου Μαυροκορδάτου ἐν Μυκόνῳ ἀρχή, ἀποστερηθέντος ταύτης μετὰ τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ κατόπιν τῆς περὶ τὴν Βιέννην καταστροφῆς τοῦ ἐπιτρόπου Καρᾶ Μουσταφᾶ. Ἔνεκα τῶν γεγενημένων ἀδικημάτων τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ ἔτει αχπδ' μηνὸς νοεμβρίου τρίτῃ ἐπὶ δέκα, οἱ Μυκόνιοι ἐποιήσαντο ἐκκλησίαν, ἐν ᾧ ἐβουλεύσαντο τάδε· «εύρισκομένη ἐμεῖς ἡ κοινότης τῆς Μύκονος ἀγραβάδα ἥγουν βαρεμένη ἀπὸ τὸν Μιχάλην Καλαμαρᾶ, ιερομόναχον Καλαμαρᾶ ἀδελφόν του καὶ Λουκῆ Δαμαλᾶ διὰ ταῖς ἀπερασμέναις χρονίαις καὶ μανεγγίω ὅπου ἐπιχειριστήκασι τοὺς καρποὺς καὶ ἀσπρα μας δίχως ποτὲ νὰ μᾶς δώσουν κανένα λογαριασμὸν κατὰ τὸ πρέπον, διὰ τοῦτο ὅλοι συμμαζομένοι καὶ συλλογίζοντας πῶς ἔχομεν νὰ κάμωμεν ἀποφασίσαμεν καὶ ἀποφασίζομεν ὅλω ὁμογνωμισμένοι καὶ ποιοῦμεν μὲ τὸ παρόν μας πρεκοῦρα γκενεράλε ώς τὸ ἔδιον καὶ γνήσιόν μας κορμὶ τὸν πολλὰ ἐκλαμπρὸν Γκιούλιον Σκούταρην ἀπὸ τὸν νησὶ τῆς Τήνος, καὶ πολλὰ ἐκλαμπρὸν ἀφέντην Μιχάλη Καλογερᾶ ἀπὸ τὴν Μύκονο, τοὺς ὅποιους κατασταίνομεν ποιοῦμεν πρεκουρατόρους μας, δίδοντάς των

τελείαν καὶ γεμάτην ἔξουσίαν διὰ νὰ ιδούν καὶ νὰ πάρουν λογαριασμὸν τῶν ἀνωθεν». Μετὰ τοῦ Μιχαὴλ Καλαμαρᾶ ἔτει αχπέ' μηνὸς μαρτίου δεκάτη συνεβιβάσθη τὸ κοινὸν τῶν Μυκονίων «ἀπάνω εἰς τὰ βοϊβοντιλίκια καὶ ἐπιτροπιλίκια ὅπου εἰς τοὺς ἀπερασμένους ἐπεχειρίσθη». Τῶν δ' ἀδικημάτων τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ, ως προερρήθη, ἦν καὶ ἡ βία ἀφαιρεσίς ἐνδυμάτων Μυκονίων τινῶν· τούτου δ' ἔνεκα ἐγένετο ἐπὶ μακρὸν χρόνον αἴτιος διαφορῶν καὶ δυστυχιῶν τοῖς Μυκονίοις· τοῦτο γίγνεται δῆλον καὶ ἐκ γραμμάτων τοῦ ἔτους αχπη' μηνὸς φεβρουαρίου τρίτη καὶ τοῦ ἔτους αχγ' μηνὸς δεκεμβρίου ἐνδεκάτη, καθ' ὃ ἔτος συνεβιβάσθη τὸ κοινὸν διὰ τῶν ἐπιτρόπων αὐτοῦ Ἀντωνίου Πετρῆ Βαρσαμῆ καὶ Γιαννάκη Χαδεμένου, μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ ἀδικηθέντων παρὰ τῷ ναυάρχῳ τῶν Βενετῶν Δανιὴλ Δολφίνῳ, ἀποδοὺς αὐτοῖς ῥεάλια δισχίλια. Ἐξ ἐπιστολῆς τῆς συμβίου τοῦ Ἀλέξανδρου Μαυροκορδάτου Σουλτάνας τοῦ ἔτους αχπγ' μηνὸς μαρτίου πρώτη καὶ εἰκοστῇ γίγνεται δῆλον ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιτροπείας τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ μετεπέμπετο αὐτὸν ἀπὸ Μυκόνου· τούτου δὲ παρακούοντος ἔγραψεν αὐτῷ ἡ Σουλτάνα καὶ τάδε «καὶ ὁ αὐθέντης σου σὲ ἔχει εἰς μεγάλην ἀγάπην καὶ εὔνοιαν καὶ λοιπὸν τώρα θέλεις σπουδάσεις νὰ ἔλθῃς διὰ νὰ μὴν περάσῃ καιρός· ὅτι ὅσον περνᾷ καιρὸς δέν εἶναι καλόν· ἀλλὰ ὡφελιμώτερον καὶ καλήτερον κέρδος σου εἶνε ὅταν σὲ γράφῃ ὁ αὐθέντης σου καθὼς σὲ γράφει, εύθὺς νὰ κάμης τὴν προσταγήν του δίχως ἀργηταν, καὶ ὁ αὐθέντης σου βέβαια τότε ἔχει καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς δουλεύσεώς σου». Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης καὶ ἐξ ἀλλων τεκμηρίων δηλοῦται ὅτι ὁ Μαυροκορδάτου οἶκος ως τὰ πολλὰ ὕκει ἐν τῇ πόλει τῶν Χίων. Ὁ Λουκᾶς Δαμαλᾶς καίπερ ἀνακαλούμενος ὑπὸ τοῦ Μαυροκορδάτου παρέμενεν ἐν Μυκόνῳ, ἐπειδὴ ἀρξαμένου πολέμου μεταξὺ Ὀσμανιδῶν καὶ Βενετῶν (,αχπγ' — ,αχγθ') οἱ Βενετοὶ ἐθαλασσοκράτουν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει, οὗ ἔνεκα ἐκράτουν καὶ τῶν Μυκονίων· μνημονεύεται δὲ καὶ ὑπογράφει μάρτυς εἰς συμβόλαια γεγονότα ἀπὸ μηνὸς φεβρουαρίου τοῦ ἔτους ,αχπγ', μέχρι μηνὸς νοεμβρίου ἐνάτης ἐπὶ δέκα τοῦ ἔτους ,αχπτ'. Ὁ Λουκᾶς Δαμαλᾶς εἶχεν ἀδελφὸν ἐν Μυκόνῳ

Ματθαῖον (Μαθὼν) καλούμενον, ως ὑπογράφει μάρτυς ἐν συμβολαίῳ τοῦ ἔτους αχπε' μηνὸς ἀπριλίου πρώτη· ἀπέθανε δὲ ὁ Λουκᾶς ἐν Μυκόνῳ ἔτει αχπη' διότι τῷ ἔτει τούτῳ ὁ Θεσσαλονικέων μητροπολίτης Νεόφυτος ἀδελφὸς τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ¹ κατεστήσατο ἐπίτροπον αὐτοῦ τὸν πρωτοσύγχελον τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας καὶ πατριαρχικὸν ἔξαρχον πάσης Ἀσπρης θαλάσσης (Αἰγαίου πελάγους) πρὸς διάσωσιν τῆς ἐν Μυκόνῳ οὐσίας τοῦ Λουκᾶ. Οὐδὲ παραγενόμενος εἰς Μύκονον ἀφῆκεν ἐπίτροπον αὐτοῦ ἔτει αχπη' μηνὸς σεπτεμβρίου δεκάτῃ τὸν οἰκονόμον τῆς Μυκονίων ἐκκλησίας Μᾶρκον (Κορίνθιον) διὰ τὴν οὐσίαν τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ. Ἐτει δὲ αχγυθ' μηνὸς ἀπριλίου ἑβδόμη ἐπὶ δέκα ὁ ἐπ' ἀδελφῇ Ἀγγεροῦ καλουμένῃ γαμβρὸς τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ Ἀνδρέας Γιαλενῆς ἐξεκαθάρισε τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ βοϊβοντιλικιοῦ τοῦ ἔτους αχπη' μετὰ Μιχαὴλ Καλαμαρᾶ.

Οὐαλέξανδρος Μαυροκορδάτος στερηθεὶς τῶν φόρων τῆς νήσου Μυκόνου ἔτει αχπη', μετὰ τὴν ἐν Καρλοβικείῳ εἰρήνην διὰ ἐτῶν ἐπτακαίδεκα ἔτει αψα' μηνὸς αὐγούστου τετάρτῃ καὶ εἰκοστῇ ἥτησατο τοὺς Μυκονίους τὴν ἐκ νέου ἀπόδοσιν χρημάτων προαποδιθέντων αὐτῷ τούτου ἔνεκα ἐγένετο ἐκκλησία Μυκονίων ἐν ᾧ ἐβουλεύσαντο τάδε· «ἐπειδὴ καὶ μᾶς ἦλθεν ὅρισμὸς ἀπὸ τοῦ πολυχρονισμένου καπετάν πασσᾶ ἀπὸ ὄρδινία τοῦ ἐκλαμπροτάτου καὶ ἐνδοξοτάτου ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτων, ὁ ὅποιος ὅρισμὸς μᾶς ἐπρόσταξε νὰ πᾶμε ἐμπρὸς εἰς τὸν ὑψηλότατον καπετάν πασσᾶ διὰ νὰ ἀποκριθοῦμε καὶ νὰ πάρωμε καὶ τὸ ρέστος τὰ ἀσπρα ὅπου χρεωστοῦμεν τοῦ ἄνωθεν ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτων καὶ ἐμεῖς ἡ κοινότης ἔρεοντας πῶς δὲν χρεωστοῦμεν κανένα χρέος τοῦ ἄνωθεν ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτων, ἐστειλαμεν τοὺς προεστούς μας καὶ ἐπήγασιν εἰς τὴν ὑποταγὴν τοῦ ἄνωθεν ὑψηλοτάτου καπετάν πασσᾶ καὶ εἰς τὸν ἐνδοξότατον ἀφέντη δραγουμάνον

1. Ἐπιστολαὶ Ἰωάννου Καρυοφύλλου πρὸς Μελέτιον Χορτάκιον καὶ τοὺς Θεσσαλονικοῖς, ἐν Δελτίου τῆς ἴστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος, (ἐν Ἀθήναις, 1902, εἰς 8ον), τόμ. 5', σ. 81—82.—Louis Petit Les évêques de Thessalonique, ἐν Échos d'Orient revue bimestrielle d'histoire, de géographie et de liturgie orientales, (Paris, 1901,—1902, in 4°), tom. V, p. 213.

κύριον Γιαννάκη ώς ἐπιτροπικὸς τοῦ ἄνω λεγομένου ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτων ώς καθὼς μᾶς ἔδειξε τὴν ἐπιτροπικήν του, «κόπια ἐπιτροπική», ἐνομινάριζε καὶ ἔλεγε νὰ τοῦ δόσωμεν λογαριασμὸν ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου μᾶς εἶχε τὸ νησί μας ἀπάνω του ἔως τοὺς 1683». Οἱ ἐπίτροποι τοῦ κοινοῦ τῶν Μυκονίων παραστάντες τῷ καπού δὲν πασσᾶ καὶ τῷ ἑρμηνεῖ αὐτοῦ Γιαννάκη, τῷ καὶ ἐπιτρόπῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου ἐν Πάρῳ ἔδειξαν τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ κοινοῦ, ἐξ ὧν οὐδεμία δφειλή ἀπεδείκνυτο δφειλομένη τῷ Ἀλεξάνδρῳ, «παρὰ τὰ ἀσπρά τὸν ἀριθμὸν δύο χιλιάδες γρόσσα ὅπου μᾶς ἐπῆρεν ὁ Μιχαλάκης Καλογερᾶς διὰ ὄνομα τοῦ ἄνωθεν ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτου, ώς καθὼς διαλαμβάνουν οἱ ἀπόφασες ὅπου ἔχει ὁ ἄνωθεν Καλογερᾶς ἀπὸ τοὺς ἀφεντάδες· καὶ ἐπειδὴ καὶ νὰ μὴ μᾶς τὰ κάνῃ καλὰ ὁ ἄνωθεν ἀφέντης δραγουμάνος πιτροπικὸς τοῦ ἄνωθεν ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτου, δμπιγαριστήκαμεν μὲ συμφωνίᾳ καὶ σκρίπτο νὰ πλερώσωμεν πάλιν ταὶς ἄνωθεν δύο χιλιάδες γρόσσα ὅπου μᾶς ἔχει παρμένα ὁ ἄνωθεν Καλογερᾶς διὰ ὄνομα τοῦ ἄνωθεν ἀφεντὸς ἐξ ἀπορρήτου· ἐπειδὴ καὶ νὰ μὴν τὸν ἐθέλῃ τὸν ἄνωθεν Καλεγερᾶ διὰ χρεωφειλέτην του». Τούτων ἔνεκα οἱ Μυκόνιοι ἡγαγκάσθησαν ν' ἀποτίσωσι τὸ δεύτερον γρόσσια δισχίλια δι' ὄμολογίας, ἦν ἔγραψε Τσαννέττος Λογγινός· ἐκ τούτου γίγνεται δῆλον καὶ ἐκ προδιηγηθέντων ὅτι ὁ Τσαννέττος Λογγινός ἔγραμμάτευε παρὰ τοῖς Μαυροκορδάτοις καὶ ὅτι ἐστάλη εἰς Μύκονον μετὰ τοῦ ἑρμηνέως Γιαννάκη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἵνα ἀμφότεροι ἀναγκάσωσι τοὺς Μυκονίους τὴν ἀπόδοσιν τῶν δισχίλιων γροσσίων. Ἀπέδωκαν δ' οἱ Μυκόνιοι τὸ δφειλημα τοῦτο τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐν τῇ τῶν Χίων πόλει μέρος μὲν μηνὸς ἀπριλίου ἔκτῃ καὶ εἰκοστῇ, τὸ δὲ λοιπὸν μηνὶ Ιουνίῳ τοῦ ἔτους αψίδην· Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου παντάπασι δὲν ἐθελτιώθησαν τὰ τῶν Μυκονίων, μάλιστα δ' ἐν πολλοῖς ἐδεινώθησαν, ἐπισυμβάντων αὐτοῖς τῶν τοῦ σερδάρη τῆς "Ασπρῆς θαλάσσης καὶ Ροδίων ὑπάρχου, τῶν τοῦ Μπεκήρ ἀγᾶ καὶ σαράφη, τῶν τοῦ Λουκᾶ Δαμαλᾶ καὶ Καλαμαράδων, τῶν τοῦ Καπλάν καπού δὲν πασσᾶ καὶ τῶν μετὰ ταῦτα αὐτοῦ τούτου τοῦ Ἀλεξάνδρου. Αρά γε ἀνήρ ώς ὁ Ἀλέξανδρος Μαυρο-

κορδᾶτος τηλικοῦτον καταλαβὼν ἀξίωμα καὶ τοσοῦτον παρὰ τοῖς ἐπιτρόποις τῶν σουλτάνων ισχύσας δὲν ἤδυνατο νὰ ἐλαφρύνῃ τὰ δεινὰ νησιώτῶν πτωχῶν ληστευομένων καὶ ἀνδραποδιζομένων ύπὸ τῶν Ὀσμανιδῶν, τῶν πειρατῶν, τῶν Βενετῶν; 'Αλλ' οὐ μόνον ταῦτα δὲν ἐπελάφρυνεν, ἀλλὰ βιαίαν τε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ κατεσκευάσατο καὶ τὴν δουλείαν τῶν ταλαιπώρων Μυκονίων κατεστήσατο πικροτέραν καὶ τραγυτέραν.

Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἐπεσκέψατο τὴν Μύκονον Βερνᾶρδος Ρανδόλφος, ἀνὴρ "Ἀγγλος, ὃς λέγει ὅτι ἡ νῆσος ἦν ὁρμητήριον τῶν πειρατῶν, ἔχουσα μεγάλην πόλιν ὁμώνυμον ἀνώχυρον, ἔχουσαν πολλοὺς ναοὺς ἑλληνικοὺς καὶ ἕνα φραγκικὸν λειτουργούμενον ὁσάκις προσορμίζονται πειραταὶ εἰς τὴν νῆσον· ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν Μυκονίων ἥσαν πειραταὶ ὑπηρετοῦντες ύπὸ τοῖς Τυρρηνοῖς καὶ Μελιταίοις πειραταῖς, ἀφιέντες τὰς αὔτῶν γυναῖκας εἰς τὴν ἑαυτῶν θέλησιν καὶ τὴν εὐγένειαν τῶν ξένων· ὅτι οἱ Μυκόνιαι ἥσαν κάλλισται τὴν ὅψιν καὶ ἀπέστεργον τὸν γάμον, ὅτι ἡ νῆσος ἴδιᾳ ἔφερεν οἶνον, κριθὴν καὶ δπώρας· ὅτι οἱ Βενετοὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐρχόμενοι ἐπομηθεύοντο οἶνον ἐκ τῆς νῆσου, ἀλλ' ὅτι ἡ μεγίστη τῶν νησιώτῶν πρόσοδος ἦν ἐκ τῶν πειρατειῶν, διότι κερδίσαντες ἐκ τούτων ὑπέστρεψον καὶ ἀνήλισκον ἐν τῇ νήσῳ τὰ κερδισθέντα· ὅτι τῆς νῆσου κειμένης παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Αἴγυπτον ἐφοίτων ἐν αὐτῇ οἱ πειραταὶ· ὅτι οἱ Μυκόνοι παρεπονοῦντο κατὰ τοῦ σουλτάνου τῷ καπού δὰν πασσᾶ διὰ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν, (οὓς πονηροὺς καλεῖ) καὶ οἱ παντὶ τρόπῳ προσεπάθουν ἵνα ἐμποδίσωσι τὸν κατάπλουν τοῦ Ὀσμανιδῶν στόλου εἰς τὴν νῆσον, πλέοντες αὐτοὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος εἰς Χίον κομιζοντες τοὺς φόρους τῆς νῆσου· ὅτι ἐγκαταλείψουσι τὴν νῆσον ἔνεκα τῆς ἐπὶ πολλὰ ἔτη οἰκτρότητος αὐτῶν, διότι ὁ σουλτάνος ἐν τῇ νήσῳ οὕτε φρούριον εἶχεν οὕτε φρουράν, οὖ ἔνεκα οἱ Μυκόνιοι οὐκ ἤδυναντο ἵνα ἀμυνθῶσι κατὰ τῶν πειρατῶν· καὶ ὅτι ἐκ πάντων τούτων οἱ πτωχοὶ οὗτοι νησιώται ἥσαν ἐλεεινοί¹.

i. The present state of the islands in the Archipelago, pp. 14—20, 23. ΔΗΝΩΝ

Ἐνταῦθα τελευτὴ ἐπῶν τεσσαρωνκαίδεκα (ἀχξο'—ἀχπγ') ἴστορία τῶν Μυκονίων ὑπὸ τοῖς ἄρχουσι Νικουσίῳ καὶ Μαυροκορδάτῳ, καθ' οὓς χρόνους ὑπέστησαν δοκιμασίας οἱ Μυκόνιοι μετὰ τῶν ἄλλων νησιώτων, αἱ κατέστησαν τὴν αὐτῶν δουλοσύνην χαλεπωτάτην. Διηγήσομαι δὲ τὴν Μυκονίων ἴστορίαν μέχρι τέλους ἐπτακαιδεκάτου αἰῶνος, καθ' οὓς γρόνους νέα παγγάλεπα δεινὰ ἐπεβάρυναν αὐτούς, ὃν ἀπηλλάγησαν μετὰ τὸ πέρας τοῦ πρὸς τοὺς Ὁσμανίδας πολέμου τῶν Βενετῶν διὰ τῆς ἐν Καρλοβικείῳ εἰρήνης.

ΣΥΝΕΣΤΗ δῆλα δὴ τότε ὁ πεντεκαίδεκα ἐπη διαρκέσας πόλεμος Ὁσμανίδῶν καὶ Βενετῶν ('ἀχπγ'—'ἀχγθ') καθ' δυ τῶν Μυκονίων ἐκράτουν μὲν οἱ Ὁσμανίδαι, ἥρχον δ' οἱ Βενετοί, ἀποδιδόντων διπλοῦς φόρους ἐκατέροις· τοῖς μὲν Ὁσμανίδαις ἐτέλουν ὑπὸ τῷ ἄρχοντι τῶν Κύρων Μεεμὲτ μπέη τῷ ἐπικαλουμένῳ Κασίδῃ¹, τοῖς δὲ Βενετοῖς θαλασσοκρατοῦσιν ἐν τῷ Αἰγαίῳ ὑπὸ τῷ ἄρχοντι τῶν Τηνίων. Ἀρχοντες δὲ Μυκονίων ἥσαν καστελλᾶνοι καὶ καπητᾶνοι στελλόμενοι ὑπὸ τῶν Βενετῶν, ὃν Τσαννῆς Μουρκῆς ἦν γνωστὸς καστελλᾶνος Μυκονίων ἀρξας ἀπὸ μηνὸς Ιανουαρίου δωδεκάτη τοῦ ἔτους ἀχπθ' μέχρι μηνὸς μαρτίου διγδόη τοῦ ἔτους ἀχγυς'. Οἱ Μάτεσης ἐν τῷ χρονικῷ αὐτοῦ σημειοῦται· «1684 Ιουλίου 30, ἥρθε ἐνα περγάδι πούμπλικο ὁ καπετᾶν Στάθης (ὁ ἐκ Μήλου διάσημος πειρατὴς Στάθης Ρωμανὸς Μαγέττας ἐπικαλούμενος, ὁ γνωστὸς τοῖς νησιώταις ἐκ τῆς ρίμας τοῦ Μαγέττα) πούτανε μὲ τὸν ἀρέντη τὸν καπετᾶν δελενάθε, καὶ εἴπε πῶς ἐγαράτζωσε τὰ νησιὰ δλα τοῦ Λεβάντε ὁ καπετᾶν δελενάθε, νὰ πλερώνουν χαράτζι τῶν Βενετίάνων²».

"Ἐτει ἀχπδ'—ἀχπε' ἐγένοντο ἐπίτροποι καὶ κριταὶ Μυκονίων Ἀλέξανδρος Καλαμαρᾶς καὶ Λαρέντσος Κορνάρος· κατὰ τὸ αὐτὸν ἔτος ἀχπδ' μηνὶ Ιουλίῳ ἐστάλησαν εἰς τὸ Αι-

1. Joseph Pitton de Tournefort Relation d'un voyage du Levant, tom. I, p. 108.

2. Χρονικὸν Μάτεση, ἐν Κ. Ν. Σάθα Ελληνικῶν ἀνεκδότων, ('Αθήνησι, 1868, εἰς 8ον), τόμῳ Α', σελ. 197.

γαῖον πέλαγος ὁ Ἀλέξανδρος Μολίνος κυβερνήτης ἔκτακτος καὶ ὁ Δανιὴλ Δολφῖνος quartus ordinario οὐ μόνον νὰ περιστέλλωσι τοὺς Ὁσμανίδας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπιβάλλωσιν ἔτι μᾶλλον τοὺς φόρους τοῦ χαρατζίου¹. Τῷ αὐτῷ ἔτει καὶ μῆνι, ἐνετάλησαν οἱ Μυκόνιοι ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μολίνου ἔκτακτου κυβερνήτου ἐκ διαταγῆς τοῦ ναυάρχου τῶν Βενετῶν Φραγκίσκου Μοροσίνη, ἵνα παραδῶσι τὴν ξυλείαν τοῦ ναυπηγήσαντος πλοίου εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς νήσου.

Τῷ δὲ ἐπομένῳ ἔτει, αχπε' — αχπε' ἐγένοντο ἐπίτροποι καὶ κριταὶ Μυκονίων Ἀλέξανδρος Καλαμαρᾶς καὶ Δημήτριος Γρυπάρης· τῷ ἔτει τούτῳ, αχπε' μηνὶ Ιουλίῳ ὁ καπούσος πασσᾶς ἐκ Χίου προύτιθετο ἵνα ἀποστείλῃ εἰς τὸ Αἴγαον πέλαγος πλοῖα πρὸς συλλογὴν τοῦ χαρατζίου². Κατὰ τὸ αὐτὸς ἔτος, αχπε' μηνὸς ἀπριλίου δεκάτῃ συλλεγέντες εἰς ἐκκλησίαν οἱ Μυκόνιοι ἐν τῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου ἀπέδειξαν πρέσβεις Τσάννεν Καλαμαρᾶν, Γεώργιον (Πανσέβαστον) ιερέα, Γιάκουμον Σαντοριναῖον, Μάρκον Κορίνθιον, ἵνα στελωσιν αὐτοὺς «νὰ προσκυνήσουν τὸν ὑψηλότατον καπετάν γενεράλε καὶ νὰ τοῦ μιλήσουν τὰς δυστυχίας καὶ σκλαβιαὶς καὶ πτωχείαις τοῦ παρὸν νησίου καὶ νὰ τὸν ἐπαρακαλέσουν νὰ κάμη τίποτες ἔλεος εἰς τὸ μεγάλον καὶ περισσὸν βάρος ὅπου μᾶς ἥρριξε λέγουν τοῦ χαρατσίου». Ἐκ τούτου γίγνεται δῆλον ὅτι οἱ Βενετοὶ διὰ μεγάλων φόρων ἐπεβάρυνον τοὺς ταλαιπώρους νησιώτας, καθιστῶντες τὴν αὐτῶν ἀρχὴν ἀφόρητον, οἱ δὲ Ὁσμανίδαι οὐδεμίαν παρεῖχον τοῖς νησιώταις βοήθειαν ἐνεκα τοῦ φόρου τῶν Βενετῶν καὶ τῶν αὐτῶν συμμάχων πειρατῶν, ἀρκούμενοι μόνον εἰς τὴν ἀνὰ πᾶν ἔτος παραλαβὴν τοῦ τεταγμένου αὐτοῖς φόρου. Τούτου ἐνεκα οἱ Μυκόνιοι φοβούμενοι τοὺς Βενετοὺς συλλεγέντες εἰς ἐκκλησίαν ἔτει, αχπε' μηνὸς ὀκτωβρίου τρίτῃ, ἐβουλεύσαντο κρύφα τάδε· «ἔστοντας καὶ ὁ μέγας φόρος ὅπου ἔχομεν ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἰσμαήλ (τῶν Ὁσμανιδῶν) καὶ ξεγωριστὰ ἀπὸ τὸν

1. Alessandro Locatelli Racconto historico della Veneto guerra in Levante, (Colonia, 1691, in 4°), part. I, p. 28.

2. Al. Locatelli Racconto historico della Veneta guerra in Levante, part. I, p. 135.

μπέην (τῶν Κώων Μεεμὲτ μπέην Κασίδην) ὅπου μᾶς ἔχει νὰ τὸ δίνωμε τὸ χαράτσι, ώς καθὼς τοῦ τῶδωκεν ἡ βασιλεία, καὶ ἐπειδὴ πάλι καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος νὰ ἔχωμε φόβον ἀπὸ τοὺς ἀφέντες τοὺς χριστιανοὺς ὅπου τὴν σήμερον μᾶς κυριεύουν (τοὺς Βενετοὺς) . . . νὰ εὔρουν μέθοδον καὶ τρόπον διὰ μερικὰ ἀσπρά ὅπου ἔχουν μαζωμένα διὰ νὰ τὰ στείλουν τοῦ ἄνωθεν μπέη εἰς τὸ χρέος ὅπου τοῦ θέλομεν, καὶ διὰ τὸν ἄνωθεν (φόβον) . . . ὅπου ἔχομεν ἀπὸ τοὺς ἀφέντες ὅπου τὴν σήμερον μᾶς κυριεύουν. Καὶ τὸ ἄλλο μὴν τύχη κανεὶς ἀπὸ τὴν παρὸν κοινότη καὶ πάγῃ καὶ διαβάλῃ εἰς τοὺς ἀφέντες μᾶς πῶς τάδωσεν κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς κοινότης καὶ θέλει ἔχει βάσανα καὶ τουρμέντα». τὰ δὲ χρήματα ἐψηφίσαντο νὰ κομίσωσι τῷ μ πέη οἱ τοῦ ἔπους ἐκείνου ἐπίτροποι. Ἀλέξανδρος καὶ Τσάννης Καλαμαράδες, εἴτε ὅταν πλεύσῃ ὁ μ πέης ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον εἴτε ἀλλαχοῦ. Ὅπισχνεῖτο δὲ τὸ κοινὸν τοῖς ἐπιτρόποις τὴν ἀπόδοσιν πάσης γενησομένης ζημίας αὐτοῖς. Καὶ ταῦτα μὲν ἐθουλεύσαντο οἱ Μυκόνιοι· ἀλλ’ ἐγνώσθησαν τοῖς Βενετοῖς· ὅθεν ὁ ἔκτακτος ἀρμοστὴς τῶν Βενετῶν ἐν Τήνῳ Θαδδαῖος Γραδενίγος δι’ ἐπιταγῆς ἔτει αχπέτερος μηνὸς δικτωθρίου διγδόη ἐπὶ δέκα ἐνετεῖλατο τοῖς Μυκονίοις ὅτι ἐκ τῶν παρὰ τῷ ιερεῖ Μάρκῳ Κορινθίῳ ὃ εαλίων τριακοσίων πρὸς ἀπόδοσιν τῷ Μεεμὲτ Κασίδῃ, νὰ ἀποτίσωσι τὰ διφειλόμενα τοῖς Βενετοῖς χαράτσια, ἀλλως εὐθύνας ύφεξουσιν αὐτῷ. Τούτου ἔνεκα στερηθεὶς τῶν χρημάτων ὁ Μεεμὲτ μπέης ἔγραψε τοῖς ιερεῦσι καὶ γέρουσι τῶν Μυκονίων ἔτει αχπέτερος μηνὸς ματου δεκάτῃ, ἵνα ἐντὸς ἡμερῶν εἴκοσι μέχρι τριάκοντα στείλωσιν εἰς Κῶ τὸ διφειλόμενον ύπόλοιπον ὃ εαλίων ἔξήκοντα καὶ ἐνακοσίων καὶ χιλίων, ἀλλως «καὶ σεῖς φανῆτε ἀπειθεῖς, ἐγὼ θέλω ἐρθῆ νὰ πάρω τόσους ἀνθρώπους, ἀλλους νὰ βάλω εἰς τὸ κάτεργον καὶ ἀλλους νὰ κρεμάσω καὶ νὰ βάλω φωτιὰ νὰ κάψω τὸν τόπον σας, διότι ἐγὼ τοῖς τρύπες σας ταῖς ἔξέρω». εἶχον δὲ προσποτίσει αὐτῷ «ἀπὸ πέρσι ὡς ἐφέπος ρεάλια τρεῖς χιλιάδας τετρακόσια σαράντα». Ἐκ τοῦ γράμματος τούτου δηλοῦται ὅτι μέχρι τοῦ ἔπους τούτου ὕφειλον οἱ Μυκόνιοι τῷ Μεεμὲτ μπέη γρόσσια διακόσια καὶ πεντακισχιλια· κατ’ ἀκολουθίαν δὲ τῆς ἀπειλῆς ταύτης ἀπέδωκαν οἱ Μυκόνιοι τῷ

Μεεμὲτ μπέη τῷ αὐτῷ ἔτει ,αχπζ' τὰ δφειλόμενα. Ἰούλιος Σκούταρης καὶ Μιχαὴλ Καλαγερᾶς οὖς ἔτει ,αχπδ' εῖχον οἱ Μυκόνιοι ἀναδείξει πρεκούρατόρους, ἔχοντες διαφόρας πρὸς τὸν Μιχαλάκην Καλαμαρᾶν ὑπεκίνηταν Θαδδαῖον Γραδενίγον προβεδιτόρον στραορδινάριον τῶν Τηνίων μηνὸς νοεμβρίου δεκάτῃ ἔτει ,αχπε', ἵνα γράψῃ πρὸς τοὺς πρεκούρατόρους (ἐπιτρόπους) τῶν Μυκονίων τοῦ ἔτους τούτου ἐπιτάσσων αὐτοῖς «νὰ στείλωσι τοὺς χαραστάρους μὲ τὰ λιμπρέτα τους ἀπὸ τοὺς 1675 ἕως τοὺς 1683 αὐτωνῶν τῶν δκτὼ χρόνων τοὺς χαραστάρους νὰ στείλουν εἰς τὸ δφίκιον τῆς καντσελλαρίας» πρὸς ἔλεγχον τῶν λογαριασμῶν τῆς διαχειρίσεως τῶν δημοσίων χρημάτων τῶν ἐτῶν τούτων· τούτου ἔνεκα ἐγένετο ἐκκλησία τῶν Μυκονίων ἐν ᾧ κατέδειξαν τοὺς κατὰ τὰ δκτὼ ἐκεῖνα ἔτη πράξαντας τὰ κοινὰ ἐπιτρόπους· καὶ οὖς ἐκ τοῦ γράμματος τούτου παρέθηκα ἐκαστον ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ· μὴ ἀποδεξάμενοι δὲ τὰς διαβολὰς τῶν κατηγόρων, ἐκήρυξαν ἀθῶον τὸν Μιχαὴλ Καλαμαρᾶν· καὶ μηνὶ ἀπριλίῳ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ ἔκτακτος προνοητὴς Τήνου Θαδδαῖος Γραδενίγος ἐντέλλεται τοῖς Μυκονίοις ἐπὶ βαρείαις ποιναῖς ἐκ τῶν εἰσπραττομένων φόρων νὰ ἀποτίσωσιν εἰς τοὺς Βενετοὺς τὸν τεταγμένον αὐτοῖς φόρον καὶ οὐχὶ νὰ ἀποτίωσι χρέη τοῦ κοινοῦ ἦ δι' ἄλλην δαπάνην.

Τῷ ἐπομένῳ ἔτει ,αχπε' — ,αχπζ' ἐγένοντο ἐπίτροποι Μυκονίων Τσαννῆς καὶ Ἀλέξανδρος Καλαμαράδες, τῷ αὐτῷ δ' ἔτει ,αχπζ' μηνὸς Ιουνίου ἐνάτῃ κατεστήσατο ἐπιτρόπους αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ δι' ἐπιστολῆς «ὅ ἐκλαμπρότατος καὶ ὑψηλότατος Μεεμὲτ μπέης» Τσαννῆν Καλαμαρᾶν καὶ Ἀντώνιον Πετρῆν. Τῷ ἔτει τούτῳ ,αχπε' μηνὶ φεβρουαρίῳ ὁ Βενετῶν ναύαρχος Φραγκίσκος Μοροσίνης ἔγραψε τοῖς Μυκονίοις τάδε· «ἀφ' οὗ ἐδοκιμάσατε κατὰ καιροὺς τὴν ἀγάπην καὶ πατρικὴν ἀφοσίωσιν τῆς ἐπιεικοῦς γαληνοτάτης δημοχρατίας πάντες οἱ νησιῶται, οἵ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐστενάζετε ὑπὸ τοὺς Ὁσμανίδας, καταγρώμενοι νῦν τὴν ἀγαθότητα αὐτὴν καὶ ἀρνούμενοι τὰς ἀς ἀπηλαύσατε εὔεργεσίας κατὰ τὸν παρελθόντα πόλεμον (1645—1669) δὲν ἀποδίδετε προθύμως τοὺς φόρους ἡμῶν»· ἐνετάλησαν δὲ παρ' αὐτοῦ οἱ ἐπίτροποι καὶ

προεστῶτες τῶν Μυκονίων νὰ ἀποστείλωσι τοὺς δφειλομένους φόρους τῶν δύο παρελθόντων ἐτῶν, ἄλλως θὰ ἀποστείλη εἰς τὴν νῆσον μοῖραν τοῦ στόλου, ἐξ ἣς σφόδρα ζημιώθησονται, προσέθετο δὲ ὁ εὔεργέτης οὗτος τῶν ταλαιπώρων νησιωτῶν, τὸ παλαμναῖον τέρας, ὁ ἀπεγθέστερος τύραννος καὶ αὐτῶν τῶν Ὀσμανιδῶν ὅτι ἀπέναντι τῶν φόρων ἔδέχετο οἰανδήποτε ποσότητα κριθῆς· καὶ μηνὶ ιουνίῳ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ καπούδὰν πασσᾶς ἔστειλε δύο γαλέρας καὶ δύο γαλιόττας πρὸς εἰσπράξιν τῶν φόρων τῶν νήσων¹. καὶ μηνὶ φεβρουαρίῳ (,αχπζ') ἔστάλη εἰς τὸ Αἴγαῖον πρὸς εἰσπράξιν τῶν φόρων ὁ ἔκτακτος κυβερνήτης Λαυρέντιος Βενιέρης². καὶ μηνὶ φεβρουαρίῳ (,αχπζ') συνέλαθον οἱ Βενετοὶ τὸν πειρατὴν Νικολὸν Γιατρόν, ἄνδρα Πάριον, σταλέντα ὑπὸ τοῦ καπούδὰν πασσᾶς εἰς τὸ Αἴγαῖον πρὸς συλλογὴν τῶν φόρων τοῦ χαρατσίου³. καὶ τῷ αὐτῷ μηνὶ φεβρουαρίῳ (,αχπζ') ὁ Λαυρέντιος Βενιέρης ἔκτακτος κυβερνήτης ἐκ διαταγῆς τοῦ ναυάρχου τῶν Βενετῶν Φραγκίσκου Μοροσίνη ἐνετείλατο ἐκ Κέας ἵνα οἱ προεστῶτες καὶ ἐπίτροποι τῶν Μυκονίων πορευθῶσιν εἰς Πάρον κομίζοντες τὸ δφειλόμενον ὑπόλοιπον τοῦ χαρατζίου τῶν τριῶν ἐτῶν, μεθ' ὅλων τῶν ἀποδείξεων πρὸς ἔξοφλησιν τῆς δφειλῆς αὐτῶν ἐπὶ ποιηῇ ἀθετήσεως διαρπαγῆς καὶ ἐμπρησμοῦ τῆς νήσου. Καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει (,αχπζ') μηνὸς νοεμβρίου ἐβδόμη ἐπὶ δέκα οἱ Μυκόνιοι συλλεγόντες εἰς ἐκκλησίαν ἀπέδειξαν πρέσβεις Μιχαὴλ καὶ Ἀλέξανδρον Καλαμαράδες, Μελέτιον Κορνᾶρον ιερέα, Τσάννη Κοντοφρέον ἵνα στείλωσι «νὰ προσκυνήσουν τὸν ὑψηλότατον καβαλιέρ πρεκουράτωρ καπητὰν γενεράλε Φραντσέσκο Μοροζίνην ἀπὸ μέρος τῆς κοινότητος καὶ νὰ τὸν ἐπαρακαλέσουν νὰ κάμῃ ἐλεημοσύνη νὰ μᾶς ἐσταμπιλάρη νὰ πλερώνωμε κατὰ τὸ παλαιὸν λιμπρέτο, (ἥτοι τὸ ἐπὶ τοῦ εἰκοσιπενταετοῦ Κρητικοῦ πολέμου) καὶ νὰ τοῦ ἀναφέρουν

1. Al. Locatelli Racconto historico della Veneta guerra in Levante, part. I, p. 209.

2. Al. Locatelli Racconto historico della Veneta guerra in Levante, part. I, p. 294.

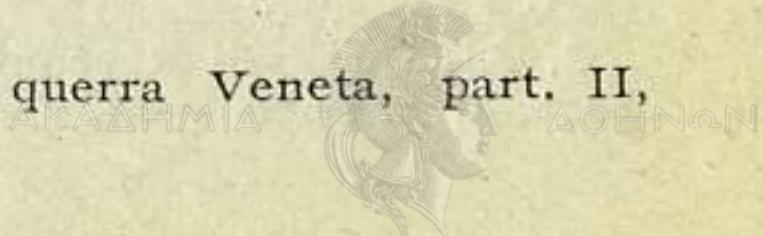
3. Al. Locatelli Racconto historico della Veneta guerra in Levante, part. I, p. 295.

καὶ ἄλλαις μεγαλειότατες παραπόνεσες καὶ ζημίαις δπου θεωροῦμε νὰ μᾶς κάνουν κάποιοι κακοποιοὶ ἀνθρωποι». ὥφειλον δ' οἱ πρέσβεις «νὰ φιλήσουν τοῖς βέστες τοῦ ὑψηλοτάτου, καὶ νὰ τὸν παρακαλέσουν καὶ νὰ τοῦ δώσουν νὰ καταλάβῃ τὰ ὅσα ἔχει νὰ τῶν δώκῃ ἡ κοινότης δρδινία». "Ωφειλε δὲ τὸ κοινὸν τὴν ἀπόδοσιν τῆς συμβησούμενης ζημίας τοῖς πρέσβεσι· καὶ μηνὶ νοεμένῳ τοῦ ἔτους ,αχπζ' ἀπεστάλη μετὰ δκτὼ πλοίων καὶ δύο πυρπολικῶν ὁ ἔκτακτος κυβερνήτης Λαυρέντιος Βενιέρης ἵνα πλεύσῃ εἰς τὸ Αἴγαλον πέλαγος πρὸς εἰσπραξὶν τῶν φόρων ¹.

Τῷ δ' ἐπιγενομένῳ ἔτει ,αχπζ'—,αχπη' ἀπέδειξαν ἐπίτροπον οἱ Μυκόνιοι Τσαννῆν Καλαμαρᾶν· τῷ αὐτῷ ἔτει ,αχπζ' μηνὸς μαΐου δεκάτη ὁ «ἐκλαμπρότατος Μεϊμὲτ μπέης» ἔλαβε παρὰ τοῦ Ζαννῆ Καλαμαρᾶ ρεάλια τετρακόσια ἀπέναντι τῶν χαρατσίων τῆς νήσου· ἔτει δὲ ,αχπη, ὁ «ὑψηλότατος καὶ ἐκλαμπρότατος ἀφέντης Μεεμὲτ μπέης καὶ φλαμπουριάρης τῆς νήσου Μυκόνου» ἔλαβε παρὰ τῶν Μυκονίων ἐκ τῶν ὥφειλομένων γροσσίων ἐπτακοσίων καὶ δισχιλίων χιλια πεντακόσια τριάκοντα. Ἐκ τοῦ ἀξιώματος φλαμπουριάρης, ὁ ἦν προσωπικὸν δηλοῦται ὅτι κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος ὁ Μεεμὲτ μπέης ἐτιμήθη διὰ φλαμπουρού.

Εἰς δὲ τὸ ἔξης ἔτος ,αχπη'—,αχπθ' ἐγένετο ἐπίτροπος Μυκονίων Τσαννῆς Καλαμαρᾶς. Οἱ χαρατσάροι τῶν Μυκονίων ιερομόναχος Κορομηλᾶς καὶ Ἰωάννης Στάθης ἐκ τῶν εἰσπραγθέντων χρημάτων ἐσφετερίσθησαν πολλά, τούτου ἔνεκα οἱ ἐπίτροποι Μυκονίων ἐνήγαγον αὐτοὺς εἰς τὸν ρεττόρον καὶ προνοητὴν Τήνου, δις κατεδίκασεν αὐτοὺς εἰς ἀπόδοσιν τὸν σφετερίσθέντων, οἱ δμως ἀρνούμενοι τοῦτο, ἐνήγαγον αὐτοὺς εἰς τὸν Λαυρέντζον Βενιέρην ἔκτακτον κυβερνήτην τοῦ στόλου, πρὸς ὃν ἐνήγαγον πρὸς τοῦτο καὶ τοὺς νεωτερίζοντας τῶν Μυκονίων εἰς τὴν ἀπότισιν τῶν φόρων. Τούτου ἔνεκα ὁ εἰρημένος Βενιέρης ἐνετείλατο μηνὶ Ιανουαρίῳ νὰ ἀποτίσωσι τὰ ὥφειλόμενα οὐ μόνον οἱ σφερισάμενοι τὰ

1. Al. Locatelli Racconto historico della guerra Veneta, part. II, p. 20.

κοινὰ χρήματα Κορομηλᾶς καὶ Στάθης ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ δφειλοντες φόρους ἐπὶ ποινῇ τριακοσίων ῥεαλίων ἔκάστω. Τῷ αὐτῷ δὲ ἔτει, αχπη μηνὸς μαρτίου τριακοστῇ ἔγραψε τοῖς Μυκονίοις «ὅ ἐκλαμπρότατος Ἀντραγοῦ Μανᾶ ἀγᾶς καὶ Ἀταλάρ ἀγᾶς τοῦ πολυχρονισμένου καπετὰν πασσᾶ Ἰμπραῖμ πασσᾶ» ἐκ Κῶ, ὅτι οἱ πρέσβεις τῶν Μυκονίων Ἀλέξανδρος καὶ Ἰωάννης (Καλαμαράδες) καὶ Μάρκος (Κοντοφρέος) οἱ κομίσαντες εἰς Κῶ τὸ ὑπόλοιπον τῶν δφειλομένων φόρων τοῦ παρελθόντος ἔτους, αχπέ τῷ μπέη τῶν Κώων, μὴ ἐντυγχόντες ἐκείνῳ παρέδωκαν αὐτῷ τὰ κομισθέντα χρήματα ἀσλάνια πέντε καὶ τεσσαράκοντα καὶ πεντακόσια· ἐν ἐπιταγῇ δὲ ὁ Μεεμέτ μπέης τοῦ ἔτους, αχπη, πρὸς τοὺς δοκίμους τῶν Μυκονίων περὶ ἀποδόσεως ἐκ τῶν δφειλομένων ἀπὸ φόρων αὐτῷ χρημάτων γροσσίων τεσσάρων καὶ τεσσαράκοντα καὶ πεντακοσίων καὶ ἐνὸς τετάρτου ὀνομάζει ἑαυτὸν ὁμοίως «ἐκλαμπρότατον καὶ ὑψηλότατον ἀφέντη Μεεμέτ μπέην καὶ φλαμπουριάρην τῆς νήσου Μυκόνου». Μετὰ ταῦτα ὁ Μεεμέτ οὗτος ἀναφέρεται ως «ἐκλαμπρότατος καὶ ὑψηλότατος ἀφέντης Μεεμέτ μπέης καὶ φλαμπουριάρης τῆς νήσου Σαντορίνης¹» δις ἀνήγγειλε τοῖς Μυκονίοις. διὰ γράμματος τοῦ αὐτοῦ ἔτους, αχπη, μηνὶ ὀκτωβρίῳ νὰ ἀποστείλωσιν αὐτῷ τὸ ὑπόλοιπον τῶν δφειλομένων ῥεαλίων δύναται τοῦ κληρούχουν πέντε, ἀπέδωκαν δὲ οἱ Μυκόνιοι ἐξ αὐτῶν ῥεαλίων τετρακόσια εἴκοσι ἐννέα καὶ ἥμισυ.

Οἱ Μυκόνιοι κατέλαβον καὶ ἐγεώργουν τὰς παρακειμένας νήσους Δῆλον καὶ Ρήνειαν ἐκ παλαιοῦ ἀλλ' ἐπὶ τῆς γῆς τῶν νήσων γιγνομένων ἀμφισβητήσεων ἐδέησεν ἵνα ἔτει, αχπή, μηνὸς νοεμβρίου πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ διαιρέσωσι «τὰς γαίας εἰς τέσσαρας κλήρους (καπητανίας), καὶ θέντες ἕρια προσδιώρισαν τίς ἐκ τῶν κληρούχων (καπητάνων) μετὰ τῶν εἰς τὴν μερίδα του ἀνηκόντων δύναται νὰ ἐνεργῇ κατοχῆς καὶ κυριότητος πράξεις ἐφ' ἐκάστης περιφερείας τῶν κληρω-

1. Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι ὁ Μεεμέτ μπέης φλαμπουριάρης, κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἐγένετο μπέης Σαντορηναίων καὶ Μυκονίων μετὰ φλαμπουριάρου.

θεισῶν γαιῶν¹. Ἀμφότεραι δ' αἱ νῆσοι γεωργούμεναι συνετέλουν καὶ συντελοῦσι τῇ εὐδαιμονίᾳ τῶν Μύκονίων². ἀπέτιον δ' οἱ Μυκόνιοι ἀνὰ πᾶν ἔτος τοῖς Ὁσμανίδαις φόρον δι' ἀμφοτέρας τὰς νήσους γρόσσια δέκα īna κατέχωσι νῆσον. «où l'on tenoit le thresor de la Grèce, le plus rich pays de l'Europe dans ce temps-là³» περὶ οὗ καὶ οἱ Δημητριεῖς Δανιὴλ καὶ Γρηγόριος γράφουσι τάδε. «μὰ ἐκεῖνο ὃποῦ ἀποδείχτει μεγάλα τὴ μεγάλη μεταβολὴ τῶν ἀνθρωπίνων, εἴνε αὐτὸ ὃποῦ οἱ Μυκωνιάται τώρα πληρώνουν μία μ παγατέλλα διὰ νὰ ἔχουν εἰς τὴν ἔξουσίαν τους ἔνα νησί ὃποῦ ἐστάθηκε μιὰ φορὰ ὁ πλουσιώτερος τόπος τῆς Εὐρώπης⁴». "Ἐτει ,αχπίζ" ὁ Πέτρος Γαρτσόνης σημειοῦται. «Ματαίως ὁ Βενιέρης περιελθὼν τὸ Αιγαῖον πέλαγος μετὰ ἐπτακαίδεκα πλοίων καὶ τεσσάρων πυρπολικῶν καταδιώκων τὸν καπού δὰν πασσᾶν καὶ εἰσπράξας τοὺς φόρους τῶν νησιωτῶν διηνθύνθη εἰς τὴν Ρόδον μετ' ἐλπίδος νὰ συναντήσῃ τὸ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας καραβάνιον⁵». Τῷ ἐπομένῳ ἔτει ,αχπή μηνὶ ὀκτωβρίῳ ἐνετάλη ὁ ἔκτακτος κυβερνήτης Λαυρέντιος Βενιέρης īna πλεύση εἰς τὸ Αιγαῖον πέλαγος πρὸς συλλογὴν τῶν φόρων⁶.

Τῷ ἐπιόντι ἔτει ,αχπή → ,αχγή' ἡρέθη ἐπίτροπος καὶ κριτὴς Μύκονίων ὁ αὐτὸς Τσαννῆς Καλαμαρᾶς· τῷ αὐτῷ ἔτει ,αχπή' ὁ Μεεμὲτ μπέης ἔδωκε τοῖς Μυκονίοις γράμμα γεγραμμένον μὲν δσμανιστὶ φέρον δ' ἐπιγραφὴν ἐλληνικὴν «τεσκερὲς τοῦ μπέη ὁ διὰ τῆς χρονίας ὅπου τρέχει στοὺς 1689».

1. Γεωργίου Γρυπάρη ‘Υπόμνημα περὶ τῶν εἰς τὴν Μύκονον ἀνηκουσῶν ἐρημογήσων, [(ἐν Ἀθήναις, 1862, εἰς 8ον)], σ. 1.

2. Παρατηρήσεις περὶ τῶν νήσων Δήλου καὶ Ρηνείας καὶ περὶ ἐμπορίου. Παρά τινος τῶν ἐμπορευομένων Ἑλλήνων, (ἐν Σύρᾳ, 1829, εἰς 12ον), σ. 10—12.

3. Joseph Pitton de Tournefort Relation d'un voyage du Levant, tom. I, p. 120.

4. Γεωγραφία νεωτερικὴ ἐρανισθεῖσα ἀπὸ διαφόρους συγγραφεῖς παρὰ Δανιὴλ ιερομονάχου καὶ Γρηγορίου ιεροδιακόνου τῶν Δημητριέων, (ἐν Βιέννῃ, 1791, εἰς 8ον), τόμ. α', σ. 295.

5. Pietro Garzoni Istoria della repubblica di Venezia in tempo della sacra lega, (Venezia, 1712, in 4°), parte I, p. 180

6. Al. Locatelli Racconto historico della Veneta guerra in Levante, part II, p. 151.

τῷ αὐτῷ ἔτει μηνὸς νοεμβρίου δεκάτῃ ἐγένετο ἐκκλησία Μυκονίων ἐν τῇ ἡρέθησαν Μιχαὴλ Καλαμαρᾶς καὶ Τρεσέντος Σκορδαλὸς «νὰ πᾶσι εἰς τὴν ἀρμάδα ὅμπρὸς εἰς τὸν ύψηλότατον ἀφέντην καπετὰν γκενεράλε τῇ ὅποιον ἄλλο κριτήριον, ὅπου ὁ ύψηλότατος ἥθελε ριμεττέρει». ἵνα κατηγορήσωσι τοῦ Μιχαὴλ Καλογερᾶ καὶ τῆς Μαντελήνας Σκούταρη (γυναικὸς Ἰουλίου Σκούταρη περὶ οὗ προδιηγήθη) ἐνοχλούντων ἀδίκως τὸ κοινόν. Ἀδικίαι ἐγένοντο τῷ κοινῷ τῶν Μυκονίων καὶ παρὰ τῶν χαρατσαρέων ἔτει 'αχπθ' μηνὸς Ιανουαρίου ἔκτῃ καὶ εἰκοστῇ οὗ ἔνεκα ἐξελέξαντο οἱ Μυκόνιοι ἐπιτρόπους πρὸς ἔλεγχον αὐτῶν. Τῷ αὐτῷ ἔτει (,αχγ') τὴν Μιχάλης Καλαμαρᾶς ἐπιτροπικὸς τοῦ ύψηλοτάτου καπετὰν γενεράλε τῶν Βενετῶν καὶ μηνὸς ιουλίου τριακοστῇ ἐκ διαθήκης δηλοῦται ὅτι «ἔστοντας καὶ νὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὴν Χίο πιασμένος μὲ τὴν πανούκλα ὁ ποτὲ Νικόλας Κοντοφρέος» οἱ Μυκόνιοι καὶ πάλιν οὐ διέφυγον, ως καὶ ἔτει ,αχπθ', τὴν ἄχαριν ταύτην ἐπίσκεψιν. Τοῦτο βεβαιοῖ καὶ διήγησις Ἀντώνιου Ἰουστινιανοῦ ἐπισκόπου Φράγκων Συρίων καὶ παπικοῦ ἐξάρχου περὶ τοῦ ἐν Μυκόνῳ φραγκικοῦ ναοῦ ἔτει ,αψ'. Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους γράφει Ροθέρτος Ιησουΐτης, ὅτι ἡ Μυκονίων πόλις φέρετο ὑπὸ Ελλήνων, ὡν οἱ πόλεις ἦσαν ναῦται καὶ πειραταί, καὶ δλίγων ξένων ἐμπόρων ἀγοραζόντων τὰς λείας τῶν πειρατῶν εἰς εὔτελέστατον τίμημα καὶ ἀποστελλόντων εἰς Γαλλίαν, Ιταλίαν καὶ ἐνίστε εἰς Κωνσταντινούπολιν¹. Τῷ ἔτει τούτῳ ,αχγ' μηνὶ δεκεμβρίῳ ἐνετάλησαν οἱ πρεύχοντες καὶ γέροντες κατ' αἴτησιν τῶν Μυκονίων, ἵνα οἱ τὰ κοινὰ πράξαντες καὶ ζημιώσαντες τὴν κοινότητα ἀναγνωρισθέντες δῷσιλέται, ἀποτίσωσι τὴν δῷσιλήν.

"Ἐτει ,αχγ'—,αχγα' οἱ Μυκόνιοι ἀπέδειξαν ἐπιτρόπους καὶ κριτὰς Ἀντώνιον Πετρῆν τὸν καὶ Βαρσαμῆν ἐπικαλούμενον καὶ Γιαννάκην Χαδεμένον· οὗτοι δὲ μετ' ἄλλων προεστώτων καὶ γερόντων Μυκονίων συνεβίβασαν τὴν διαφορὰν τὴν εἶχε τὸ κοινὸν πρὸς Μιχαὴλ Καλογερᾶν καὶ Λουκᾶν Δα-

1. Histoire nouvelle des anciens ducs et autres souverain de l'Archipel, p. 296—297.—Ιστορία τῶν ἀρχαίων δουκῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἡγεμόνων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, σελ. 188.

μαλάν· τὸν ἔτερον τοῦτον τῶν ἐπιτρόπων καὶ κριτῶν τὸν Γιαννάκην Χαδεμένον οἱ Μυκόνιοι κατέπαυσαν τῆς ἀρχῆς «ἐπειδὴ νὰ λείπῃ εἰς δουλειαὶς ιδικιαὶς του, καὶ τὸ ἄλλο νὰ μὴν ἀρέσῃ του κόσμου διὰ πολλαῖς αἰτίες· κατεστήσαντο δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ ἔτει ,αγγα' μηνὸς δεκεμβρίου ἔκτη ἀντὶ τοῦ παυθέντος τὸν Μιχαὴλ Καλαμαρᾶν καθολικὸν ἐπίτροπον καὶ κριτὴν αὐτῶν, καὶ «προμεττάρουν διὰ μισθόν του τὰ ὅσα διαλαμβάνει ἡ ταρίφα ἡ νέα» τοῦ ἔτους ,αγγ' μηνὸς νοεμβρίου εἰκοστῆς· ἔτι δ' ἀνέθεντο αὐτῷ καὶ «νὰ ἔχῃ καὶ τὴν κάρικα τῆς σανίτας . . . καὶ ὅσα σακίσματα ἥθελε τείχουν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ νησίου νὰ εἴνε δικά του καὶ ρεγάλια ξύλων, βάρκων, κοντάναις, καὶ νὰ παιδεύῃ τοὺς ἀτάκτους καὶ ἀνυποτάκτους¹».

Εἰς δὲ τὸ ἔξης ἔτος ,αγγα' — αγγύε' ἐποιήσαντο οἱ Μυκόνιοι ἐπίτροπον καὶ κριτὴν Ἀλέξανδρον Καλαμαρᾶν, ὃς ἦν καὶ «ἐπιτροπικὸς τοῦ ὑψηλοτάτου καπετάν γενεράλε» διὰ τὰ «ντέτσιμα ὅπου ἔχει νὰ λαβαίνῃ». Τῷ αὐτῷ ἔτει ,αγγα' ἐπιταγῇ τοῦ «ἀφέντη ρεττόρου Μπαρμπαρίγου» τῶν Τηνίων πρὸς τὸν Μυκονίων ἐπίτροπον Ἀλέξανδρον Καλαμαρᾶν «κουμεντάρει τὸν ἄνωθεν ἐπίτροπον καὶ ἄλλους ἀπὸ ἐμαῖς νὰ ἀτσεταρώμεν τοὺς πρεκουρατόρους ὅπου ἡ παρὸν κομουνικὰ ἔκαμεν μὲ θέλημα ὀλονῶν μας· καὶ γροικῶντας ἐτοῦτο ὅλοι ἔθαυμαστήκαμεν, μέντρε καὶ ἐμεῖς ὅλοι νὰ μὴ ἡξεύρωμεν τίποτες, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἐγροικούσαμεν μὲ λόγια πῶς μερικοὶ κακοποιοὶ ἄνθρωποι καὶ ἄλλοι φίλοι τως νὰ ἐθελήσασι μοναχοὶ των καὶ ἐκάμασιν παντέντα γωρὶς νὰ τὴν γράψῃ ὁ καντσιλλιέρης μας καὶ ἐγραψαν πρεκουρατόρους». Ταῦτα πάντα ἐδήλωσε τοῖς Μυκονίοις ἐν ἐκκλησίᾳ ὁ Ἀλέξανδρος Καλαμαρᾶς μηνὸς Ιουλίου ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα, ἐν ἣ ὅμως κατεστήσαντο ἄλλους καθολικοὺς πρεκουρατόρους τοῦ κοινοῦ Μᾶρκον Γεράρδην, Τσώρζην Σοφιανόν, Τσάννε Κοντοφρέον, Τσώρζη Βιδάλη, Πιέρρον Φαμελίτην καὶ «τῶν ἐπρομεττάρουν νὰ τοὺς μαντινιέρουν καὶ νὰ τοὺς ἐντεφεντέρουν εἰς πᾶσαν πείραξιν ποῦ ἥθελε τοὺς τύχη διὰ τὴν κοινότη».

1. Γράμμα ἐκλογῆς τοῦ ἐπιτρόπου Μυκονίων Μιχαὴλ Καλαμαρᾶ παρὰ Ίωάννη Ν. Σβορόνῳ διευθυντῇ τοῦ ἐθνικοῦ νομισματικοῦ μουσείου.

Τῷ αὐτῷ ἔτει, αχυα' «ώς διαλαμβάνει ἡ ταρίφα καμωμένη στοὺς 1691 καὶ ὡς καθὼς διαλαμβάνει καὶ (ἡ) πρώτη πατέντα» ἀνενέωσαν οἱ Μυκόνιοι τοὺς πάττους καὶ κοντετσιόνες, ἦτοι τὰ αὐτῶν νόμιμα «διὰ νὰ ἔχουν τὴν κάρικα καὶ ἔξουσία τοῦ πιτροπιλικοῦ καὶ τὸν τρέχοντα χρόνον» οἱ γενόμενοι ἐπίτροποι Μυκονίων ἔτει, αψ' μηνὸς μαρτίου ἑβδόμη καὶ εἰκοστῇ. Εξ ἄλλου δὲ γράμματος τοῦ ἔτους, αψα' μηνὸς αὐγούστου δωδεκάτῃ μανθάνομεν ὅτι τοῖς αἱρεθεῖσιν ἐπιτρόποις καὶ πρεκούρατόροις παρεῖχον μισθόν, ἦτοι «τῶν ἐτάζουν ῥεγάλια ξύλων, βάρκων καὶ ἔτερα ώσταν τοὺς πρώην ἐπιτρόπους καὶ πρεκούρατόρους, καὶ νὰ παιδεύουν τοὺς ἀτάκτους». περὶ τοῦ μισθοῦ καὶ τῶν προνομιῶν ἀς παρὰ τοῦ κοινοῦ ἐλάμβανον οἱ Μυκονίων ἐπίτροποι καὶ πρότερον εἶρηται μοι.

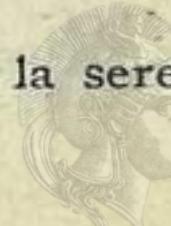
Τῷ δὲ ἐπιγενομένῳ ἔτει, αχυβ' — αχυγ' οἱ Μυκόνιοι ἐποιήσαντο ἐπιτρόπους Σπηλιώτην Σαντοριναῖον καὶ Τσωρτσέττον Σοφιανόν. Τῷ ἔτει τούτῳ, αχυβ' μηνὸς νοεμβρίου τρίτῃ ἐπὶ δέκα ἀνήκει σημείωμα γραπτὸν λέγον «Θύμησι πόσο κρασὶ δώνει πᾶτα νοικοκύρης τοῦ ὑψηλοτάτου καπετάν τελλανάνε Κονταρίνη, τὸ ὅποιο κρασὶ βγάζοντας τὴν καλαδοῦρα τῷ κρασιῷ καὶ τοὺς ναύλους ἀπομένει τὸ κρασὶ νέττο καθὼς ἐδὼ φαίνεται» ἐξ οὗ δηλοῦται ὅτι οἱ Βενετοὶ ἐλάμβανον μέρος τῶν φόρων εἰς οἶνον καὶ ὅτι ἡ νῆσος ἦν κατάφυτος ἐξ ἀμπέλων.

Τῷ ἐπομένῳ ἔτει, αχυγ' — αχυδ' οἱ Μυκόνιοι κατεστήσαντο ἐπίτροπον Γιαννάκην Ὁστοβίκην· ἐκ διαταγῆς τοῦ ρεττόρου καὶ προβεδιττόρου Τήνου καὶ Μυκόνου Βίκτωρος Μαρκέλλου μηνὶ μαῖψ τοῦ ἔτους 1694 ἐνετέλλοντο οἱ ἐπίτροποι καὶ ὁ συμβολαιογράφος Μυκονίων ἵνα ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιον αὐτοῦ ἀντιποιουμένων τὴν ἀπότισιν χρημάτων δφειλομένων τῷ Μιχαὴλ Καλογερᾶ ἔνεκα διαφορῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν κοινῶν· τῷ μετὰ τούτῳ ἔτει, αχυδ' — αχυε' ἐποιήσαντο ἐπιτρόπους καὶ κριτὰς Γιαννάκην Ὁστοβίκην καὶ Ἀντώνιον Πετρῆν· τῷ δὲ ἐπιόντι ἔτει, αχυε' — αχυε' Παντελῆν Πανσέβαστον καὶ Τσάννεν Κοντοφρέον. «Ἐτει, αχυε' μηνὸς ὀκτωβρίου ἔκτῃ ἐπὶ δέκα ἔκκλησίᾳ ἐγένετο Μυκονίων, ἐν ἥ κατεστήσαντο Μιχαὴλ Καλαμαρᾶν,

Αντώνιον Πετρῆν, Αντώνιον Ψαρόν, Αντώνιον Χαδεμένον, Γιαννάκην Καλαμαρᾶν, Γιακουμῆν Σκούταρην, Γιάννην Φώσκολον, Ανδρέαν Κυριακόν, Δημήτριον Χανιώτην, Πέτρον Ματτέην, Σπηλιώτην Σαντοριναῖον, Ζώρζην Σοφιανόν, Ίωάννην Χαδεμένον καὶ «τῶν ὁποίων ἄνωθεν ἀφεντάδων τῶν ἐδόνουν παντοίαν καὶ γεμάτην ἔξουσίαν νὰ μποροῦν νὰ συνάζουν τὰ κατάστιχα τῆς κοινότης, καὶ ὅποιοι εἶνε ἔκεινοι ὁπούχουν σούμμα, (ἥτοι δφειλὴν) γὴ σὲ χαράτσι γὴ σὲ τάσσα γὴ ἄλλο καὶ ἀν εἶνε, νὰ ἔχουν ἔξουσία νὰ μποροῦν νὰ βάζουν πράμματα εἰς τὸ ίκάντος». ταῦτα δ' ἐποιήσαντο πρὸς συλλογὴν τῶν δφειλομένων χρημάτων ἐκ φόρων τῷ κοινῷ.

Εἶτα κατὰ τὰ ἔτη αχυε' — αχυζ', αχυζ' — αχυη' ἡρέθησαν ἐπίτροποι Μυκονίων Τσωρτσέττος Σοφιανὸς καὶ Σπηλιώτης Σαντοριναῖος· εἰς δὲ τὸ ἔξῆς ἔτος αχυη' — αχυθ' Γιαννάκης Όστοβίκης καὶ ἔτει αχυθ' — αψ' Μιχάλης Καλαμαρᾶς καὶ Πετράκης Ματτέης· «τοὺς ὁποίους ἄνωθεν ἀφέντες τοὺς ἔκαταστήνουν μὲ τὴν δύναμιν τοῦ παρόντος διὰ καθολικοὺς ἐπιτρόπους καὶ κριτάδες τῆς παρὸν κοινότης, καὶ νὰ κυβερνοῦν κατὰ τὴν ταρίφα καμωμένη στοὺς 1691, διδούντας τους ἔξουσία νὰ παιδεύουν τοὺς ἀτάκτους ἵνα μὴ ὑπεραίρωνται καὶ νὰ ἔχουν τὰ ῥεγάλιά τως καὶ σακίσματα καὶ εἴ τι ἄλλο τοὺς ἐγγίζει, καὶ τὴν σανιτὰ κατὰ τὴν ταρίφα». Τῷ δ' ἔτει αχυθ' παρέμενεν ἐν Μυκόνῳ ὁ «ἐχλαμπρότατος ἀφέντης καδὴς τῆς Μυκόνου», ὃπότε γενομένης τῆς ἐν Καρλοβίκειώ εἰρήνης ἀπηλλάγησαν οἱ ταλαιπωροὶ νησιῶται τῆς τῶν Βενετῶν καὶ τῶν Όσμανιδῶν διπλῆς δουλοσύνης καὶ ἀποτίσεως διπλῶν φόρων πρὸς τοὺς Βενετοὺς καὶ τοὺς Όσμανίδας ἐπανελθόντες ὑπὸ τοὺς Όσμανίδας¹ περὶ τούτου ὁ Ἀθανάσιος Κομνηνὸς Υψηλάντης σημειοῦται, ὅτι ἐν τοῖς συμφωνηθείσοις ἀρθροῖς τῆς μεταξὺ Όσμανιδῶν καὶ Βενετῶν εἰρήνης κεῖται καὶ τόδε· «αἱ νῆσοι δὲν θέλουν τελεσφορεῖ τόσον αἱ τοῦ Αιγαίου πελάγους ὅπου ἐτελεσφόρουν τοῖς Ενετοῖς, ὅσον ἡ τῆς Ζακύνθου ὅπου ἐτελεσφόρει τοῖς Όθωμα-

1. Trattato di pace trā l'ecclesio imperio Ottomano, e la serenissima republica di Venezia, (in 8°) articolo VI, p. 6. ΚΑΔΗΜΙΑ ΔΩΡΗΝΩΝ

νοῖς¹. Ἐνταῦθα τελευτᾶ ἐτῶν πεντεκαίδεκα ἵστορία τῶν Μυκονίων καθ' ἡ ἐγένοντο Βενετοὶ ἀρμοσταὶ Τηνίων καὶ Μυκονίων κατὰ Κάρολον Χόπφιον οἵ δε² 1681—1684 Αύρήλιος Μάρκελλος, 1684—1689 Γεώργιος Βάρβαρος, 1689—1691 Βίκτωρ Μάρκελλος, 1691—1694 Φραγκίσκος Τιέπολος, 1694—1696 Γεώργιος Βάρβαρος, 1696—1700 Λουδοβίκος Κορνᾶρος.

Ἐκ διηγήσεως τοῦ παπικοῦ ἔξαρχου Ἀντωνίου Ἰουστινιανοῦ ἐπισκόπου Φράγκων Συρίων πρὸς τὴν ἐν Ρώμῃ προπαγάνδαν τοῦ ἔτους, αψὲ μηνὸς δκτωβρίου δωδεκάτη περὶ τοῦ ἐν Μυκόνῳ φραγκικοῦ ναοῦ μανθάνομεν δτὶ ἡ Μύκονος ἔφερε πολὺν οἶνον ἄριστον, ἐξ οὗ ἐπρομηθεύετο τὰ πολλὰ ὁ στόλος τῶν Βενετῶν, δτὶ οἱ Μυκόνιοι ἀπέδιδον φόρον τοῖς Ὁσμανίδαις ἀνὰ πᾶν ἔτος ρ ε ἀλια τρισχίλια, ἐκτὸς τῶν ἐκ τῶν ἀβανιῶν ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς συγχρῶν φόρων, δτὶ ὥκουν ἐν τῇ νήσῳ τρισχίλιοι πάντες Ἐλληνες ὑπὸ τῷ Σιφνίων ἰεράρχῃ, δτὶ ἡ πόλις ἦν ἀνόχυρος ἔχουσα περὶ τοὺς πεντήκοντα ἐνοριακοὺς ναοὺς μετὰ ιερέων ἀμαθεστάτων, δτὶ ἐν τῇ νήσῳ ὑπάρχουσι πολλοὶ ἄλλοι ναοὶ καὶ τρία μοναστήρια, ὃν τὰ δύο εἶχον ἐλαχίστους μοναχούς, τὸ δὲ τρίτον ἦν γυναικεῖον, ἐνθα αἱ μοναχαὶ οὐδεμίαν ἐτήρουν μοναχικὴν τάξιν συζῶσαι πολλαὶ μετὰ μοναχῶν ἀνεμποδίστως, ὁ δὲ ἐν τῇ νήσῳ φραγκικὸς ναὸς ἡγοράσθη ἔτει αχοζ' ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ὑπὸ τῆς ἐν Ρώμῃ προπαγάνδας καὶ ἀνεκαινίσθη συνδρομῇ τῶν χριστιανῶν πειρατῶν καὶ ἄλλων πιστῶν, κείμενος παρὰ τὸ Καθολικὸν τῶν Ἐλλήνων (καλεῖται δὲ μέχρι τοῦ νῦν ὁ ναός, ώς προερρήθη, μπουκαριάτο κείμενος ἐν τόπῳ καλουμένῳ Ἀλευκάνδρα), δτὶ ἔνεκα τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Ὁσμανιδῶν πειρατῶν τὰ τῆς λατρείας σκεύη ἐφυλάττοντο ἐκτὸς τοῦ ναοῦ ὁ δὲ ἐφημέριος ἐλάμβανεν ἀνὰ πᾶν ἔτος πέντε καὶ εἴκοσι ρ ε ἀλια καὶ δτὶ περὶ τοὺς ἔκατὸν Φράγκους τὴν θρησκείαν ὥκουν ἐν τῇ νήσῳ³.

1. Ἀθ. Κομνηνοῦ ‘Υψηλάντου Ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν . . . Τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν (ἐν Κωνσταντινούπολει, 1871, εἰς 4ον), ἐκδ. Γερμανοῦ Ἀφθονίδου, σελ. 230.

2. Chroniques Gréco-Romanes inédits ou peu connues, pp. 375—6.

3. Relazione della visita di Micono et informatione e dello stato presente della chiesa di Scio, fol. 726—746 (ms.)—Μιχαὴλ Ἰακώβου Μαρ-

Ἐτει δὲ αψ' ἐπεσκέψατο τὴν νῆσον Μύκονον Ἰωσήφ Πιττῶνος Τουρνεφόρτιος, ἀνὴρ Γάλλος, δις λέγει ὅτι ἔτει αχυθ' οἱ Μυκόνιοι ἀπέδωκαν τοῖς Ὀσμανίδαις χαράτσια καὶ ἐγγείους φόρους σκοῦδα πεντακισχιλιά, ὅτι ἦρχεν αὐτῶν ὁ καπούδαν πασσᾶς Μετσομόρτος, ἐν ᾧ κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον Ὀσμανιδῶν καὶ Βενετῶν (αχπγ'—αχυθ') ἦρχεν αὐτῶν ὁ μπέης τῶν Κώων (Μεεμέτ μπέης) Κασίδης, δις ἔτει αχυθ' ἦρχεν ὀλίγων γαλλιωτῶν πρὸς ἐκκάθαρσιν τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἀπὸ τῶν μικρῶν πειρατῶν, ὅτι οἱ Μυκόνιοι ἀνὰ πᾶν ἔτος ἀπεδείχνυσον δύο ἐπιτρόπους, ὅτι ὥκει ἐν τῇ νήσῳ καδῆς ών ὑπὸ τῷ μεγάλῳ δικαστῇ τῶν Χίων, ὅτι ἡ νῆσος ἔφερε κριθὴν ἀρκοῦσαν διὰ τοὺς κατοίκους, πολλὰ σύκα ἢ θαύμασε ώς καὶ τὴν γλυκύτητα τῶν σταφυλῶν, ἀλλὰ ὀλίγας ἐλαίας καὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος βαρέλας οἴνου δισμύρίας καὶ πεντακισχιλίας μέχρι τρισμυρίων, ὅτι ἡφθόνει κυνηγίου ίδιως περδίκων, ὅτι ἡ νῆσος ἦν λείψυδρος κατὰ τὸ θέρος καὶ ύδρεύετο ἐκ μεγάλου φρέατος τοῦ μόνου ἐν τῇ πόλει, ὅτι οἱ Μυκόνιοι ἦσαν ἄριστοι ναυτικοὶ ἔχοντες περὶ τὰ ἑκατὸν πλοῖα, ἐκτὸς ἄλλων τεσσαράκοντα ἢ πεντήκοντα μεγάλων καὶ χίων ών τινα ἔχώρουν ἐπτακοσίας ώς ὀκτακοσίας βαρέλας οἴνου, μετήρχοντο δὲ τὸ ἐμπόριον τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν ἄλλων ὑπὸ τοὺς Ὀσμανίδας χωρῶν μετακομίζοντες δέρματα ίδιως αἰγῶν ἐκ τῶν παρὰ τὴν Σμύρνην, Τέων καὶ Σκάλαν Νόβαν ἀκτῶν, τὸ δὲ εἰς Πελοπόννησον κύριον αὐτῶν ἐμπόριον ἦν ὁ οἶνος, διὸ οὖ ἐφοδίαζον τὸν στόλον τῶν Βενετῶν κομίζοντες εἰς Ναυπλίαν, ἦν δμως ὁ οἶνος οὗτος ώς τὰ πολλὰ κεχρωματισμένον ύδωρ, οἱ δὲ Βενετοὶ προσέφερον πρὸς ἀγορὰν αὐτοῦ τίμημα ἀνάλογον τῆς ποιότητος ὅτι ὥκουν ἐν τῇ νήσῳ περὶ τοὺς τρισχιλίους κατοίκους, ἐξ ων περὶ τοὺς πεντακοσίους ναυτικοὺς, καὶ ὅτι ἀναλόγουν ἐκάστῳ ἀνδρὶ τέσσαρες γυναικεῖς ὁμιλεῖ δὲ δυσμενῶς, ώς εἴθισται αὐτῷ, περὶ Μυκονίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν¹.

κόποι Αντωνίου Ιουστινιάνι Λατίνου ἐπισκόπου Σύρου "Ἐκθεσις περὶ τῆς νῆσου Σερίφου, ἐν Ἐστίᾳ εἰκονογραφημένῃ, (ἐν Ἀθήναις, 1894, εἰς φύλ.), σ. 204—5.—τοῦ αὐτοῦ Ἡ δυτικὴ ἐκκλησία τῆς πόλεως Κύθνου, ἐν Ἐστίᾳ εἰκονογραφημένῃ, (ἐν Ἀθήναις, 1895, εἰς φύλ.), σ. 126—7.

1. Relation d'un voyage du Levant, tom. I, p. 106—110.

Πικροτάτην καὶ τραχυτάτην δουλοσύνην ἐδοκίμασαν οἱ νησιῶται τοῦ Αἰγαίου πελάγους τόσον ἐπὶ Φράγκων ὅσον καὶ ἐπὶ Ὀσμανιδῶν. "Αξιος δὲ μάλιστα ἐρεύνης εἴνε ὁ βίος τῶν δυστυχῶν ἐκείνων χρόνων τῶν νησιωτῶν ἰδίως τῶν μικρῶν νήσων, διότι οὗτοι οὐδὲν ἔχοντες νὰ ἀντιτάξωσι κατὰ τῆς βίας τῶν Ὀσμανιδῶν, τῶν Βενετῶν, τῶν πειρατῶν ὅμως παρέμειναν ἐν ταῖς νήσοις σφύζοντες καὶ προάγοντες τὸ Ἑλληνικόν.

Τυκονίων ἐπίτροποι.

1669—1700.

1669—1670	Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς.
1670—1671	Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς.
1671—1672	Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς.
1672—1673	Μιχάλης Καλαμαρᾶς.
1673—1674	Αντώνιος Πετρῆς. Πιέρος Βιδάλης.
1674—1675	Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς.
1675—1676	Μιχάλης Καλογερᾶς. Τσᾶννες Κοντοφρέος. Ανδρέας Καλλίμαρχος.
1676—1677	Τσᾶννες Κοντοφρέος. Μιχάλης Καλαμαρᾶς.
1677—1678	Τσουᾶννες Κοντοφρέος. Μιχάλης Καλαμαρᾶς.
1678—1679	Μιχάλης Καλογερᾶς. Αντώνιος Πετρῆς.
1679—1680	Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς. Μιχάλης Καλογερᾶς.
1680—1681	Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς. Γεώργιος Τουλάνης.
1681—1682	Τσώρτσης Βιδάλης. Λωρέντσος Κορνᾶρος.
1682—1683	Τσᾶννες Κοντοφρέος. Λωρέντσος Κορνᾶρος.

- 1683—1684 Γεώργιος Πανσέβαστος.
Δημήτριος Γρυπάρης.
- 1684—1685 Ἀλέξανδρος Καλαμαρᾶς.
Λωρέντσος Κορνᾶρος.
- 1685—1686 Ἀλέξανδρος Καλαμαρᾶς.
Δημήτριος Γρυπάρης.
- 1686—1687 Ἀλέξανδρος Καλαμαρᾶς.
Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς.
- 1687—1688 Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς.
- 1688—1689 Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς.
- 1689—1690 Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς.
- 1690—1691 Ἀντώνιος Πετρῆς.
Γιαννάκης Χαδεμένος.
- 1691 Μιχαὴλ Καλαμαρᾶς.
- 1691—1692 Ἀλέξανδρος Καλαμαρᾶς.
Μιχαὴλ Καλαμαρᾶς.
- 1692—1693 Σπηλιώτης Σαντοριναῖος.
Τσωρτσέττος Σοφιανός.
- 1693—1694 Γιαννάκης Ὁστοβίκης.
- 1694—1695 Ἀντώνιος Πετρῆς.
Γιαννάκης Ὁστοβίκης.
- 1695—1696 Παντελῆς Πανσέβαστος.
Τσᾶννες Κοντοφρέος.
- 1696—1697 Τσωρτσέττος Σοφιανός.
Σπηλιώτης Σαντοριναῖος.
- 1697—1698 Τσωρτσέττος Σοφιανός.
Σπηλιώτης Σαντοριναῖος.
- 1698—1699 Γιαννάκης Ὁστοβίκης.
- 1699—1700 Μιχαὴλ Καλαμαρᾶς.

*Μυκονίων βοεβόδαι
καὶ ἀρχόντων ἐωίτροωοι.*

- 1669—1670 Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς.
- 1670—1671 Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς.
- 1671—1672 Τσουᾶννες Καλαμαρᾶς.

1672—1673	Μιχαὴλ Καναβοῦτσος.
1673—1674	Αθανάσιος ὁ Σιφνίων.
1674—1675	Ιωάννης Μαυρογορδᾶτος.
1675—1676	Κυρίτσης Δρᾶκος.
1676—1677	(Τσαννέπτος Λογγῖνος).
1677—1678
1678—1679
1679—1680	Λουκᾶς Δαμαλᾶς.
1680—1681	Μιχαὴλ Καλαμαρᾶς.
1681—1682
1682—1683	Λουκᾶς Δαμαλᾶς.
1683—1684	Μιχαὴλ Καλαμαρᾶς.

Τράππατα ἀνήκοντα τῇ μετὰ χεῖρας μελέτῃ.

A'.

(Ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ κοινοῦ τῶν Μυκονίων, φύλλ. β').

1615. οκτοβρίου στις - 8 - μύκονο

Ἐστοντασ κὶ ναεθελαμεν εχι καμομενο διακαπετανιο μασ ναγοβερναρί το νισι νετούτο τον ποτε μρ σίμον γιουστινιανο καταταπαρατια κί τουσ οριζμούσ οποϋ εχομε απο του εγλαμπρότατουσ πασαδεσ τουσ απεραζμενούσ κι απο τον πολίχρονιζμενο χαλιλ καπεταν πασα τον σιμερνο) υοπιη οριζμϋ διάλλαμβανοϋ οτι τονισι ετούτο τισ μύκονού ναηνε κεσιμϋ απανο σε ολον τοραγια κι να εχι εξούσια οραγιασ να διαλεγι καθεχρονο να βαζι κριτι κι εστοντασ κι υθελεν απερασι απο τουτον τον κοζμο ο ανολεγομενοσ μρ σιμοσ κι ο κεροσ τοϋ ακομϋ δενιτονε κομπιδοσ κι τονισι επομϋνε χορισ γοβερνο εστι τιν σιμερον εμαζοκτίμαμε εμισ ολοσ οραγιασ ιγ[ερις] ύλαηκι οξο ύστον μεγα ύλια κι εδιαλεξαμεν δια το πλεα καλίτερο τίσ ραγίασ κι τον φτοχον κι αλετζαραμεν κι βαλαμεν ναγοβερναρούσι το νισι μας εοσ ενα χρονο τον μρ αντρεα καλα[μαρ]α κι τον κιρ μανολι σταθι κατα τοὺσ πατοϋσ κι κοντεντζιῶνεσ οποϋ ηχαμεν καμομενούσ του ανο[λε]γομενού κεσιμι κι ακομϋ κι το κού μερκι απο τιν σιμερο ναηνε κι αὕτο εδικοτοσ κι ἄνισοσ κι εθελασι γοβερναρί καλα με φοβο θεοϋ χωρισ καμιασ λογισ κακιτα κι αζιγανα θελομεν τις ξανα κονφερμαρί παλί ύδε κι εθελαμεν γνορίσι καμιασ λογισ αταξια ύστο μεσον τοσ ανισοσ κι ο χρονοσ δενιθελενιστε κομπλιριζμενοσ θελομεν

τισ ευγαλι κι θελομεν βαλι αλούσ να γοβερναρούσι κι εμισ ολι
νατισ μαντενιρομε ύσολα τακαλα καμομενα κοντρα σεπασα ενα
οποϋ τισ ύθελεν πιραξϋ κι εσι μρ αντρεα κι κιρ μανολι σασ
προτεσταρομεν απομεροσ του εγλαμπρότατου καπεταν πασια με
πενα τζικινια 60 πασα ενασ να ατζεταρετε το γοβερνο οποϋσα-
σεδι[νο]μεν υδε κι δεθελισετε να ατζεταρετε να πλιρονετε τινα-
τοθεν πενα.

B.

(Ἐκ τοῦ ἀρχετύπου τῆς συλλογῆς Ἱωάννου Γρυπάρη ἐν Μυκόνῳ).

1647 ὄκτωριου 26 στιμικωνο

† τὴν σίμερο θελούσην ὠλί μικρὶ κι μεγάλῃ ιερις κι λαοικὴ^{της} νῖσου μικωνου κάνουσην τω πάρὸν γράμα ἔστοντας κι νὰ
βλέπουσην πὸς τω νισήν της μικωνου ἦνε χαλασμενο κι πάι στο
χιροτέρο απολά τα νισια· θελομεν ὠλι μας μικρὶ μεγαλι κι κά-
νομε την πάρουσαν ταρίφα ἵω πια να ἦνε παντοτηνι ἦσε μας
κι ἡσταπεδιάμας κι κάθιδος ἔχομε τω νῖσι μας κισίμη παλέοθε ετσι
νὰ στεκετε κι μὲ τούτους τοῦς πάτους.

ἀρχ ἦνε παλέώθε απο τες ἐμπίταρισε τω νισι μας ὠτη νὰ βά-
νομε γεροντη κι ὁ ποτε δὲ μὰς ἀρέσουσι νατὶς εὐγάνομε νὰ βά-
νομε ἄλους.

τὶς γέροντη ὅπου θελομε βάλήνα στέκουντε με τούτους τους
πάτους.

ώτι κοντάνες ἐθέλασι γένι να ἦνε τα τριτα των γεροντον· κι
τα διμερα τις χωρας.

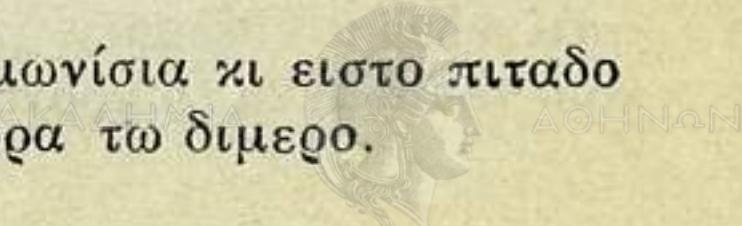
ώτι χοντρὰ ζοντάνὰ ἐθέλασι γενι στο νισὶ μας ἀπο τὴν σιμερο
ἀφεντικά να ἦνε διὰ εξοδον τις χωρας· νὰ δηνουντε ἦσε κανί-
σκεια των ἀφενταδο.

τὰ λιανὰ ζοντανὰ ὅποῦ γηνουντε ἀφεντικὰ νὰ ἦνε των γε-
ροντω.

με τουτω τα ζοντάνὰ τὰ χοντρὰ νὰ γράφουντε στὴν καζιλαρία
πεντε βολες και ἡ ζιμια ποῦ θελεν καμι στις πεντε νὰ πλερονετε
του νικωκίρι που ζιμιώθη· κι περασοντας ἡ πεντε κι τω πράμα
δέν ιθελέ κυβερνίσι ω νικοκίρις που τα εχη να γηνετε ἀφεντικῶ
ωντη θελι ο νικοκιρις νὰ το καμι.

ἄκομι τὰ λιανὰ ζοντανὰ ωντε καμουση ζιμια να δήνετε τρις
φορὲς του νικοκιρι ωπου τα εχη να πλιρωνετε η ζημιά κι ἀντο
πιάσι πλεον τω κάνι αφεντικω.

ἄκομι ώτι βρεσίματα ἐβρισκουντε ης εριμωνίσια κι ειστο πιταδο
να περνουσην η γεροντη τω τριτω κι ἡ χωρα τω διμερο.

ώστις βλασμαμιση τω ὄνομα του θεοῦ νὰ πλιρωνῃ ασ 40 καὶ νὰ πέρνιξιλιες 20.

δτις κάμι εμα εὐγανόντας τω φωνικώ νὰ πλερώνη γροσ δεκα κατα τω ἔτια.

δτις δωκει γροθιὲς νὰ πλερώνει ἐναμισι γροσ.

δτις πούλίσι γιλάδι γικράσι γίκρεας γιτιρί γιληνάρι γιμπάπάκει γιψάρι γι πάστό γι ελιες γίωτι φαγιτο φερουσην ἀπο ξένα περνι θελιμα κὶ τα καρτα σοστὰ κὶ τα ζιγια σοστὰ νατα κανι ἥ κρισι μετο χερηντης κὶ ἥ γεροντη.)

μὰ τις κρισις κὶ νὰ τω στιμάρι τω πραμα κάθδος αξιζη να που λιετε κὶ να δήνι τω ρεγαλιον του κι δπίος δεν πεδερι να ηνε κοντενάδος ωτι θελι φανι τις κρισις.

δπιος ἥθελεν παγι νὰ ξαπολισι πάσκουλο γιαμπέλι γιραπι να τω φασηνε τα προβατα του γι τα κτηνά του καὶ νὰ τω καμι με θελήμα ἐδικών του να τωνε πιάνι ἥ κρισι νὰ τωνέ πεδεβι καθδος τις ἥθελε φανι καὶ νὰ πλιρωνετε και ω νικοκίρις τω πάσκουλο.

οπιος ἥθελεν κλεψι γι προβατω γι κριθάρι γι ρούχα γιαλοντι πωτις να ηνε στοχερην τις κρισις να τωνέ πεδεψι δς θελι.

δπιος υβρισι αν(θρωπ)ον καὶ πιτου ἐκήνω που δενέχι να τωνε κοντενάρι ἥ κρισις ος θελι.

δπιος βαλη σκάνδαλο ἥσε αντρογηνω η αντρας η γηνέκα να ηνε κοντεναδος ἀπε τὴν κρισην.

δπιος ἔχι μιστάτω καὶ ἦνε περισώτερο απο δωδεκα καρτα γι πινακει μεγαλο γι μικρο ωξο τις δικιωσήνης να ἦνε κοντεναδος ος φανι τις κρισις. ἀκομι τα καρτα και νεμπότες ἔτζι του κρασίου.

δσὰν καὶ του λάδιοῦ νὰ ἦνε με θέλημα τις κρισις να τω κανι σοστὸ καὶ αν τω βρι σκάρσο νὰ ηνε κοντεναδος.

δπιος ἔχι σκαρσο στατερι κι πιάσιτο ἥ κριση να ηνε κοντενα δος οτι θελι φανι τις κρισις.

ακομι οπιος ηθελε τζακεισι μα κὶ λήνι τις ἐγγεριας γηνα την ἀνιξι καὶ να τὴν αφισι ἀνϊκτι να ἦνε κοντεναδος καθος φανι τις κρισις.

δπιον πράμα ἐθέλασι βαλη απανοστο νισὴν του αγιου γεώρ γιου ωντη ηνε το δι ἄκωφτι σπάρμενω κὶ ἥθελε περασι να καμι ζημια να γηνετε ἀφεντικώ.

δπιος παγι σταδικτια γι στην τρατα γιοπου τοκαρι δια ρεγα λιο καὶ δε δοσι τω ρεγαλιο του καπετανιου καὶ καστελανου να κοντεναρετε ἀπο τὴν κρισην με τουτο να ηνε κρατιμένος ω κα στελάνος ων γηλαχι φοβιος νά δηνι αβιζο των ἀν(θρώπ)ον ώπου λιπουσην οβερ κὶ δε δηνι αβιζο να μὴν του δηνουσι ρεγαλιο.

ὅπιος εχει προβατα και θελασην εμπι γι σε αμπελι γι σε σπαρ-
μενο κι ήθελε παγι δ νικοκιρις που ταχη να τα παμι να γηνουν-
ται αφεντικα.

ὅπιος δεν παγι στη βιγλαν του γι στι μεριαν του οτε ηνε χρι-
στιανος τις χώρας να ηνε κοντεναδος γροσ. ενα.

ὅπιος παγι στο νισην πραμα χωρις θελημα του νικοκιρι που
πλερωνι τω χαρατζι του νισιου να εχει εξουσια ώ νικωκιρις του
νισιου να των επεδεψι και άνευγι τω κτιμα και καμι ζιμία στο
διακοφτι να πιλογατε δ νικωκιρις του νισιου.

οπιος παραχαραξι πραμα να ηνε κλευτις φανερός κι να των
επεδεβιν υκρισι καθδος θελι.

ὅπιος κωψι δεντρο χωρις θελημα του νικοκυρι να πεδεβετε ος
κλευτης.

ὅπιος κωψι αλογου την ωριάν του να πλερώνει γροσ. 2. και
αδε βρεθι να τηνε πλερωνουσην ή ψαραδες.

οπιος παρι κτίμα χωρις τω θέλιμα του νικοκυρι να πλερωνει
τζικινη.

οπιος κωψι σκηνι τις τρατας γι παρι μολιβιδες άπο τρατα κι
δικτια να πλερωνη ενα τζικινη.

οπιος ηθελεν εβρι [ρουχο] σε στρατα γι . . . γι
γιαλον τιπετις κι δεν τω πρεζενταρι στην πορτα να βρεθι ο νι-
κοκιρις να ηνε κοντεναδος δια κλευτις.

οπιος ηθελεν εμπι σε κιπο γισε καλοκερνο να πεδεβετε ος
κλευτης.

οπιος παγι να ξεγλίκανι στο περβολι κοντα στο πιγαδι γιστην
πορτα να πλερωνι γροσ ενα.

τω ρακη τρια ποτιρια στο ασπρο γι να κοντεναρετε.

ὅπιον πραμα εθελασι βαλη στο καντος δια το χαρατζι τω άφεν-
τικω γιαμπελι χωραφι γιρουχο και να διάλαληθι κατα την ταξι
τρις φορες κι δενιθελεν γιο νικωκιρις νατω περνι κι ο έδικος το
ὅπιος ξενος τω πάρι να ηνε καλα παρμενο κι κανεναν κερο ναμη
εχι να γιρεψι κανενα δικιον.

οπιος αν(θρωπ)ος δεν περνα απο τι στρατα την αφεντικη δέο
απο άναγκει και ηθελε χαλασι κλισμα γι αμπελι να περασι να
πλερωνι τζικηνι ενα.

† παπα μαρκος κορήνθιδος και οικονόμος στέργο ταάνοθε.

† παπα μαρκος λιτζαρδος βεβεονο ταανοθε.

† παπα κοσταντης γριπαρης βεβεονο ταανοθεν.

† παπα γιοργις πανσέβαστος βεβεονο.

† παπα ιω δελαλας βεβεονο ταν οθε.

- † παπα γεωργι σκορδιλις βεβεονο τανοθε.
 † γιερομοναχος γριμανις βεβεονο τα ανοθε.
 † γερομοναχος κοντωφρεος βεβεονο τανοθε.
 † παπα λαμπρεανος σκορδιλεις βεβεωνο τανθε.
 † βενιαμην ιερομοναχος βεβεωνο τανωθεν.
 † παπα ιω φαμελίτης βεβεωνο τα ανοθε.
 † παπα μαρκος κορναρος ββεονο ταανοθε.
 † παπα γεώργις καλιαρχος στεργο.
 † εγνατιος υερομοναχος στεργο τα ανοθεν.
 † φιλοθεος υερομοναχος βεβεονο ταανοθε.
 † παπα υοσιφι βεβεονο τα ανοθε.
 † παπατονυς στεργο ανοθε.

† ‘Ο Σίφνου Ἀθανάσιος.

ταρίφα τῆς χωρας

- † ιω στιφώς βεβεονο τα ανοθε.
 † πιερως σκουταρυς βεβεονο τα ανωθεν.
 † αντωνηος παρασκευας βεβεονο ανοθεν.
 † αλεσαντρος καλαμαρας βεβεονο τα ανοθεν
 † μιχαλι του γιακουμι ββεονω τα ανοθεν.
 † γιανουλι [γκί]ζη.
 † γεωρι του σταθη μουρατι.
 † παπα κοσταντης βεβεονο τα ανοθε.
 † εγο μαρινος κοντοφρεος βεβεον τα ανοθεν.
 παπα γεοργι σκορδιλης ἔγραψα δια ολον τω ραγια τις μεκονου.
 νταριφα ολον.

I.

(Ἐκ τοῦ ἀρχετύπου τῆς συλλογῆς Ἰωάννου Γουπάρη ἐν Μυκόνῳ).

εις δωξα χυ αμῆν 1671 γεναρίου 30

† ἐπιδι και την σίμερον ει εδεσιμοτατη και λογιοτατη αφεντες κλιρικι και η επιλιπι ιερις και ευγενεστατη αφεντες αρχοντες και ολοτο επίμνιον συνοδικος σιναθριστεντες εις τονάον του αγίου νικολάου επιδι και να ινε τονισι ετουτο χριαζομενον διανα να βεβεῶσι και να στερεῶσι κατα τα ἐπιλιπα νισία δια τουτο το λιπὸν επιμελος γιρεβοντας ἀρχοντας ἐκδιαλεμενους τιμίους και αξιους δια να πασι μαζη με τον πανιεροτατον και σωφοτατον αρχηεπίσκοπον σίφνου και μίκονου εις την κονσταντηνόπολιν γιαλού ποθές οπου ιθελε τους φοτισι ο αφεντης ο θεος δια να σταμπιλίρουν εις τον αυτοκρατορα πολυχρονισμένον μας βασιλέα.

ος καὶ τα επίλιπα νισιά· δια τουτο το λιπον επροσβλεψασι μπρε-
πούμενη διάλεξη κινός· καὶ μὲν εβρισκοντας αλους ἀξιοτέρους
παρακαλόντας καὶ δεόμενη τους ευγενεστάτους αφεντες μιχαλι
καλαμαρα καὶ ετερον τζανε κοντοφρέο τους ωπίους καταστενον-
τας αυτους με την δίναμην του παρόντος κιρίους νικοκίρους να
πασι να σταμπιλιρουν και να διορθουσου το νισι ετουτο ος ἀνο-
θεν διδοντας του παντιαν καὶ γεμάτην εξουσίαν να μπορουν να
παρουν καὶ να περιλαβου τορνεσια δανικα με διαφορο και με
οτη μοδον ηθελαν μπορεσου εις τον καλιτερον οπου ει ανοθεν
αφέντες αρχοντες θελι τους αρέσι εις ωλες της ἔξοδες οπου ηθε-
ληχριαστούσιν. Καὶ δια τα ωπια ανοθεν δανικά απομενομεν εμις
ολι η κατοθεν γεγραμενη ομπιγαδι να διδόμεν το ανοθεν χρεος
προμεταροντες τους να τους εντεφεντερομεν καὶ να τον εμαντιε-
ρομεν εις ὥτι πιραξη ἴθελη του ελαχη γνοριζοντας τους τήμιους
καὶ ἀξιους να κιβερνισουν και να σιτιρισουν τη αυτιν υποθεσιν
σοφρονοσ και δίκεος κατα το πρεπον και αρμοδιον καὶ δια βεβεο-
σιν του παρόντος θελουν απογραψουν κατοθεν ιπο ιδιοχηρός τους
και τα εξις.

παπα μαρκος οικονομος στεργο ος ἀνοθεν.

παπα δημίτρης γρηπάρης.

τζανες καλαμαρας επίτροπος στεργο τα ανοθεν.

περος σοφιανος στεργο τα ανοθεν.

παπα γιοργιος πανσεβαστος στεργο τανοθε.

παπα φιλοθεος καλογριος.

παπα κοσταντις ζατζιος.

παπα ισιφ κοντοφρεος.

παπα νικολος κουτουμας

μητροφανης ιερομοναχος.

παπα διμιτρις καλεργις.

παπα παρθενης γαυτάης

ιερις και γέροντες και ολο το επίμνιον της νίσου μίκονου στερ-
γουν ος ανοθεν.

εγο παπα γερασιμος βιδος καντζιλιερις μίκονον εγραψα με πε-
ρικαλία τον ανοθεν.

Δ'.

(Ἐκ τοῦ ἀρχετύπου τῆς συλλογῆς Ἰωάννου Γρεπάρη ἐν Μυκόνῳ).

1673 αυγούστου.

† επιδί και την σιμερον να εγιρέψαν ο ευγενις μίσερ μίχά-
λακις Καλογερας και μισερ ανδρέας καλίμαρχος και μίσερ τζανες ΝΑΝ

Κοντοφρέος καὶ ειέτερι ολι εισηντροφια οπου ὅλος ωκίνος λάος τους ἔστηλαν εις την ανδριανούπολην με πατέντες ιπογραμενες απο την κίνοντη· ως καθος φενουντε ειπογεγραμενες διανα πάσι ενπροστεν εις τον ενδοξοτατον και σωφότατον ιμετερον μας αυθεντι κίριον παναγιοτην διαναδουσι τελιον λογαριασμον με τον μίσερ τζανί Καλαμαρά δια τους τέσερις χρόνους ὅπου εκίριεβεν ο ανοθεν καλαμαράς τω παρονίσι· περιτοῦτο ἐζήτησαν και η ανοθεν αὐθέντες στελμενη διαναδόσουσιν τελίον ξεφλιστικον λογαριασμον εις εῶλες τον της σπέζες οπου ἔκαμαν εἰς τοανοθεν βιάζο· οσων ακόμα και εἰς τα τορνέσια ὧπου επίραν απο τους χαρατζαρεους και αποτόν ανοθεν καλαμαρα τωσα εις ἐκίνα οπου ελαβαν εις την ανδριανουπολην ὅσον ακόμα και εις ετουτα ωπουτονιδοσεν εις το παρονισι· περι τοῦτο εσηναχθησαν ὥλι ιπροεστη εἰκατοθεν ιπογεγραμένι παροντος εις τον ευγενεστατον αρχοντα κύ μίχαηλ καναβούτζο ·εξουσιαστην του παρόντος νισίου στελμενος εις πρόσοπον του ἀνοθεν ενδοξοτατου ιμων δεαυθεντος ειωπίει ανοθεν εδοσαν τελίον και καθαρον λογαριασμὸν εις εῶλα τα παντα· τα ανοθεν και επομίνα καθάρι αποτάνοθεν ὥλα γεγραμενα· περι τοῦτο των εκάνου την παρον καουτζιόνε και ξέφλισις δια τα πάντα να μην εχουν πλιο εκατοθεν είσε ναν κερό ιπογεγραμενι πως ινὲ ανετιει και καθάρι αποτάνοθεν ὥλα γεγραμενα· περι τοῦτο των εκάνου την παρον καουτζιόνε και ξέφλισις δια τα πάντα να μην εχουν πλιο εκατοθεν είσε ναν κερό ιπογεγραμενι ινα γιρέψουν μήτε να πρετεντερον ἀλο ουδένα καμίας λογις λόγριασμον και τα εξις και δια βέβεοσι του παρόντος θέλουν απογραψου ηποχηροστος.

τελιος λογαριασμος τον αρχόντον που επιγαν στὴν ανδριανοπολην.

Ε'.

(Ἐκ τοῦ ἀρχετύπου τῆς συλλογῆς Ἰωάννου Γρυπάρη ἐν Μυκόνῳ).

† Γεράσιμος ἔλεω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης και οἰκουμενικὸς πατριάρχης †.

† Ἱερώτατε ἀρχιεπίσκοπε Σίφνου, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ και συλλειτουργέ, και ἐντιμότατοι κληρικοί, και εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς, και ἀρχοντες χρήσιμοι τῆς νήσου Μυκόνου, χάρις εἴη ὑμῖν και εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ! Ἡ πανευγενεστάτη ἀρχόντισσα τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Παναγιώτη κυράτζα Περουζὲ ἀνήνεγκεν ἦμῖν, ὅτι τὸ νησίον αὐτὸ ὑπάρχον ἐπάνω τοῦ ἀρχοντος ἐκείνου, ἔμειναν ἀσύνακτα τὰ εἰσοδήματα τῆς παρελθούσης χρονίας, ἀπερ ἡ κραταια βασιλεία ἡλέησεν λαβεῖν αὐτὰ τὸ δραφανὸν αὐτῆς, και χρᾶσθαι εἰς ἀναγκαίας ἐξόδους, περὶ ὃν εἰσο-

δημάτων ἀποκαθιστῶσα ἕδιον ἐπίτροπον τοῦ δόρφανοῦ αὐτῆς, τὸν αὐτόθι παραγενόμενον ἐντιμότατον κὺρο Φώτιον, ἐπὶ τὸ συνάξαι τὰ εἰσοδήματα τῆς παρελθούσης χρονίας ἐπιμελῶς, καὶ ἀποκομίσαι εἰς τὰ ὅδε, γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς, γνώμῃ κοινῇ τῶν παρευρεθέντων Ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἡμεῖς πάντες οἱ χριστιανοὶ τῆς νήσου ταύτης, Ἱερωμένοι τε καὶ λαϊκοί, ὁφείλουσι δικαιώματα τῆς παρελθούσης χρονίας, τοῦ πανευγενεστάτου ἀρχοντος ἐκείνου· εἰ μὴ φοβηθέντες ἥδη τὸν Θεὸν πληρώσουσιν αὐτά, πρὸς τὸν διαληφθέντα ἐντιμότατον κύρο Φώτιον ἐπίτροπον τοῦ δόρφανοῦ, χωρὶς ἀργιτός τινος καὶ προφάσεως καὶ καιροῦ ἀναβολῆς, ως δίκαιον τοῦ δόρφανοῦ αὐτῆς· ἐὰν δὲ φανῆτε ἀπειθεῖς καὶ ἀνυπότακτοι καὶ μὴ πληρώσητε τὰ εἰσοδήματα τῆς παρελθούσης χρονίας, οἱ τοιοῦτοι Ἱερεῖς μὲν ὄντες ἀργοὶ μενέτωσαν πάσης Ἱεροπραξίας καὶ ἐστερημένοι τῶν ἔνοριῶν αὐτῶν καὶ πάντων τῶν εἰσοδημάτων καὶ δικαιωμάτων αὐτῶν, παρ' οὐδενὸς συμφορούμενοι [ἢ συλλειτουργούμενοι ἢ ως Ἱερεῖς τιμώμενοι ἐν βάρει] ἀργίας· λαϊκοὶ δέ, ἀφωρισμένοι, εἴησαν ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ ἄλλοι μετὰ θάνατον ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· αἵ πέτραι, τὰ ἔνδυτα, διδηρος λυθήσονται, αὐτοὶ δε οὐδαμῶς κληρονομήσειαν τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ Ἰούδα καὶ προκοπὴν Θεοῦ οὐ μὴ ἴδωσιν ἐπὶ ζωῆς αὐτῶν· ἔχοιεν καὶ τὰς ἀρὰς τῶν ἀγίων τριακοσίων δέκα καὶ δκτὸς θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ τῶν λοιπῶν ἀγίων συνόδων καὶ ἔξω τῆς Χριστοῦ ἐκκλησίας, μὴ ἐκκλησιαζόμενοι ἢ ἀγιαζόμενοι ἢ μετὰ θάνατον ταφῆς ἀξιούμενοι ἐν βάρει ἀργίας. Οὕτως ἀποφαινόμεθα καὶ μὴ ἄλλως γενέσθω ἐξ ἀποφάσεως· ἥ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν· αχοδῷ †.

Ἐν μηνὶ Ιουνίῳ ἴνδικτιῶνος ιβῆς.

† Ὁ Χαλκηδόνος Ἱερεμίας †. † Ὁ Ἀθηνῶν Ἀνθιμος †.
 † Ὁ Βιζύης Γεράσιμος †. † Ὁ Δέρκων Μακάριος †.
 † Ὁ Προύσης Κύριλλος †.

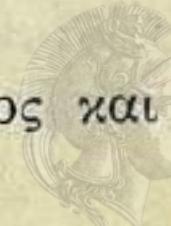
ΣΤ'.

(Ἐκ τοῦ ἀρχετύπου τῆς συλλογῆς Ἰωάννου Γρυπάρη ἐν Μυκόνῳ).

[τ. σ.]

(τουρκικῆς)

Εκλαμπρότατος αφεντις μειμετ μπεης
ισεσας τις παπάδες καὶ γεροντες τις νισου μικονος και ολοσας

δράγιας ηξέβρετε πος δσικοσι τριαντα μερές θελο ταξπραμου μου να μου τα στίλιτε ησινγγό ιδεαλιος και σις φανιτε ἀπηθις εγο θελο ερθι νὰ παροτοσους ἀνθροπους αλους ναβαλο ηστο κατεργο και αλους να κρεμασο και να βαλο φοτια να καιψο τον τοπό σας διατι εγο τις τριπεσας τις εξερο οχιαλο και σις κατεχετε ἀκομα θελετε κατεχη πος ελαβαμε διατονησί σας ἀπὸ τα περσι, οσεφετος ριαλια τρις χηλιαδες τετρακοσια σαραντα και ζεσταρετε ἀκόμα να μουδοσετε διατονεφετινο χρονο ριαλια χηλια ενιακοσια εξιντα μικο 1687 μαγίου 10.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Γ. ΖΕΡΛΕΝΤΗΣ

Ἐν ἐπομένῳ τεύχει τῆς «Νησιωτικῆς Ἐπετηρίδος» δημοσιευθήσονται και ἄλλα γράμματα ἀνήκοντα τῇ μετὰ χεῖρας μελέτῃ, ἐν ᾧ δημοσιευθήσονται και πίνακες τῶν κυρίων ὀνομάτων και τῶν λέξεων Ἰταλικῶν και τουρκικῶν.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΦΡΑΓΚΙΚΗ ΕΚ ΝΑΞΟΥ

Ο Α. Buchon ἐδημοσίευσε μικροῖς γράμμασιν ἐπιγραφὴν φραγκικὴν ἐκ Νάξου κειμένην ἀνωθεν τοῦ παραθύρου τοῦ ἀνατολικοῦ τείχους τοῦ ναοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τοῦ φραγκικοῦ μοναστηρίου Φραρειοῦ καλουμένου, κειμένου μακρὰν τῆς πόλεως Νάξου ἡμίσειαν περίπου ὥραν ἔχει δὲ οὕτω·

«Ἀναγέρθη διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ λαμπροτάτου αὐθέντου τῆς Νίου . . . Πισάνι¹».

‘Αλλ’ ἡ ἐπιγραφὴ δρθῶς ἀναγιγνωσκομένη ἔχει οὕτω·

ΙΩΠΙΖΑΝΙΑΦΕΝΤΙCΝΙ8

ΑΝΕΣΤΑΤΟΡΓΙΑΟΝΟΜΑΤ8

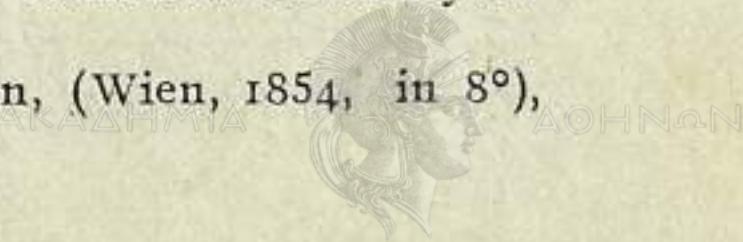
ΕΓΛΑΜΠΡΟΤΑΤ8ΔΥΚΟС

Ο Ἰωάννης Πισάνης ἀγνωστόν ποτε ἐγένετο αὐθέντης “Ιου, μόνος ὁ Κάρολος Χὸπφ ἐξ ἀνακοινώσεως ἐκ Νάξου σημειοῦται «Ἰωάννης Πιζάνης αὐθέντης Νίου²».

Π. Γ. Ζ.

1. A. Buchon Voyage dans l' Eubée, les îles Ioniennes et les Cyclades en 1841, (Paris, 1911, in 8°), p. 163.

2. Karl Hopf Veneto - byzantinische Analecten, (Wien, 1854, in 8°), S. 53—54.

ΓΔΡΑΙΩΝ ΚΑΙ ΣΕΡΙΦΙΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

Ἐν τῶν σπουδαίων ζητημάτων, ἀτινα δέον νὰ ἀπασχολήσω τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν εἶναι καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν νήσων πρὸς ἄλληλας κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τοῦ 1821, καθ' ἥν αἱ νῆσοι μὴ δυνάμεναι νὰ συντηρηθῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν εὑρίσκοντο εἰς τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην νὰ ἔνεργῶσιν ώς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐμπόριον ἀνταλλακτικόν. Πολλαὶ τούτων ἔφερον ἔλαιον, σῖνον, τυρόν, κριθήν, ὅσπρια, βάμβακα, ἔρια, μέταξαν, μέλι, κηρόν, ζῷα, δέρματα, καὶ διάφορα ἄλλα φυσικὰ καὶ τεχνητὰ προϊόντα, ἡ δὲ Κέως πρὸς τούτοις βαλάνους καὶ ἡ Νάξος σμύριδα. Εἰς τινας δὲ τῶν νήσων αἱ γυναικες διὰ προχείρου τινὸς ἐγχωρίου βιομηχανίας κατειργάζοντο τὸν βάμβακα, τὴν μέταξαν καὶ τὰ ἔρια, δι' ὧν ὕφαινον ὑφάσματα καὶ ἐπλεκον διάφορα πλεκτὰ εἶδη, ἀτινα ἀντήλλασσον δι' ἄλλων προϊόντων ἄλλων νήσων. Τὰ προϊόντα ταῦτα διεκομίζοντο ὑπὸ τῶν νησιωτῶν εἴτε δι' ιδίων πλοίων, εἴτε δι' ἄλλων ἄλλων νήσων. Ο πλοίαρχος ἦτο καὶ ἐμπόρος καὶ ἐκαλεῖτο σιρμαγιαλής, τὸ δὲ χρηματικὸν κεφάλαιον αὐτοῦ σιρμαγιά καὶ τὸ πλοῖον σιρμαγιαλίδικον. Υπό τίνας συνθήκας τὸ ἐμπόριον διεξήγετο εἰς ἀπομεμακρυσμένους λιμένας καὶ πῶς, τοῦτο βραδύτερον θ' ἀποτελέσῃ ίδιον θέμα ἐρεύνης ἐν τῇ «Νησιωτικῇ Ἐπετηρίδι». Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ μόνον περὶ τοῦ ἐμπορίου τοῦ μούστου μεταξὺ Ὑδρας καὶ Σερίφου ὁ λόγος.

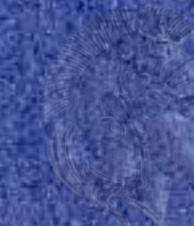
Αἱ διαπραγματεύσεις πρὸς ἀγορὰν τοῦ μούστου ὑπὸ τῶν συναλλασσομένων διεξήγοντο γραπτῶς καὶ προφορικῶς. Ἐν Σερίφῳ, συνήρχοντο ἴερεῖς καὶ προεστῶτες καὶ νοικούριδες καὶ ὅλος ὁ κοινὸς ραγιᾶς διὰ νὰ ἀποφασίσωσι περὶ τῆς τιμῆς τοῦ μούστου, ἥν ὥριζον ἐκ τῶν προτέρων εἰς τοὺς Ὑδραίους πρὸς συζήτησιν μετὰ τῶν πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῶν Σεριφίων ἀποστελλομένων πληρεξουσίων εἰς πιστοποίη-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000050996

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

